HANOI

Priorităţi ale noii etape de dezvoltare

În ultima vreme, importante manifestări politice au avut loc în R.D. Vietnam. Între acestea, un loc aparte îl deţin Plenara a 22-a a Partidului celor ce Muncesc, sesiunea Adunării Naţionale, Congresul Naţional al Sindicatelor. Au fost tot atîtea prilejuri de analiză a ceea ce poporul vietnamez a înfăptuit în ultimul an — anul de după semnarea Acordurilor de pace de la Paris — pe calea refacerii şi dezvoltării economiei. Şi, de asemenea, tot atîtea prilejuri pentru fixarea celor mai potrivite, necesare şi prioritare obiective de viitor.

1973 este considerat, pe bună dreptate, deopotrivă, anul înlăturării, în bună parte, a distrugerilor provocate de război şi al pregătirii condiţiilor favorabile normalizării întregii activităţi economice. În această perioadă, podurile de pe principalele căi rutiere şi feroviare au fost reparate. Mai multe porturi maritime şi fluviale au fost redate activităţii normale. Reţeaua feroviară, cea rutieră, gările importante au fost, de asemenea, refăcute. Aproape toate întreprinderile industriale, evacuate şi dispersate în anii stării de război, au fost reinstalate la sediile lor, muncitorii — pînă mai ieri eroici luptători ai patriei —, intensificîndu-şi eforturile pentru repararea, punerea în funcţiune a fabricilor şi întreprinderilor şi pentru obţinerea de producţii sporite. Întreprinderile centrale şi regionale şi-au normalizat progresiv activitatea. Remarcabile succese au fost obţinute şi în celelalte sectoare ale activităţii social-economice. Pe terenurile afectate agriculturii, craterele bombelor au fost astupate, reţeaua de irigaţii a fost redată activităţii normale. Cvasitotalitatea fermelor, a centrelor de creştere a animalelor de reproducţie au fost reparate sau reconstruite. Prin conjugarea eforturilor statului şi populaţiei, au fost refăcute obiectivele de utilitate publică. La rîndul lor, învăţămîntul, sănătatea, cultura, informaţiile, educaţia fizică şi sporturile s-au reîncadrat rapid ritmurilor normale. Ar mai fi de adăugat, pentru a întregi dimensiunea eforturilor oamenilor muncii vietnamezi, cîteva cifre comparative. Ne vom rezuma să notăm că, în acelaşi an 1973, producţia de energie electrică a întrecut cu 24 la sută nivelul anului 1960, iar volumul global al realizărilor în industrie şi unităţile meşteşugăreşti a depăşit cu 17 procente indicatorul corespunzător al anului 1965.

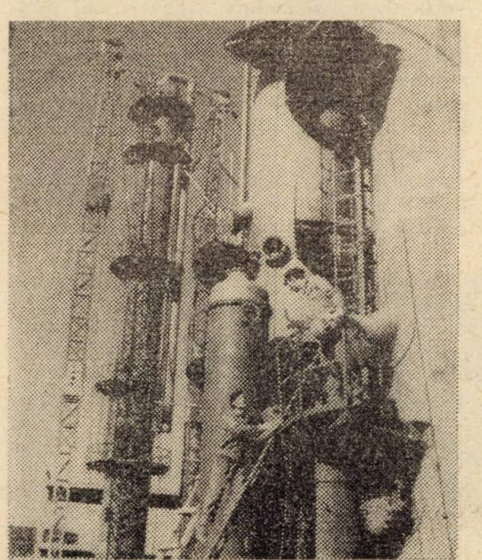

Lucrări de extindere la fabrica de fosfaţi Ha Bac

Sînt, acestea, expresia eroismului pe frontul paşnic al întregului popor, a dorinţei şi voinţei sale de înaintare accelerată pe calea construcţiei societăţii socialiste.

Plenara de care aminteam şi, pe baza rezoluţiei sale, hotărîrile adoptate la sesiunea Adunării Naţionale au trasat cu clarviziune sarcinile şi orientările restaurării şi dezvoltării ţării pe următorii doi ani, ca şi orientările generale pentru cincinalul 1976—1980. Obiectivele pe care şi le propune spre realizare poporul vietnamez sînt mari şi, prin aceasta, nu uşor de îndeplinit. Rănile unui război crîncen şi îndelungat nu pot fi însă vindecate decît prin eforturile susţinute ale unui popor care a dovedit, în anii grei ai agresiunii, capacitate de mobilizare, dăruire, eroism. Concretizînd rezoluţia celei de-a 22-a Plenare a Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, viceprim-ministrul Le Thanh Nghi definea astfel, în raportul său ţinut în faţa Adunării Naţionale, sarcinile generale pentru noua etapă pe care o traversează ţara : „Unirea întregului popor ; lupta pentru menţinerea păcii ; canalizarea eforturilor poporului în direcţia înfăptuirii industrializării socialiste ; crearea condiţiilor pentru înaintarea rapidă, viguroasă a Nordului pe calea socialismului ; întărirea vigilenţei pentru dejucarea oricăror manevre imperialiste ; întărirea eforturilor R.D. Vietnam în vederea desăvîrşirii independenţei şi democraţiei Sudului şi înaintării spre reunificarea paşnică a ţării ; afirmarea sprijinului şi solidarităţii sale faţă de lupta popoarelor laoţian şi cambodgian".

În ceea ce priveşte anii 1974—1975, acelaşi raport identifica sarcinile imediate din faţa R.D. Vietnam, în încheierea rapidă a acţiunii de vindecare a rănilor războiului, menţinerea unui ritm susţinut în refacerea şi dezvoltarea economiei naţionale, a culturii, edificarea bazelor tehnice şi materiale ale socialismului, consolidarea relaţiilor socialiste de producţie, întărirea regimului socialist de economii în toate sferele de activitate, îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale populaţiei. A fost subliniată, de asemenea, importanţa consolidării apărării naţionale — garanţia cuceririlor revoluţionare ale poporului vietnamez, a dezvoltării sale paşnice şi independente.

Trei sînt imperativele esenţiale de natură să conducă la realizarea numeroaselor şi importantelor sarcini trasate de partid pentru anii 1974 şi 1975. Acestea se referă, în primul rînd, la mobilizarea tuturor resurselor creatoare ale societăţii pentru o participare decisivă la producţie şi reconstrucţie, folosirea tuturor posibilităţilor potenţiale ale economiei ; intensificarea producţiei şi întărirea regimului de economii în scopul creşterii producţiei sociale a fiecărei ramuri economice la un nivel superior sau cel puţin egal celui atins în 1965 şi 1971 ; sporirea progresivă a produsului social total şi a venitului naţional în ramurile producţiei materiale, asigurarea creării fondului de cheltuieli sociale, favorizarea acumulărilor socialiste. Cel de-al doilea imperativ fundamental se referă la consolidarea şi perfecţionarea relaţiilor socialiste de producţie atît în sectorul de stat cît şi în cel cooperatist, iar cel de-al treilea la întărirea muncii de conducere şi de gestiune economică de către organele de stat centrale şi locale.

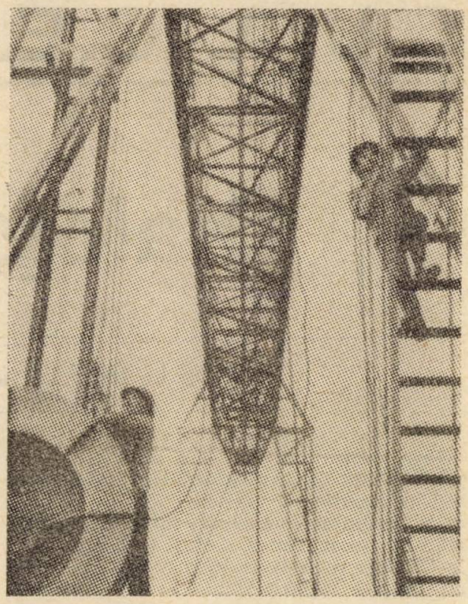

R.D. Vietnam. Reconstrucţia uzinei electrice K3 ; macaraua din imagine a fost montată în numai şapte zile, cu toate că muncitorii nu dispuneau de utilaj modern

Angajat plenar în lupta de reconstrucţie, în opera de consolidare a orînduirii socialiste, poporul vietnamez are certitudinea deplinei reuşite, cu atît mai mult cu cît îi este cunoscută cu exactitate calea pe care trebuie să meargă. „Pentru crearea bazei materiale a socialismului — se adresa delegaţilor la Congresul Sindicatelor Le Duan, prim-secretar al C.C. al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, — trebuie să intensificăm industrializarea socialistă, să progresăm rapid către marea producţie socialistă. Tocmai pentru realizarea acestei sarcini fundamentale au fost adoptate rezoluţiile C.C. al partidului nostru la plenarele 19 şi 20 şi, în mod special, în cursul celei de-a 22-a".

Aceste rezoluţii abordează un număr mare de aspecte ale edificării şi dezvoltării economiei, ale conducerii şi gestiunii economice. Ele sînt axate pe realizarea sarcinii centrale care consistă în a impulsiona puternic industrializarea socialistă în vederea progresului rapid al Nordului către marea producţie socialistă, orientarea către sarcina esenţială care constă în dezvoltarea viguroasă a forţelor productive, căutînd consolidarea şi perfecţionarea continuă a relaţiilor socialiste de producţie.

Ilie Olteanu

S.U.A.–C.E.E.

Dialog dificil

De la trimisul nostru Mihai Matei

Prin conținutul său — o enumerare cuprinzătoare a insatisfacțiilor americane față de partenerii vest-europeni — și chiar prin accentele categorice atît de remarcate de presa occidentală, intervenția de la Chicago a președintelui Nixon nu putea constitui o replică finală, ci un stimulent suplimentar în polemica interatlantică. Au urmat, desigur, ecourile de presă — și actualul număr al revistei „Lumea" include un grupaj reprezentativ dintre acestea.

Au continuat, de asemenea, dialogul și activitățile oficialităților. Președintele Nixon a făcut, la Fort Worth (Texas), o nouă referire la problema trupelor americane în Europa occidentală; de data aceasta, au lipsit aluziile de posibilitatea unei modificări a poziției (nefavorabilă reducerii acestor efective) a Administrației ; ca și în alte rînduri, președintele S.U.A. a cerut aliaților vest-europeni o atitudine mai conciliantă față de Washington, spre a nu oferi Congresului argumente pentru a decide reducerea efectivelor menționate. Noul ministru de externe britanic, Callaghan, a vizitat Bonnul, oferind unele indicii că guvernul laburist va încerca să evite controversele cu S.U.A.

Secretarul de stat american Kissinger a fost mai puțin activ în schimbul de replici interatlantic, consacrîndu-se călătoriei sale la Moscova, preludiu al vizitei pe care o va efectua, la începutul verii, președintele Nixon ; presa vest-europeană a remarcat, totuși, precizarea făcută de un reprezentant al Departamentului de Stat în sensul că, nici chiar în cursul singurei escale tehnice prevăzute (pe un aeroport vest-german), Kissinger nu se va consulta cu partenerii vest-europeni asupra relațiilor sovieto-americane, întrucît „prezența sa la Moscova nu urmărește adoptarea de hotărîri". Pe de altă parte, săptămîna trecută, a sosit la Bruxelles William Eberle, reprezentantul special pentru probleme comerciale al președintelui S.U.A., diplomat ale cărui negocieri, desfășurate cu ușile închise, nu oferă, deocamdată, subiecte de prima pagină, dar care s-ar putea să atenueze, sau să agraveze, controversele interoccidentale.

De fapt, ponderea factorilor economic și, respectiv, politic în dialogul interatlantic este o problemă care merită unele clarificări suplimentare. Factorul economic este, incontestabil, o componentă a controverselor ; la Chicago, președintele Nixon s-a referit explicit la acest aspect, atunci cînd a precizat că Administrația dorește să asigure exportatorilor americani posibilitatea de a fi competitivi pe piețele vest-europene. Dar, chiar dacă insatisfacția americană s-a extins odată cu extinderea C.E.E., cu creșterea ponderii comerțului exterior în economia S.U.A. și, în special, odată cu desființarea subsidiilor agricole paralel cu stimularea producției de alimente — divergențele economice între S.U.A. și C.E.E. nu reprezintă o evoluție recentă și, ca atare, nu pot explica schimbul tot mai tăios de replici între partenerii occidentali. Unul dintre consultanții principali ai comisiei pentru politica externă a Camerei Reprezentanților îmi explica : „Opinia S.U.A. despre unitatea vest-europeană s-a schimbat ; deși au existat de la început rezerve asupra efectelor constituirii C.E.E. asupra comerțului, eforturile vest-europene spre unitate erau apreciate, cu 15 ani în urmă, ca un lucru bun. În prezent, chiar dacă unii rămîn teoretic fideli ideii de unitate politică, predomină opinia că, în ansamblu, asocierea vest-europenilor nu deschide perspective plăcute pentru S.U.A."

Așadar, concurența pe teren economic nu a constituit o surpriză pentru Washington. Și, de altfel, interlocutorii noștri de la Washington, atunci cînd ocupau funcții de răspundere în administrarea economiei și comerțului S.U.A., se pronunțau cu moderație în privința divergențelor cu C.E.E. Ministrul de finanțe Shultz se declara „întrucîtva dezamăgit" de hotărîrile C.E.E. în politica energetică, dar aprecia că negocierile comerciale și monetare evoluează firesc și ar putea da rezultate. Ambasadorul Eberle evita în mod evident orice accente polemice și aprecia că ar fi posibilă realizarea unor reglementări comerciale, măcar pînă în 1975. Deși preocupat de faptul că aproximativ jumătate din produsele agricole americane trebuie exportate (anul acesta, în condițiile noi ale desființării stocurilor guvernamentale), ministrul agriculturii, Earl Butz, nu emitea nici o apreciere din care să rezulte că ar exista o situație de criză sau conflict acut în raporturile comerciale interoccidentale. Aceste atitudini, calme chiar atunci cînd nu ignoră existența unor subiecte de controversă, contrastează clar cu accentele polemice ale președintelui Nixon și ale secretarului de stat Kissinger — care se referă, evident, la aspectele politice ale relațiilor interoccidentale.

După ce țările C.E.E. au hotărît, la 4 martie, inițierea unui dialog cuprinzător cu țările arabe, premierul francez Messmer a salutat această hotărîre ca pe o „afirmare a unei identități vest-europene autentice, independente de partenerii internaționali". După cuvîntarea de la Chicago a președintelui Nixon, cotidianul american „The Washington Post" transcria, considerîndu-l adecvat contextului actual, un pasaj dintr-un studiu de politică externă apărut în 1965 : „O identitate separată s-a constituit, de obicei, în opoziție cu o putere dominatoare : sentimentul identității vest-europene nu se anunță a fi o excepție de la această regulă generală — iar laitmotivul ar putea fi insistența asupra unei concepții specific vest-europene asupra vieții internaționale".

Autorul studiului citat este, în prezent, secretarul de stat al S.U.A., și, confruntat cu dificultățile dialogului interoccidental, el are, în orice caz, satisfacția confirmării unei prognoze. Dar secretarul de stat — ca, de altfel, și președintele Nixon — urmărește, desigur, rezultate mai palpabile : o contribuție sporită a vest-europenilor la N.A.T.O., concesii în problemele comerciale, o mai riguroasă „coordonare" a inițiativelor politice. În urmărirea acestor obiective, formulările categorice ale președintelui S.U.A. și ale secretarului de stat au o justificare tactică — aceea de a-i avertiza pe aliați că riscă să fie obligați să aleagă între bunele relații cu S.U.A. și propria lor coeziune.

Așa cum se așteptau, din primele zile, comentatorii (vezi concluzia articolului din „Le Figaro" publicat în acest număr), între „cei nouă" s-au înregistrat reacții indeajuns de diverse. Ar trebui remarcată, în primul rînd, poziția guvernului laburist, care, în comparație cu cabinetul Heath, a dat semne că va fi preocupat într-o măsură sporită de dialogul cu Washingtonul și într-o măsură diminuată de coordonarea cu Parisul. Pe de altă parte, nu se poate vorbi despre o izolare a guvernului francez, comentariul agenției vest-germane D.P.A. arătînd că, și pentru Bonn, „consultările" cu S.U.A. nu trebuie să depășească anumite limite, mai precis nu trebuie să afecteze adoptarea independentă a deciziilor.

În drum spre Moscova, Henry Kissinger a avut întrevederi „satisfăcătoare" cu cancelarul Brandt și cu ministrul de externe

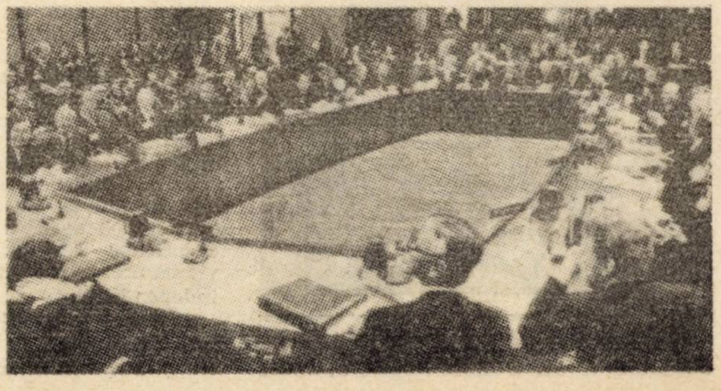

Problemele energetice — unul din subiectele majore ale raporturilor S.U.A. — Europa occidentală. În imagine : conferința celor 13 țări occidentale consumatoare de petrol

Michel Jobert, ministrul de externe al Franței; „de ce să i se reproșeze Franței la Washington că se ocupă de propriile sale interese?"...

Henry Kissinger, secretarul de stat american; divergențele sînt „reale și serioase", dar „sîntem hotărîți să le rezolvăm..."

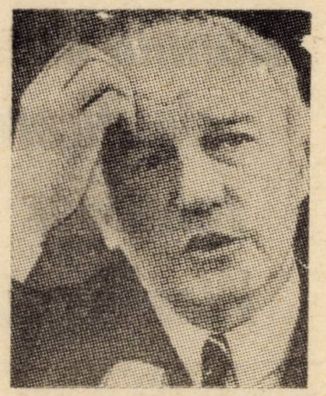

Walter Scheel, ministrul de externe vest-german și actualul președinte al Consiliului ministerial al C.E.E.; „Bonnul speră într-o liniștire a furtunii transatlantice..."

Scheel, satisfacție ocazionată îndeosebi de formularea vest-germană a modalității în care s-ar putea desfășura anumite consultări între S.U.A. și C.E.E. Rămîne ca reuniunea miniștrilor de externe din țările C.E.E. programată pentru 1 aprilie, la Luxemburg, să clarifice în ce măsură formula vest-germană întrunește consensul „celor nouă". Oricum, ar fi hazardat să anticipăm, pornind de la escala comparativ calmă a lui Kissinger, un final al controverselor interoccidentale.

Opinii

INTERNATIONAL Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

Cu Jobert, la Quai d'Orsay

MICHEL JOBERT prezidează treburile politicii externe franceze într-o cameră de la Quai d'Orsay, aproape tot atît de mare și de oficială ca și sala Tribunalului Suprem din Washington. Este o încăpere foarte liniștită, iar ferestrele ei dau spre Sena, spre grădini cu forme geometrice, ceea ce face ca sediul lui Henry Kissinger de la Departamentul de Stat să semene cu sala de consiliu a lui „First National Bank". Totul pare calm și permanent, cu excepția stăpînului acestui birou.

Jobert este mai degrabă un bărbat cu trăsături plăcute și delicate, cam de talia speaker-ului Camerei Reprezentanților, Carl Albert, foarte inteligent, sensibil, concentrat și blazat.

Nu înțelege, spune el, de ce Kissinger este atît de supărat de dizidența Franței, de ce este atît de „aspru", de ce rostește discursuri publice despre „soarta" Europei occidentale, fără a discuta despre aceasta în prealabil, de ce se așteaptă el ca Franța să reacționeze favorabil la declarațiile sale, atunci cînd acestea îi sînt făcute praf în propria lui țară, la cîteva ore după ce le-a rostit?

Jobert vorbește foarte liniștit, aproape că își șuieră supărarea. Dar, în realitate, el nu este supărat — insistă el — deoarece problemele ridicate de Kissinger recent sînt cu adevărat „artificiale". Problema aprovizionării cu petrol și a prețurilor acestuia constituie o problemă reală, spune el, dar la Conferința petrolieră de la Washington nu s-a vorbit despre cum se poate obține mai mult petrol, ci numai despre modul în care trebuie să se vorbească despre această chestiune.

De ce, întreabă el, ministrul de externe al Franței trebuie să fie dăscălit de Kissinger și criticat în presa americană pentru că susține poziții convenite în prealabil de națiunile vest-europene? De ce să i se reproșeze Franței la Washington că se ocupă de propriile sale interese, cînd toți fac, pretutindeni, acest lucru?

Jobert privește în jurul camerei întunecoase, care păstrează urmele secolelor. De ce să fie condamnată Franța la Washington pentru că își apără convingerile? De ce toată controversa pe marginea „procedurii", în locul „substanței" problemei petrolului? Ce diferență există, sincer vorbind, dacă vest-europenii vorbesc cu arabii cu sau fără Statele Unite? La urma urmelor, proiectata conferință arabo—vest-europeană este un lucru mai mult psihologic și cultural decît orice altceva.

A fost foarte straniu, arată el, că s-a ajuns la o ceartă atît de dramatică pe o asemenea temă. Statele Unite au spus că doresc ca Europa occidentală să fie „independentă", dar cînd ea este independentă sau ceva de genul acesta, lui Kissinger nu-i place. Ce dorește el în Europa occidentală, a întrebat Jobert, „parteneri" sau „servitori"?

Există, de asemenea, a spus Jobert, problema manierelor. Kissinger nu a discutat cu nimeni, în prealabil, cuvîntarea sa de la Waldorf Astoria din aprilie anul trecut. Ea i-a fost prezentată lui Jobert într-o duminică după-amiază, cu cîteva ore înainte de a fi făcută publică, cu o cerere de sprijin, pe care Franța nu a putut să-l acorde.

De ce, a continuat el, trebuie ca Franța să fie tratată astfel? De ce trebuie ea să fie învățată de Kissinger? De ce Franței să i se spună de către președintele Nixon că dacă Europa occidentală nu cooperează în domeniul petrolului, e posibil ca Statele Unite să nu fie în măsură să coopereze în problemele militare vest-europene? Este oare rezonabil ca Kissinger să sugereze că alianța se va destrăma dacă Franța nu acceptă să includă Statele Unite la conferința arabo—vest-europeană? Sau să accepte o declarație de principii între Statele Unite, Europa occidentală și Japonia?

Apoi, un punct de vedere personal, nu mai puțin important decît restul. De ce trebuie ca Kissinger să-i vorbească lui Jobert despre modul în care a procedat? La un anumit moment, a spus Jobert, el a insistat ca discuția cu Kissinger să înceteze. El i-a spus că nu-l va mai asculta. Să tacă un minut și apoi, eventual, vor putea să continue. Așa că, ei au stat în tăcere și, apoi, „noi am avut o discuție mai sinceră și mai prietenească".

În timp ce se desfășura această conversație, lumina serii a scăzut și am încercat să spun că poate Jobert i-a înțeles greșit pe Kissinger și America. După Vietnam și problemele interne, America nu mai este într-o stare de spirit de agresiune sau de dominație, ci de autocritică și autoîndoială și caută, așa cum a făcut întotdeauna în caz de nevoie, un țel mai larg și mai cuprinzător, și caută în Europa occidentală cooperare și sprijin. Dar Jobert nu a răspuns. În Franța, criza petrolului este privită ca o calamitate pentru Europa occidentală, care a ajutat Statele Unite în relațiile cu cei doi concurenți principali în comerțul mondial — Europa occidentală și Japonia.

Americanii sînt, în fapt, cei care nu înțeleg, remarca, recent, reputatul ziarist francez Raymond Aron. Cum a putut vechiul său prieten Henry să fie atît de grăbit și atît de insensibil la sensibilitățile Europei occidentale? — se întreba el.

L-am întrebat pe Jobert ce crede despre aceasta. Cum se face că stăm aici, în această cameră frumoasă, și vorbim despre Jobert și Kissinger, în loc să vorbim despre Franța și Statele Unite? Nu pot cei doi președinți, Pompidou și Nixon, să aplaneze aceste dificultăți? „Poate, a spus el, dacă ei ar vorbi singuri, așa cum discutăm noi acum, dar de regulă aceasta nu se întîmplă".

Lucrurile secundare par să capete importanța celor principale, a remarcat Jobert. Americanii au dorit ca Spania să participe la N.A.T.O., dar au blamat Franța pentru faptul că s-a opus. Aceasta a fost întru totul fals. El (Jobert) a trebuit să arate guvernului spaniol documentele acestui caz, originalul proiectului francez, care nu crea obstacole în calea aderării Spaniei, dar Franța a continuat să fie

blamată. Așa încît există, evident, o problemă aici și, în mod ironic, este o problemă personală între doi miniștri de externe foarte inteligenți, care diferă unul de altul, dar se respectă reciproc. Este o chestiune de mîndrie și de prejudiciu de ambele părți, în care fiecare caută să-și menajeze mîndria lui și să provoace prejudicii celuilalt. Jobert, ca și Kissinger, nu este numai dezamăgit, ci și afectat personal de această controversă și Jobert este foarte indignat de criticile lui Kissinger și ale presei americane.

„Vă mulțumesc că ați vizitat un politician de provincie" — a spus el, cînd părăseam simpaticul său birou.

James Reston

LE FIGARO

Polemica interatlantică ia proporții

DUPĂ ACEL „mea culpa" al lui Kissinger, care și-a exprimat la 15 martie public regretul de a se fi lăsat pradă unor declarații prea îndîrjite la adresa țărilor vest-europene, se putea presupune că cearta între Piața comună și S.U.A. se va potoli. Or, la Chicago, în seara de 15 martie, președintele Nixon a întețit din nou polemica. Aceasta în termeni care conferă intervenției sale un caracter de ultimatum față de Comunitatea vest-europeană.

Este sigur că indispoziția secretarului de stat se datora faptului că documentul elaborat de C.E.E. și care definește legăturile între țările Pieței comune și America a fost considerat la Washington prea puțin satisfăcător. Totodată, la Bruxelles miniștrii afacerilor externe au acceptat cererea americană de redactare a unei a doua versiuni a acestui document. Primul fusese considerat prea „juridic" de către conducătorii de la Washington.

Este întemeiată întrebarea ce urmărește astăzi Nixon prin somația adresată. În contrapropunerea pe care experții americani au supus-o partenerilor europeni a existat un paragraf de care erau deosebit de atașați. Scria acolo, între altele : „Cei nouă și S.U.A. își vor dezvolta relațiile reciproce într-un spirit de «partnership», contribuind prin aceasta la existența unei comunități atlantice mai eficace". Statele vest-europene, și în special Franța, se opun eventualității ca Piața comună să fie o simplă prelungire a unei vaste comunități atlantice.

Președintele Nixon a preferat să lovească cu armele care erau cele mai apte să-i impresioneze pe partenerii noștri. Dacă, după părerea Franței — și Jobert a repetat chiar recent acest lucru într-un interviu radiodifuzat — menținerea trupelor americane în Europa occidentală este de dorit, dar nici pe departe fundamentală, după părerea celorlalte țări vest-europene lucrurile nu stau tot așa. Intervenția lui Nixon va avea, neîndoielnic, drept efect slăbirea cu încă puțin a coeziunii între cei nouă parteneri, care și așa întîmpină serioase dificultăți în a vorbi într-un singur glas.

D.P.A.

Bonnul dorește clarificarea relațiilor cu Washingtonul

ÎN DISPUTA vest-europeano—americană, Bonnul pare un Ulisse modern, care nu dă ascultare cîntecelor de sirenă franceze și americane și speră într-o liniștire a furtunii. Guvernul federal vrea să toarne ulei pe talazurile transatlantice. După părerea sa, aceasta nu se poate face decît printr-un dialog intensiv, consecvent și clarificator între Europa occidentală și S.U.A.

Mesajul rece adresat la Chicago de președintele Nixon Europei occidentale a provocat noi îngrijorări pe Rin. Deja ultimele „dueluri" între ministrul de externe francez și Statele Unite fuseseră urmărite cu îngrijorare. Totuși, scuzele publice ale lui Kissinger indicaseră mai curînd o îmblînzire decît un avertisment serios al președintelui Nixon.

Observatorii au fost surprinși de rezerva manifestată de cercurile diplomatice de la Bonn după izbucnirea acestei dispute „transatlantice". Evident, ea este dictată de convingerea că tocmai pentru Republica federală sînt de neconceput atît o renunțare la uniunea vest-europeană, cît și o slăbire a legăturilor tradiționale cu Washingtonul.

Îngrijorarea actuală a Bonnului este intensificată de următorii factori :

1) Președinția, care revine în prezent Republicii federale la Consiliul ministerial al Comunității vest-europene de la Bruxelles, nu se află sub o stea favorabilă. La ieșirea Franței din uniunea valutară și la controversa asupra fondului regional și a depășirii crizei energetice, se adaugă acum agravarea relațiilor dintre Piața comună și S.U.A.

2) Tocmai cancelarul federal a fost acela care l-a invitat încă o dată pe Nixon să facă o vizită în Europa în primăvară și a primit, doar cîteva zile mai tîrziu, un refuz rece.

3) Diplomația de la Bonn se considerase fericită de a fi putut smulge lui Jobert, cu prilejul ultimei vizite a acestuia la Bonn, importanta concesie ca, în cursul proiectatului dialog dintre Comunitatea vest-europeană și arabi, să nu se abordeze cele două complexe de probleme referitoare la o reglementare mondială a crizei energetice și la eforturile de pace în Orientul Apropiat. Se credea că Kissinger va fi extrem de satisfăcut de aceasta. Evident, nu s-a întîmplat așa.

De aceea, din punctul de vedere al Bonnului, nu este vorba de un tur de forță transatlantic în care Republica federală să poată adopta o poziție unilaterală. Mai curînd îi revine un rol de mediator, care a fost sugerat deja de secretarul general al N.A.T.O., Joseph Luns. Acest rol ar trebui jucat însă cu maximă prudență.

Pentru Bonn, o „izolare" a Europei occidentale față de Statele Unite este la fel de inacceptabilă ca și ideea că, printr-o abuzare de dreptul de a participa la deciziile vest-europene, Washingtonul ar transforma practic comunitatea „celor nouă" într-o „Europă a celor zece".

Din aceste motive, cercurile oficiale resping ideea ce se face din cînd în cînd auzită, potrivit căreia pe viitor trebuie să se păsească alături de S.U.A. și să se lase Franța de-o parte, pînă cînd „va intra din nou în rînd". Bonnul are nevoie de Europa occidentală, al cărei element esențial este considerat tocmai prietenia franco—vest-germană, după cum are nevoie de Statele Unite.

Werner Karsunky

The New York Times

Duelul verbal transatlantic

ESTE greu de înțeles de ce Nixon și secretarul său de stat permit ca deosebirile de păreri dintre S.U.A. și aliații săi europeni din cadrul C.E.E. să se agraveze pînă la a deveni duel verbal. Ultimele declarații nu pot decît să facă mai dificil ca Washingtonul să obțină sprijinul total al C.E.E. — lăsînd la o parte cazul fără speranță al Franței — în vederea unei abordări colective a problemei statelor producătoare de petrol sau chiar în vederea eforturilor de pace depuse în Orientul Mijlociu. Remarca lui Kissinger făcută cu ocazia unei întîlniri cu soțiile membrilor Congresului american — „începînd cu primul război mondial, în toate țările vest-europene au existat foarte rar guverne total legitime" — este de neconceput. Democrațiile parlamentare vest-europene au tot dreptul să răspundă că nu au nevoie de lecții de „legitimitate".

Nixon a ridicat neînțelegerea la nivelul șefilor de guvern, trimițînd o scrisoare cancelarului Germaniei occidentale, în care se plîngea de consultarea insuficientă în ajunul ofertelor din partea Pieței comune privind cooperarea multilaterală și pe termen lung cu 20 de țări arabe și cerînd amînarea întrunirii planificate la 13 martie la Bruxelles, în lumina unei noi declarații de principii privind relațiile dintre S.U.A. și Comunitatea vest-europeană. O oficialitate americană este de acord că scrisoarea a fost redactată într-un limbaj „mai direct decît limbajul diplomatic obișnuit", considerat de către vest-europeni „aspru".

Ceea ce îi derutează pe vest-europeni este acuzația că Statele Unite nu au fost consultate în suficientă măsură. Bonnul insistă asupra faptului că Washingtonul a fost informat în tot timpul pregătirii inițiativei Comunității față de arabi. Vest-europenii bănuiesc că ceea ce ei consideră ca un exces verbal în reacția Washingtonului reprezintă o parte a efortului depus de Administrație pentru a-i determina pe aliați să participe în mai mare măsură la realizarea obiectivelor americane.

Președintele Nixon a repetat printr-un purtător de cuvînt faptul că alianța atlantică este „piatra de hotar a politicii externe a S.U.A.". Kissinger, conștient de divergențele „reale și serioase" din cadrul N.A.T.O., a afirmat într-o declarație că „noi sîntem hotărîți să le rezolvăm cu răbdare și bunăvoință".

Aceste însușiri sînt de foarte mult timp necesare de ambele părți ale relației atlantice. Indiferent de cît de exasperantă poate fi Franța, o asemenea abordare din partea Washingtonului va contribui mai degrabă la realizarea scopurilor Administrației decît insinuările lui Kissinger, potrivit cărora, cea mai recentă manifestare de independență a Pieței comune reflectă o „ostilitate fundamentală față de S.U.A.".

„ATUNCI CÎND VINE FURTUNA...“

Costin C. Kirițescu

Comentariul își are semnificația și importanța sa. De multe ori, însă, faptele vorbesc ele însele, mai elocvent. Ca în cazul de față.

Este vorba despre relațiile dintre Statele Unite și Comunitatea economică vest-europeană (Piața comună). Toți comentatorii sînt de acord că, în ultimele săptămîni, aceste relații au ajuns într-un stadiu delicat. Cauza imediată a deteriorării ar fi proiectul „celor nouă“ de a organiza mai întîi un dialog, iar apoi o Conferință cu un număr de 20 de state arabe, în vederea întăririi cooperării între vest-europeni și arabi. Statele Unite aduc reproșuri Pieței comune — cel puțin în fața opiniei publice — nu atît pentru ideea pe care a avut-o de a strînge legăturile cu lumea arabă, cît pentru faptul că ele nu au fost ținute la curent cu intențiile vest-europenilor și că nu au fost asociate, într-un fel oarecare, la aceste inițiative.

Nu se poate susține că, la inițierea contactelor cu țările arabe, conducătorii Comunității economice vest-europene n-ar fi luat în considerare, în niciun fel, necesitatea menajării anumitor susceptibilități americane. Este știut că, cu puțin timp înainte, S.U.A. au mobilizat la Washington alte 11 state occidentale dezvoltate din punct de vedere economic, în vederea formării unui bloc al marilor importatori de petrol (Franța a refuzat, după cum se știe, să participe efectiv la acest „front“ al consumatorilor), care să angajeze discuții cu statele producătoare de petrol. Pentru a nu lăsa impresia că ar urmări contracararea acestui proiect american, vest-europenii — din „cei 12“ de la Washington, 8 fac parte și din Comunitatea economică vest-europeană — nu au pus pe primul plan al inițiativei lor problema energiei, incluzînd pe ordinea de zi a discuțiilor, alături de criza petrolului, și alte probleme, de ordin financiar, tehnic, industrial și chiar cultural. Totodată, ei au trecut pe lista țărilor arabe vizate nu numai țări producătoare de petrol, dar și țări importatoare.

Se pare că precauțiile luate nu au fost suficiente pentru calmarea spiritelor de peste ocean. Aceasta, cu atît mai mult cu cît relațiile dintre vest-europeni și arabi nu constituie singurul motiv de alertă. Presa occidentală din săptămîna trecută a lăsat să se înțeleagă că aceste relații au constituit doar unul din factorii care au alterat climatul între cele două părți ale Atlanticului. Dacă ar fi să credem informațiile pe care această presă le difuzează, ar însemna că situația este deosebit de complexă și că la Departamentul de Stat din Washington s-ar purta, în prezent, discuții cu privire la regîndirea și, eventual, revizuirea fundamentală, impusă de necesități, a politicii S.U.A. față de C.E.E.

Piața comună este învinuită de anumite inconsecvențe și chiar de anumite obsesii față de aliatul de peste ocean. Încă în noiembrie trecut, secretarul de stat Henry Kissinger declara la Londra : „Problema este de a se ști dacă gruparea europeană (C.E.E.) vorbește și acționează pe baza unui grad rezonabil de consultări la care ești în drept să te aștepți între amici“. Tradusă în limba de dincoace de ocean, de ziarul „Le Monde“, această declarație a apărut ca avînd următorul conținut : „Europa occidentală nu trebuie să vorbească și să acționeze decît cu asentimentul Washingtonului“. În aceste condiții, este firesc ca, în locul demonstrațiilor de unitate, de „revitalizare“ a alianței atlantice, pe care Henry Kissinger caută să le realizeze prin elaborarea unei noi ediții a Cartei Atlanticului de Nord, discuțiile interminabile — scrie corespondentul din Washington al aceluiași ziar parizian, reflectînd opinia cercurilor responsabile de politica S.U.A., în Europa — au degenerat într-un schimb de acuzații acerbe, de procese de intenție, într-o neîncredere generalizată, în cadrul căreia relațiile dintre S.U.A. și Franța au marcat cel mai mult această deteriorare.

Înfruntarea dintre C.E.E. și S.U.A. (termenul a fost utilizat de o cunoscută revistă vest-europeană încă în 1972) este mai veche și poate n-ar fi greșit să se afirme că ea datează încă de la Tratatul de la Roma (1957) prin care C.E.E. a luat ființă. Dosarul acestei înfruntări cuprinde o serie de acuzații reciproce, din care vom spicui, avînd în vedere caracterul acestei rubrici, numai pe cele economice.

De-a lungul existenței Comunității economice vest-europene, Statele Unite i-au reproșat că este o uniune vamală închisă, care încearcă să excludă mărfurile venite de peste ocean. În ochii americanilor, această politică este nedreaptă, întrucît redresarea economică a Europei occidentale după cel de al doilea război mondial s-a făcut cu ajutor american. La aceasta, vest-europenii replică, pe bază de statistici, că exporturile americane spre țările membre ale Pieței comune au crescut mai repede decît cele îndreptate spre multe alte părți ale lumii.

Politica agricolă comună vest-europeană este un vechi ghimpe în ochii americanilor, aceștia calificînd-o drept foarte protecționistă și discriminatorie față de interesele americane. La acest capitol, o revistă europeană („30 jours d'Europe“) recunoștea, acum cîtva timp, că teza Statelor Unite n-ar fi pe de-antregul falsă, menționînd că „nu lipsesc voci vest-europene care apreciază că politica agricolă comună este anti-economică“. Vest-europenii replică însă americanilor că și ei duc o politică agricolă protecționistă.

În domeniul barierelor netarifare (impuneri fiscale, formalități administrative, reglementări diferite), duelul S.U.A. — C.E.E. continuă de mai multă vreme, americanii plîngîndu-se că barierele netarifare ale Pieței comune dăunează relațiilor reciproce, iar vest-europenii obiectînd că barierele, îndeosebi administrative, din S.U.A. sînt mai puternice decît cele din Europa occidentală.

Acordurile comerciale preferențiale încheiate de C.E.E. cu diferite state, vasta zonă comercială pe care Piața comună a creat-o în jurul ei constituie, de asemenea, o temă care provoacă disensiuni, S.U.A. nefiind de acord cu apariția unei „zone de influență“ a vest-europenilor. În special sînt atacate acordurile încheiate cu țările din bazinul Mediteranei, precum și concesiile tarifare reciproce între țările Pieței comune și țările din A.E.L.S. (Asociația europeană a liberului schimb) care nu au devenit membre ale Pieței comune : Suedia, Finlanda, Austria, Elveția, Islanda, Portugalia. Ca ripostă, Statele Unite au propus în cadrul G.A.T.T. reducerea substanțială a taxelor vamale asupra produselor industriale. O asemenea „dezarmare“ vamală ar plasa pe americani pe picior de egalitate cu țările membre ale Pieței comune care au desființat barierele vamale între ele. Nu miră, în context, că reprezentantul Pieței comune la G.A.T.T. a respins propunerea Statelor Unite.

Pe planul relațiilor valutar-financiare internaționale, neînțelegerile dintre unele țări ale C.E.E. și S.U.A. în cadrul „Comitetului celor 20“, mai cu seamă dintre S.U.A. și Franța, au dus la întîrzierea luării unor hotăriri comune în probleme esențiale ale reformei sistemului valutar internațional, la amînarea acestei reforme, cu toate consecințele negative ale actualului interimat în care nimeni nu mai respectă vreuna din regulile vechi de convietuire monetară, iar alte reguli nu s-au cristalizat încă.

Evidenta nemulțumire a Statelor Unite față de Comunitatea economică vest-europeană, manifestată în ultima vreme, găsește această organizație dezbinată în multe privințe. S-a spus în această situație că „economia este integratoare atîta timp cît lucrurile merg bine și catastrofică atunci cînd ele merg prost“. Sau, într-un limbaj mai colorat : „atunci cînd vine furtuna (aluzie la criza petrolului și la orice altă criză), fiecare se precipită spre barca lui de salvare“.

La 15 martie, Mariano Rumor a prezentat președintelui republicii, Giovanni Leone (dreapta) lista celui de-al 32-lea guvern italian de centru-stînga, tripartit: democrat-creștini, socialiști, social-democrați

ORIENTUL APROPIAT

Preliminarii diplomatice la dezangajarea din Golan

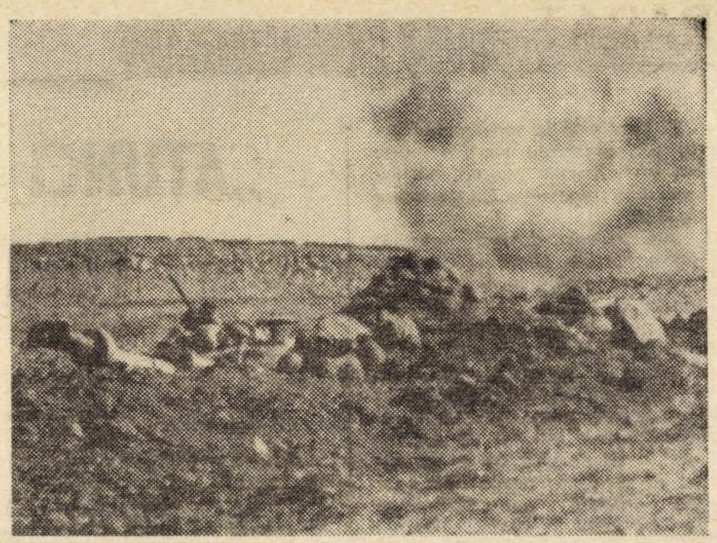

De mai multe zile, au avut loc, în zona Înălțimilor Golan, incidente între forțele siriene și israeliene ; ele — precizează un purtător de cuvînt militar sirian — au debutat în sectorul de nord și s-au extins ulterior pe întreg frontul

Prioritatea este acordată pregătirii negocierilor siriano-israeliene. În esență, aceasta este ideea care se află la originea multora din contactele diplomatice consacrate reglementării politice a situației din zonă.

Prioritatea este reclamată și de persistența incidentelor pe frontul din Golan între forțele israeliene și siriene care se desfășoară de două săptămîni și care, uneori, s-au extins pe întreg frontul, după cum declarau purtători de cuvînt militari de la Damasc și, respectiv, Tel Aviv.

Dacă, în urmă cu puțin timp, referitor la negocierile privind dezangajarea forțelor din Golan se avansa ideea că ele s-ar afla „la stadiul hărților", recent au intervenit noi clarificări. Abba Eban — care a păstrat portofoliul afacerilor externe în noul guvern israelian — a făcut o vizită la Washington, iar după o ultimă întrevedere avută cu Henry Kissinger, a anunțat că generalul Moshe Dayan va merge în S.U.A., la 29 martie, pentru a conferi cu secretarul de stat american în legătură cu dezangajarea forțelor în Golan. În context, șeful diplomației israeliene declara că nu există un dezacord între Statele Unite și Israel asupra modalităților de soluționare a acestei probleme. Între altele, ziarul egiptean „Al Ahram" arăta că Henry Kissinger ar fi primit, prin intermediul lui Abba Eban, cîteva propuneri ale guvernului israelian, dintre care citățm : Israelul ar fi dispus să accepte instalarea unei forțe internaționale într-o zonă-tampon limitată, dar ar refuza să se retragă din „zonele strategice". La rîndul lor, ziarele israeliene „Maariv" și „Haaretz", citate de agenția France Presse, estimau că, prin intermediul lui Kissinger, Statele Unite ale Americii ar prezenta ca „ipoteză de lucru" ideile următoare : evacuarea totală a pungii ocupate de Israel în timpul războiului din octombrie anul trecut, a pozițiilor de pe Muntele Hermon cît și a sectorului Kuneitra ; demilitarizarea sectoarelor ocupate de forțele israeliene și reducerea forțelor celor două armate de o parte și de alta a sectoarelor demilitarizate. Dar, în privința pozițiilor ce vor fi adoptate în timpul negocierilor indirecte la Washington, ziarul „Haaretz" scria că, pentru moment, „Israelul nu și-a modificat poziția sa, respectiv refuzul de a evacua toate teritoriile ocupate înaintea războiului din octombrie 1973".

În ce privește părerile Siriei referitoare la ansamblul crizei, acestea au fost reafirmate de președintele Hafez Al Assad într-un interviu acordat revistei americane „Time". După ce a declarat că rolul jucat de Statele Unite în negocierile în curs în Orientul Apropiat este util, președintele Siriei a arătat însă că în problema dezangajării forțelor nu s-a înregistrat, deocamdată, nici un progres. În ce privește eventualitatea aprobării de către Siria a demilitarizării Înălțimilor Golan, Hafez Al Assad a declarat că aceasta ar fi o limitare a suveranității țării sale, dar că acest lucru ar putea fi acceptabil ca „o măsură temporară" dacă Israelul „ar demilitariza o parte echivalentă a zonei sale de frontieră". De altfel, cu prilejul celei de a 11-a aniversări a revoluției Partidului Baas Arab Socialist, președintele Hafez Al Assad a subliniat că Siria va continua să acționeze în vederea eliberării teritoriilor arabe ocupate de Israel și restabilirii drepturilor legitime ale poporului palestinian.

În sfîrșit, ziarul „Al Ahram" anunța că delegația siriană la convorbirile indirecte de la Washington asupra dezangajării pe Înălțimile Golan, care vor începe, probabil, în prima săptămînă a lunii aprilie, va fi condusă de generalul Hikmat El Shelabi, șeful serviciilor de informații de pe lîngă Statul Major al forțelor armate siriene.

Cum arătam, în acest context care atestă prevalența eforturilor impuse de logica soluției pașnice s-au înregistrat, timp de mai multe zile, ciocniri armate israelo-siriene. Cu toate acestea, după cum opina ziarul libanez „An Nahar", o dată în plus „logica soluției pașnice se poate afirma ca fiind mai puternică decît obstacolele secundare pe care le întîlnește".

Dumitru Constantin

Bruxelles. Leo Tindemans, liderul partidului social-creștin, a fost desemnat de regele Baudouin cu formarea noului guvern belgian

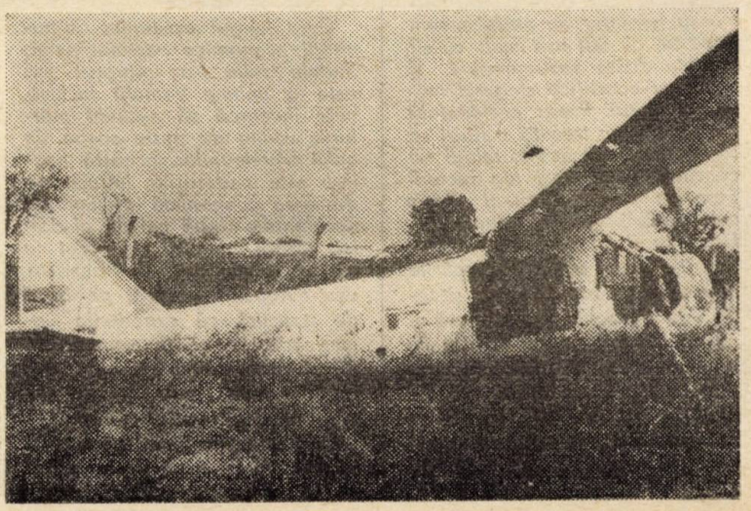

Republica Guineea-Bissau ; în imagine — un avion militar portughez capturat de armata de eliberare din Guineea-Bissau

RABAT

Liniile directoare ale noului cincinal

Corespondență de la Mircea S. Ionescu

Dincolo de originalitatea tradițiilor, a portului sau folclorului, Marocul oferă însemnele unei evoluții economice ascendente, ale unor procese sociale ilustrative pentru destinele acestei țări. La 18 ani de la proclamarea independenței, Marocul abordează o fază hotărîtoare a dezvoltării sale multilaterale, înscrisă în actualul plan cincinal — 1973—1977 — care vizează o perioadă mai îndelungată de progres economic și social.

Care sînt liniile directoare ale noului plan ?

Ministrul marocan al finanțelor, Bensalem Guessous, le explica în felul următor : „Priorităților acordate în precedentul nostru plan, tot de cinci ani — modernizarea agriculturii, formarea de cadre naționale proprii și dezvoltarea turismului ca activitate de bază a economiei noastre — li s-a adăugat, în perioada 1973—1977, intensificarea industrializării".

Astfel, din totalul investițiilor prevăzute pentru această perioadă (26,3 milioane de dirhami, reprezentînd mai mult decît dublul față de cincinalul precedent), 37,2 la sută sînt rezervate industriei, declanșîndu-se începînd cu 1974, după expresia ziarului guvernamental „Le Matin" — „anul dezvoltării economice". Mai mult de jumătate din aceste investiții vor fi finanțate din bugetul statului, urmărindu-se creșterea gradului de independență a țării. Marocul nu neglijează nici investițiile particulare, le încurajează chiar, și le folosește cu succes în etapa actuală de dezvoltare, conjugîndu-le armonios cu cele de stat. În această direcție, sînt însă, luate măsuri pentru „marocanizarea" întreprinderilor, companiile străine unde participarea marocană este inferioară procentajului de 50 la sută fiind obligate să procedeze, în scurt timp, la modificări corespunzătoare pentru a se asigura exercitarea controlului marocan din punct de vedere financiar.

Pe ramuri industriale se acordă prioritate valorificării superioare a imenselor bogății naturale de care dispune țara, îndeosebi fosfați. Numai în 1974 se prevede ca încasările la bugetul de stat din exporturile globale să atingă cifra record de 6 700 milioane de dirhami, grație, în primul rînd, livrărilor de fosfați, a căror producție națională urmează să ajungă, în 1977, la 26 milioane de tone. Sînt preconizate, în acest scop, intensificarea activităților de explorare în diferite regiuni ale țării și intrarea în funcțiune a unor unități noi de exploatare a minereurilor de fosfați, ca și de cupru, zinc, fier, minereuri aurifere, hidrocarburi. Se prevede și punerea temeliei unei ramuri noi, esențiale — metalurgia; urmează a se construi, în noul plan cincinal, complexe moderne de prelucrare a cuprului, plumbului și zincului. Pentru hidrocarburi se are în vedere extinderea capacităților de prelucrare a țițeiului, în rafinăriile de la Mohammedia și Sidi Kacem, cu încă 2,5 milioane tone. Două mari complexe pentru fabricarea acidului fosforic vor întregi tînăra industrie chimică. Dar, sînt pe cale de a se crea și alte ramuri de primă importanță — electronica și construcția de mașini, care au debutat prin cîteva unități de asamblare.

Paralel cu acest efort industrial, nu este neglijată agricultura, cunoscîndu-se ponderea mare a populației marocane care lucrează în această ramură și importanța ei pentru asigurarea aprovizionării populației. Agriculturii i se acordă în actualul plan cincinal 15,8 la sută din investiții și ele sînt îndreptate spre extinderea suprafețelor cultivate, eliminarea unor structuri arhaice, ameliorarea randamentelor pe seama extinderii la maximum a sistemelor de irigații și folosirea pe scară mai largă a îngrășămintelor chimice și a procedeelor agrotehnice moderne. La cele aproape 1,8 milioane de hectare irigate li se vor adăuga alte 100 000. În acest scop — arăta ministrul lucrărilor publice, Salah M'Zily — se va inaugura în 1974 un nou baraj la Bou Regres și vor începe lucrările de construcție a altor asemenea obiective pe rîurile Loukkas și Timi N'Outine, care vor permite recîștigarea unor importante terenuri. Trecerea în proprietatea statului a mari suprafețe agricole, ce aparțineau în trecut unor coloni, va permite, potrivit prevederilor, distribuirea a circa 400 000 de hectare, în cadrul reformei agrare.

Acordînd prioritate dezvoltării ramurilor esențiale ale economiei, Marocul și-a propus, în actualul plan cincinal, să sporească produsul național brut într-un ritm mediu anual de 7,5 la sută, față de 5 la sută cît s-a realizat în anii cincinalului precedent.

Conștiente de faptul că, în procesul dezvoltării economice, formarea de cadre naționale proprii reprezintă o problemă fundamentală, autoritățile marocane au alocat, în actualul plan cincinal, învățămîntului și dezvoltării culturii 29,8 la sută din totalul investițiilor. Este prevăzut un program de urgență, vizînd dezvoltarea și restructurarea întregului sistem actual de învățămînt pentru a fi adaptat la cerințele imediate ale țării. Pentru învățămîntul primar, de exemplu, se prevede crearea, anual, a 15 000 de locuri noi în școli. Paralel cu preocuparea pentru generalizarea treptată a învățămîntului primar, acțiunile de alfabetizare a populației vor cuprinde, în această perioadă, circa 2,5 milioane de persoane. În ce privește învățămîntul secundar și superior, numărul elevilor înscriși în actualul an școlar urmează să crească de la 61 000 la 107 000 în 1977—1978, iar al studenților să se dubleze. Măsurile luate pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele sînt însoțite și de unele acțiuni concrete care să permită crearea a circa 95 000 de locuri noi de muncă în diferite ramuri de activitate economică și, îndeosebi, în industria prelucrătoare.

Un capitol special al actualului plan cincinal se referă la reducerea dezechilibrului dezvoltării economice între diferite regiuni ale țării. Fiecare departament administrativ, și îndeosebi cele deșertice, va beneficia de credite suplimentare din partea statului.

În perioada respectivă, autoritățile au în vedere și o serie de măsuri pentru îmbunătățirea nivelului de trai al populației, consumul mediu pe cap de locuitor urmînd să crească anual într-un ritm de 2 la sută. Se prevede, în context, construcția anuală a circa 78 000 de locuințe, îndeosebi în mediul rural, unde moștenirile trecutului au lăsat urme greu de șters.

În realizarea acestui vast program de dezvoltare, Marocul se bazează pe o largă cooperare cu diferite țări ale lumii, între care România ocupă un loc important. Relațiile româno-marocane au cunoscut o dezvoltare accelerată, îndeosebi după întrevederile și convorbirile celor doi șefi de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu și regele Hassan al II-lea. Astăzi, aproape că nu există sector în care cooperarea economică dintre cele două țări să nu fie prezentă. Geologi și mineri români participă la punerea în valoare a unor importante bogății naturale marocane ; specialiști din țara noastră sprijină modernizarea agriculturii acestei țări ; profesori și medici iau parte la înfăptuirea măsurilor întreprinse de guvernul marocan pentru formarea de cadre naționale proprii și îmbunătățirea asistenței medicale. De asemenea, schimburile comerciale sînt în continuă dezvoltare și diversificare, în conformitate cu interesele celor două țări.

Autoritățile marocane și-au exprimat deplina satisfacție în legătură cu dezvoltarea continuă a relațiilor pe multiple planuri dintre România și Maroc, precum și convingerea că ele se vor dezvolta și mai rapid în viitor, în interesul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale.

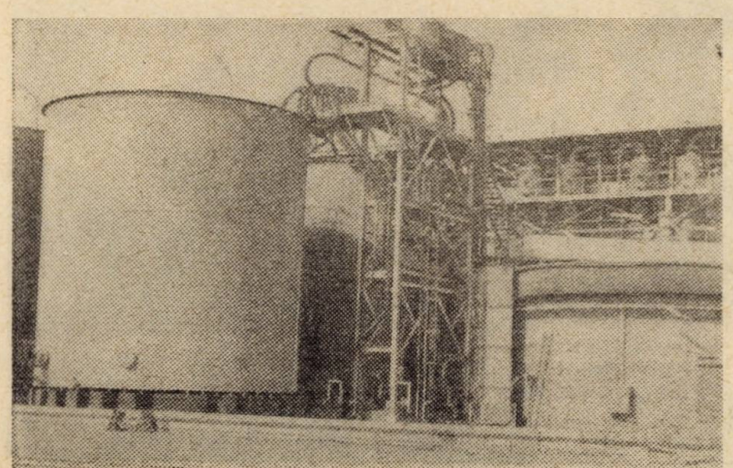

Complexul chimic de la Safi

Fontana Bossi ; calm citadin și, în zare — „la mirabile veduta"

REPORTAJ PE GLOB

LUGANO

Corneliu Vlad

Prin ce se singularizează Lugano între orașele elvețiene ? Greu de spus în cîteva cuvinte. Dacă dăm crezare ghidurilor turistice, prin faptul că, exceptînd coastele meridionale ale continentului, Lugano este una din localitățile europene cele mai însorite. (Exact „ca ceasul", promotorii turismului elvețian se sprijină pe cifre : 2 248—2 800 ore „de soare" pe an). Să nu uităm, spun tot amatorii de statistici, că Lugano este cel mai mare oraș elvețian de limbă italiană (chiar dacă populația sa nu depășește cu mult cifra de 20 000). Sau cel mai mare oraș elvețian aflat la sud de crestele Alpilor.

Stînd de vorbă cu un luganez, poți căpăta, cu siguranță, o sumedenie de alte argumente care nu pot decît să conducă, toate, la concluzia că Lugano este, în felul său, unic. Pentru că, de fapt, pentru interlocutorul luganez în asta constă esențialul. Soarele, limba italiană, apropierea de sud — nimic mai simplu pentru a-ți explica de unde spiritul deschis, cordialitatea, amiciția spontană care te frapează de îndată ce intri în atmosfera orașului ; la care se adaugă, nu ce în cele din urmă, farmecul natural al așezării, tutelată de o parte și de alta de Monte San Salvatore și Monte Bré și ale cărei contururi sînt caligrafiate de țărmurile unui golf de mare frumusețe. („Neapole în miniatură", exclamă localnicii, uitînd, pentru moment, că așezarea lor se refuză, de fapt, oricărei comparații).

Pitorescul locurilor avea să atragă, de altfel, mai ales începînd din secolul al XIX-lea, cohorte de vizitatori iluștri din toată Europa, care nu și-au precupețit darurile scriitoricești pentru a-și exprima impresiile. Contemplînd albastrul lacului, Chateaubriand conchidea că, față de Locarno, de pildă, aflat nu departe, Lugano este ceea ce înseamnă ruinele Atenei față de cele ale Romei antice. Savurînd peisajul, dar fără a abdica întru totul de la condiția istoricului, Jules Michelet reflecta că, dacă invadatorii ar fi dus la buze apele curate ale lacului, multe din nefericirile care s-au abătut, cu secole în urmă, asupra acestor locuri poate n-ar mai fi existat. Pentru Giuseppe Mazzini, cerul și lacul sînt atît de frumoase, încît ai putea fi încin-

Pe malurile însorite ale lacului, vegetație subtropicală în peisaj alpin

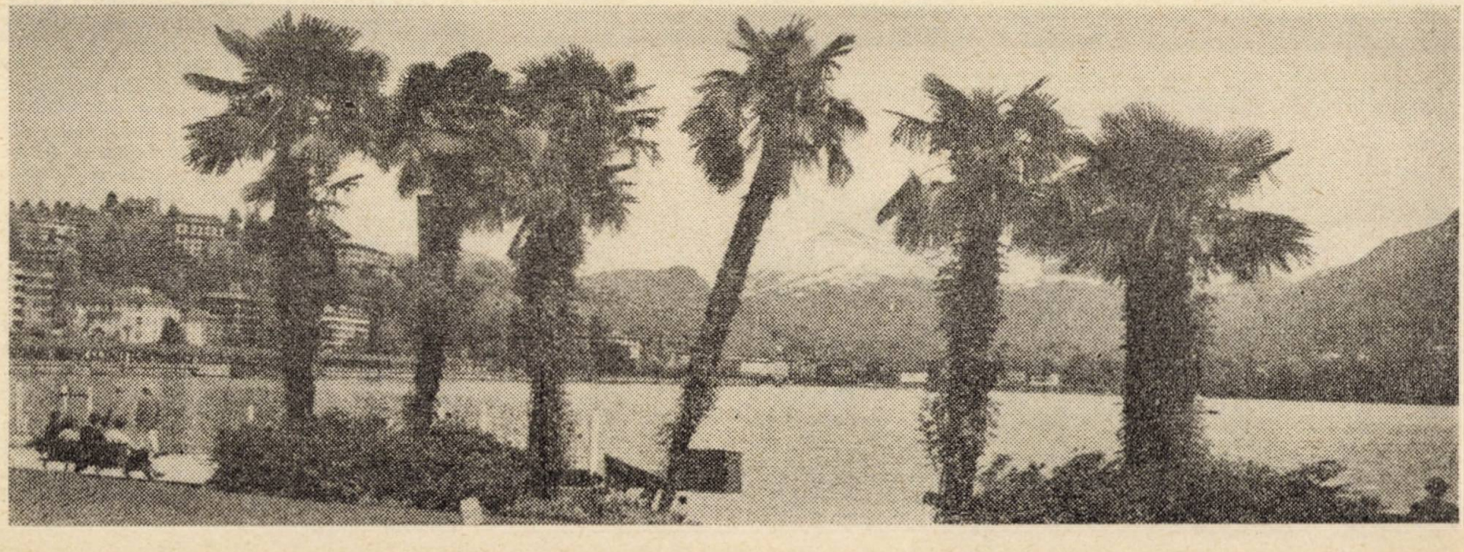

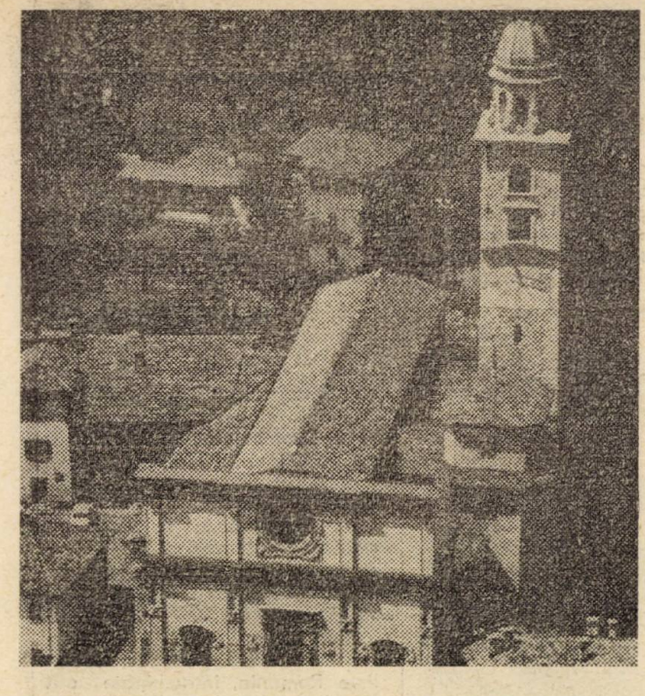

Catedrala San Lorenzo; marcînd timpul orașului, ceasul din turnul catedralei a devenit, treptat, o emblemă.

←

→

Pe strada Francesco Soane, pe sub vechile portaluri ale Palatului Riva

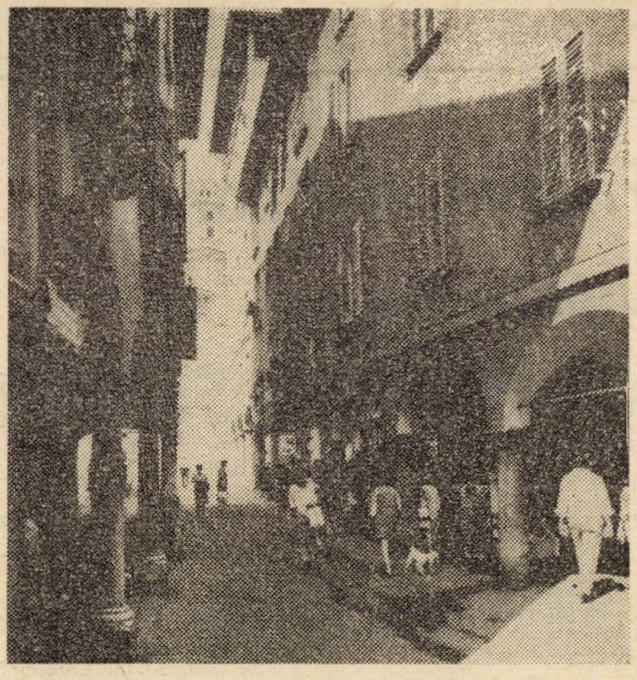

tat de panoramă dacă ai fi capabil să te cufunzi în contemplație brahmanică „dar, adăuga el, eu nu pot". La acea vreme, revoluționarul italian trăia în miezul luptei pentru independența și unitatea țării sale. Doar Rimbaud, mistuit de febra călătoriilor și care n-a poposit decît pentru cîteva ore la Lugano, pare să fi ignorat „la mirabile veduta", minunata priveliște a locurilor.

In fața imaginii pe care o oferă somptuoasa stațiune turistică de azi, cu hoteluri albe, încadrate de palmieri și măslini, de chiparoși, lauri și pini, cu greu îți poți închipui trecutul zbuciumat al acestei urbe, sfîșiată de luptele fratricide între vechile familii senioriale Rusco și San Severina, între guelfi și ghibelini, de rivalitățile medievale ale Lombardiei, Franței, Imperiului habsburgic.

Cronicile Evului Mediu notează cu meticulozitate faptele războinice și de groază, cînd așezarea era trecută prin foc și sabie, cînd haitele de lupi făceau incursiuni pînă în inima cetății ; dar, observă cu o undă de amărăciune un istoric de azi al orașului, scrierile de demult „spun mult mai puțin despre cum trăiau orășenii pașnici și pescarii de pe lac". Oricum, din acele vremuri au rămas multe opere de artă, mai ales cu caracter religios.

Pe străduțele înguste, care se întretaie, urcînd și coborînd, în orașul vechi, nu te rătăcești nici dacă te conduci după cel mai vechi plan al orașului păstrat pînă acum, întocmit de inginerul Giuseppe Dozio în 1849. Municipalitatea se străduiește, și nu fără succes, să pună la adăpost această parte a orașului de acea „furia edilizia" cu tot ce presupune ea la Lugano — hoteluri înalte, bănci masive, artere de circulație cu treceri de nivel și, din nou, hoteluri pe toată întinderea falezei și pînă la jumătatea muntelui San Salvatore.

■

Abia după ce am părăsit Lugano, mi-am dat seama ce șansă are cel care, asemenea mie, cunoaște orașul în vremea sărbătorilor culesului viilor, căci atmosfera de serbare populară scoate așezarea din anonimatul (întru totul onorabil, este adevărat) al luxoaselor stațiuni turistice în rîndul cărora ar putea avea ocazia să fie inclusă. Sărbătoarea podgoriilor este un eveniment anual de seamă în calendarul orașului. Toată lumea îl tratează cu întreaga atenție ce i se cuvine, chiar și hotelierii, care, în ziua respectivă, percep un plus de cîțiva franci oaspeților aflați în camere ale căror ferestre oferă perspectivă asupra cortegiului popular ce parcurge străzile orașului.

Aflat la Lugano, în atmosfera primei duminici din octombrie, urmărind procesiunea dansatorilor, orchestrelor și carelor alegorice ale brutarilor, fierarilor, țesătorilor și, bineînțeles, ale viticultorilor, gîndul duce mai degrabă la o serbare a breslelor medievale, pentru că, de altfel, în această privință cei din Lugano au o tradiție bogat ilustrată în cronicile vechi. Pasiunea locuitorilor orașului pentru marile reprezentații în aer liber, pentru spectacolele de teatru popular în piețele publice, pentru fastuoasa scenografie pirotehnică (adevărate spectacole de sunet și lumină) este atestată și ea de mai multe secole în cronicile urbei, chiar dacă remarca unui călător străin, potrivit căruia oamenii de aici petrec jumătate de an în asemenea manifestări, pare exagerată.

Tradiția este, în orice caz, cultivată cu grijă de edilii de azi ai orașului, care organizează anual o procesiune folclorică la care sînt invitați să se producă artiști populari din alte cantoane elvețiene, ca și de peste hotare. Capul de afiș al ultimei ediții a festivalului l-a deținut, după părerea generală, ansamblul de cîntece și dansuri populare românești „Măgura" din Codlea, a cărui evoluție pe scenele în aer liber ale orașului și în cadrul tradiționalei defilări folclorice a electrizat asistența — cum se exprimau ziarele locale, elogiind virtuozitatea interpreților și frumusețea costumelor populare românești. Spectacolele ansamblului românesc au depășit, la cererea publicului, timpul prevăzut inițial de organizatori, iar unul dintre aceștia îmi mărturisea că „în ocazii similare, trebuie avut în vedere ca românilor să li se acorde partea finală a spectacolului, cea mai nimerită formulă pentru a crea o paradă folclorică internațională".

Ca atîtea din orașele Elveției, Lugano se mîndrește cu „vocația sa internațională". În peregrinările lor, multe din figurile proeminente ale mișcărilor revoluționare europene de la 1848 au beneficiat de ospitalitatea luganezilor. Și, astfel, poți afla cu precizie unde obișnuia să poposească Mazzini, la ce hoteluri au locuit Koszciuszko și Kossuth, unde obișnuiau să se întîlnească revoluționarii ruși, în ce împrejurări a fost aici Garibaldi. În anii rissorgimento-ului italian, casa fraților Ciani, în care se imprimau tipărituri ale revoluționarilor lombarzi, era considerată „unul din formidabilele arsenale ale revoluției italiene". Mai tîrziu, în 1928, Lugano avea să găzduiască una din reuniunile Societății Națiunilor.

De cîțiva ani, noi manifestări de anvergură și-au legat numele de Lugano — Întîlnirile internaționale de artă și cultură, la care participă personalități prestigioase din țările Europei și Americii. La cea de-a doua ediție a Întîlnirilor, desfășurată în toamna anului trecut, România a fost solicitată să participe ca invitat de onoare. În acele zile, viața cultural-artistică a orașului a cunoscut un veritabil „moment românesc". Mai multe expoziții — de pictură naivă, de icoane vechi pe sticlă din colecția Muzeului de Artă Populară din București, de turism, de carte — au înfățișat publicului larg diverse ipostaze ale fenomenului cultural-artistic românesc din trecut și de astăzi, stimulînd interesul manifestat aici pentru realitățile României socialiste. Presa locală a consemnat dimensiunile acestui larg interes. Să reproducem, spre exemplificare, cîteva extrase din ziarul „Corriere del Ticino" : „România și-a continuat cucerirea pașnică a orașului nostru prin expozițiile sale. Icoanele pe sticlă sînt produsul distilat al unui grandios travaliu expresiv, în care artiștii anonimi au încercat să redea imaginea concretă a sufletului lor, a gîndirii și sentimentelor lor, dînd naștere, grație mesajului sincer al acestor opere, unei specii perene. Vizitatorul prestigioasei expoziții nu se va mărgini, cu siguranță, la admirația pur estetică, ci va încerca fascinanta descoperire a sufletului popular al țării latine din Răsărit".

Orologiul bazilicii San Lorenzo, ctitorită în secolul al XI-lea, marchează de sute de ani vîrstele cetății. Se spune că Richard Wagner ar fi găsit prea monotonă bătaia lui ; în schimb, se pare că pe părintele muzicii dodecafonice, Schönberg, sunetele ceasului public l-ar fi inspirat, de vreme ce partitura operei sale „Moise și Aron" este datată „Lugano, 17 iulie 1930".

Imperturbabil la orice, ceasul din turnul San Lorenzo și-a suprapus acordurile de-a lungul anilor cu larma asurzitoare a bătăliilor și cu murmurul pașnic al cetății în perioadele sale calme, cu muzica marilor petreceri populare și cu zgomotul în creștere al automobilelor și motocicletelor care constituie un motiv tot mai mare de preocupare pentru municipalitate, așa cum ne mărturisea amabilul nostru ghid, Aurelio Longoni, de la primăria locală.

Marcînd timpul orașului, ceasul din turnul San Lorenzo a devenit treptat o emblemă a acestei așezări, atentă să țină pasul cu ideile înaintate ale vremii, preocupată să contribuie, după putința sa, la mai buna cunoaștere și prețuire a valorilor de cultură și civilizație ale națiunilor.

Fluxul relațiilor diplomatice ale Republicii Socialiste România*)

Ca țară socialistă, România pune în centrul politicii sale externe dezvoltarea multilaterală a colaborării cu țările socialiste ; în același timp, ea își lărgește continuu relațiile sale cu toate statele, indiferent de regimul politic și orînduirea lor socială, cu convingerea că prin aceasta își aduce contribuția la lărgirea colaborării și cooperării internaționale, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale, la efortul comun al popoarelor spre civilizație și progres, spre înțelegere și pace.

NICOLAE CEAUȘESCU

Cristian Popișteanu

Continuînd o mai veche preocupare, Editura Politică a reușit să ducă la bun sfîrșit, într-un răstimp scurt (1967–1974), opera prezentării unei prime istorii a reprezentanțelor diplomatice ale României de la Unirea Principatelor pînă în zilele noastre.

Acoperind perioada ultimului sfert de veac (1948–1973), cel de al treilea volum, recent apărut, pune în fața cititorilor — specialiști și nespecialiști — fluxul viu, neîntrerupt al diplomației României socialiste în acțiune. Sintetizînd rezultatele cercetărilor unui larg colectiv de specialiști în domeniul relațiilor internaționale, volumul constituie o valoroasă mărturie documentară a dezvoltării ascendente a legăturilor noastre diplomatice în epoca republicană din istoria țării.

La 30 decembrie 1947, cînd țara noastră a devenit republică populară, se înregistra următoarea situație a relațiilor diplomatice ale României : relații diplomatice cu 25 de state, dintre care cu șase state la nivel de ambasadă (Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia, Turcia și U.R.S.S.) și cu 19 state la nivel de legație (Albania, Anglia, Argentina, Austria, Belgia, Danemarca, Egipt, Elveția, Finlanda, Franța, Iran, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Suedia, Statele Unite ale Americii, Ungaria și Uruguay). Numărul misiunilor diplomatice române peste hotare era de 17.

În anii imediat următori, a avut loc stabilirea de relații diplomatice cu Republica Populară Democrată Coreeană, Republica Populară Chineză, Republica Populară Mongolă, Republica Democrată Vietnam, Israel, India, Republica Democrată Germană, Indonezia, Siria. Momentul de o deosebită însemnătate pentru politica internațională a țării noastre de la mijlocul lunii decembrie 1955 — primirea Republicii Populare Române în Organizația Națiunilor Unite — ne găsea în relații diplomatice cu 34 de parteneri diplomatici, dintre care cu 13 state la nivel de ambasadă, iar cu celelalte 21 de state la nivel de legații.

Începînd din deceniul al șaptelea, s-a manifestat pe un plan larg tendința de generalizare a reprezentării diplomatice cu alte state numai la nivel de ambasadă, ceea ce, concomitent cu ridicarea la acest nivel a relațiilor anterioare, exprima consolidarea trainică a situației internaționale a României.

În ajunul celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român (iulie 1965) — eveniment de covîrșitoare însemnătate pentru dezvoltarea construcției socialiste în patria noastră, care a imprimat un suflu nou, de o deosebită vitalitate și eficiență tuturor domeniilor vieții sociale — România întreținea relații diplomatice și consulare cu 66 de state.

Remarcînd nu numai dinamica stabilirii relațiilor diplomatice începînd de la această dată, ci și aspectele de substanță calitativă nouă intervenite în afirmarea României socialiste în lume, Vasile Gliga (autorul revelatorului studiu introductiv) scrie :

„Cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român a dat un nou impuls activității de politică externă și diplomației țării noastre. În același timp, principialitatea și consecvența politicii externe a României, prestigiul internațional pe care țara noastră l-a cîștigat pe arena internațională au făcut ca tot mai multe țări să manifeste dorința de a stabili relații diplomatice cu statul român. De la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. și pînă la 1 iulie 1969, au fost stabilite relații diplomatice cu 24 de state și relații consulare cu două state. Numai în cursul anului 1968, au fost stabilite relații diplomatice și consulare cu 13 state.

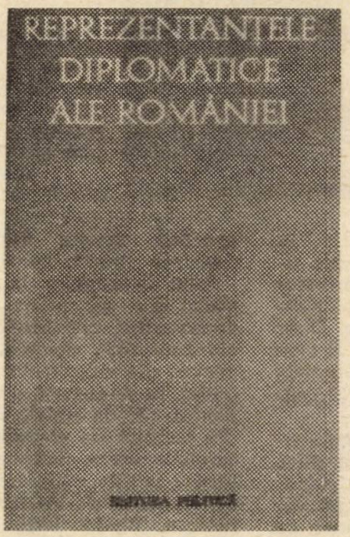

În iulie 1969, în preajma celui de-al X-lea Congres al P.C.R., Republica Socialistă România întreținea relații diplomatice și consulare cu 93 de state, dintre care cu 91 relații diplomatice (89 la nivel de ambasadă și două la nivel de legație — Brazilia și Israel), iar cu două, relații consulare (San Marino și Spania). La aceeași dată, țara noastră avea peste hotare un număr de 60 de misiuni diplomatice și consulare, dintre care 50 ambasade, două legații, 4 reprezentanțe permanente pe lîngă organizațiile internaționale, 3 consulate generale și o reprezentanță consular-comercială.

În perioada dintre Congresul al X-lea al Partidului și Conferința Națională a P.C.R., țara noastră a stabilit relații diplomatice la rang de ambasadă cu 13 state și a deschis încă 8 misiuni diplomatice și consulare peste hotare.

Astăzi, Republica Socialistă România întreține relații diplomatice și consulare cu 112 state, dintre care cu 110 relații diplomatice (109 la nivel de ambasadă și una la nivel de legație — Brazilia), iar cu două state relații consulare (San Marino și Spania). Țara noastră are peste hotare, în prezent, un număr de 70 de misiuni diplomatice și consulare, dintre care 59 ambasade, o legație, 4 reprezentanțe permanente pe lîngă organizații internaționale guvernamentale, o reprezentanță consulară-comercială și 5 consulate generale".

Autoritatea și prestigiul internațional ale Republicii Socialiste România, întruchipate atît de elocvent și de strălucit în activitatea neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu, sînt determinate de principialitatea, consecvența, realismul cu care politica externă românească abordează fenomenele lumii contemporane, pornind de la interesele supreme ale națiunii române, angajată cu toate forțele în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, îndeplinindu-și cu fermitate îndatoririle solidarității internaționaliste, aducîndu-și contribuția la asigurarea condițiilor de pace, securitate și cooperare, imperios necesare progresului omenirii.

Constituindu-se într-un adevărat panoramic al relațiilor diplomatice ale României, cele trei volume ale lucrării „Reprezentanțe diplomatice" reliefează importanța și valoarea legăturilor bilaterale dintre state și popoare, rolul lor de prim ordin în viața internațională. Istoria stabilirii relațiilor diplomatice pune în lumină cu tărie direcțiile dezvoltării politicii noastre externe de strînsă alianță și frățească prietenie cu toate statele socialiste, de solidaritate militantă cu statele care au pășit pe calea dezvoltării independenței, de rodnică și largă cooperare cu toate țările, indiferent de sistemul lor social-economic, în spiritul coexistenței pașnice active. Ea intensifică, de asemenea, participarea susținută a României la activitatea organizațiilor internaționale.

Intensa și fructuoasa activitate politico-diplomatică pe care o sintetizează ultimul volum al lucrării la care m-am referit este și ea o parte integrantă a politicii externe de înaltă responsabilitate pentru destinele țării și ale poporului pe care o elaborează cu înțelepciune Partidul Comunist Român. Este politica externă care a așezat România în rîndul națiunilor ce pășesc cu fruntea sus, cu demnitate și mîndrie, prețuite și respectate, consacrîndu-și eforturile statornicirii unei lumi mai drepte și mai bune.

*) **Reprezentanțele diplomatice ale României** — Editura Politică, 1974 ; colectiv de coordonare : Vasile Gliga, Constantin I. Turcu, Arthur A. Vaisman ; autori : Gheorghe Avram, Ion Georgescu, Liviu Petrina, Nicolae Stancu, Constantin Bucur, Ștefan Păpureanu, Gheorghe Barbu, Simion Diac, Aurel Turbăceanu, Petre Bălăceanu, Lucian D. Petrescu, Mircea Stănescu, Ion Nicolae, Costache Zavu, Gheorghe R. Burlacu, Ion Nicola, Constantin Stănescu, Mircea Ocheșanu, Nicolae-Alexandru Nicolescu, Teodor Diulescu, Mircea Nicolaescu, Dumitru Tănasă, Gheorghe Colț, Costache Ciubotaru, Gheorghe Popescu, Agop Bezerian, Nicolae Iordache, Sergiu Celac, Valentin Urum, Zaharia Stoian, Iacob Ionașcu, Mircea Bec, Ion Gostian, Ovidiu Popescu, Dumitru Albu, Ion Bobocea, Eugen Popa, Ion Agafiicioaia, Ion Scumpieru, Mihai Magheru, George M. Naumescu, Virgil Babolanu, Ion Calafeteanu, Ion Drinceanu, Mihai Florian, Emilian Manciur, Ioan Sbârnă, Ion Moangă, Ion Voicu, Constantin Angheluță, Dimitru Țibuleac ; anexe întocmite de Ion Vlasiu.

Sesiunea extraordinară a O.N.U. în problemele energiei, materiilor prime şi dezvoltării

Multitudinea şi complexitatea aspectelor de ordin economic, monetar, comercial sau financiar ale actualelor probleme energetice stau în atenţia guvernelor şi economiştilor de pe toate meridianele globului. Apare, astfel, firească preocuparea mai multor ţări ale lumii cu privire la abordarea, discutarea şi rezolvarea acestor probleme într-un cadru larg, cu participarea egală şi în beneficiul tuturor statelor.

După ce Franţa în ianuarie, a propus oficial organizarea unei conferinţe energetice mondiale sub egida O.N.U., Algeria, dînd curs unei iniţiative formulate de numeroase ţări nealiniate, a solicitat, la începutul lunii februarie, convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U. pentru examinarea problemelor energiei, aprovizionării cu materii prime, în contextul celor privind dezvoltarea.

În scrisoarea adresată, în acest sens, de preşedintele Algeriei, Houari Boumediene, secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, se spune printre altele :

„Organizaţia Naţiunilor Unite şi-a consacrat activitatea, în ultimii ani, stabilirii condiţiilor democratizării relaţiilor internaţionale în diferite domenii.

Progresele decolonizării au permis Organizaţiei şi instituţiilor din cadrul sistemului Naţiunilor Unite să-şi concentreze atenţia asupra problemelor dezvoltării, graţie, în special, voinţei ţărilor în curs de dezvoltare de a fi create condiţii internaţionale în măsură a substitui raporturilor de dominaţie existente, raporturi de justiţie bazate pe egalitate şi pe respectul suveranităţii statelor.

Încrezătoare în cooperarea internaţională, ele au adoptat în mod solemn, în diferite documente, programe şi au propus soluţii susceptibile de a promova dezvoltarea lor în spiritul respectului intereselor tuturor părţilor.

Carta de la Alger, adoptată în octombrie 1967, şi Declaraţia de la Lima, din octombrie 1971, dau expresie acestei voinţe de a coopera în vederea instaurării unui echilibru internaţional just şi durabil.

Totuşi, şefii de stat şi de guvern ai ţărilor nealiniate reuniţi la Alger în septembrie 1973, au fost obligaţi să recunoască, între altele, potrivit termenilor declaraţiei lor solemne : «...eşecul strategiei internaţionale se explică atît prin lipsa voinţei politice din partea ţărilor bogate de a pune în aplicare măsuri urgente, cît şi prin neconcordanţa dintre obiectivul de creştere economică propus şi preocupările reale ale ţărilor în curs de dezvoltare. Acestei constatări trebuie să i se adauge creşterea inflaţionistă a costului importurilor, presiunile exercitate asupra balanţelor de plăţi datorită transferurilor impuse de investiţiile private străine, rambursarea împovărătoarelor dobînzi la datoria externă şi efectele agravante ale crizei monetare».

Într-un asemenea context, ţările în curs de dezvoltare trebuie să-şi asigure creşterea economiei lor recurgînd, în primul rînd, la mobilizarea resurselor lor naţionale în aşteptarea unor măsuri prin care comunitatea internaţională să poată garanta stabilirea unor raporturi economice noi, mai juste şi mai echilibrate.

În timp ce diverse iniţiative sînt avansate cu scopul de a formula cea mai bună apreciere a situaţiei internaţionale actuale, am onoarea, în calitatea mea de preşedinte în exerciţiu al grupului statelor nealiniate, de a vă atrage atenţia asupra mutaţiilor în curs care pot să orienteze de aici înainte cooperarea internaţională.

Independent de rezoluţia adoptată de către cea de-a 28-a Adunare Generală a Naţiunilor Unite cu privire la convocarea unei sesiuni extraordinare consacrate problemelor dezvoltării, ni se pare că propunerea prezentată de către guvernul francez, la 18 ianuarie 1974, ar putea avea o semnificaţie dacă, în loc de a se limita numai la problema energiei, ar îngloba toate problemele privind ansamblul materiilor prime.

Astfel, în scopul de a putea dezbate în mod util problemele dezvoltării, precum şi cele ale relaţiilor economice internaţionale, sub toate implicaţiile lor, în vederea stabilirii unui nou sistem de raporturi, bazate pe egalitate şi pe interesul comun al tuturor statelor, am onoarea de a vă ruga să binevoiţi a pune în mişcare procedura adecvată pentru convocarea, în cadrul definit, a unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale."

Potrivit procedurii, secretarul general al O.N.U., luînd notă de propunerea algeriană, a solicitat opinia statelor membre ale Organizaţiei asupra convocării unei sesiuni extraordinare în problemele privind materiile prime şi dezvoltarea.

La 13 februarie, România a transmis secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, prin intermediul reprezentantului său permanent la O.N.U., punctul de vedere cu privire la propunerea Algeriei vizînd convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U., consacrată examinării problemelor referitoare la materiile prime şi dezvoltare. Comunicîndu-se acordul în legătură cu convocarea sesiunii extraordinare a Adunării Generale, în răspuns se precizează că, în concepţia guvernului român, această sesiune reprezintă un prim pas pe calea eforturior comunităţii internaţionale destinate examinării şi soluţionării unor probleme majore privind sursele de energie, materiile prime şi dezvoltarea. Acest prim pas ar trebui continuat prin dezbaterea întregii problematici din respectivul domeniu în cadrul unei conferinţe generale, sub egida O.N.U., la care să ia parte toate statele, pe bază de egalitate.

România, în conformitate cu poziţia sa consecventă în privinţa rezolvării problemelor internaţionale prin participarea tuturor statelor pe bază de egalitate, prin recunoaşterea dreptului fiecărui popor de a dispune de propriile resurse, prin luarea în considerare a intereselor tuturor ţărilor, în primul rînd a celor în curs de dezvoltare, se pronunţă pentru soluţionarea în acest spirit a actualelor probleme energetice, situîndu-le în contextul celor privind materiile prime în general, dezvoltarea şi progresul economic pe plan mondial. „Criza energiei — arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu în interviul acordat ziarului tunisian «Al Amal» — preocupă astăzi întreaga omenire, a produs greutăţi în multe state şi, fără îndoială, ea s-a reflectat într-o anumită măsură şi în România. Consider că aceasta impune măsuri corespunzătoare pe plan naţional în vederea folosirii mai raţionale a diferitelor surse de energie. În acelaşi timp, apare însă necesitatea unei înţelegeri mai bune îndeosebi între ţările deţinătoare de petrol şi ţările lipsite de petrol, pentru a se ajunge la o reglementare care să ţină seama de un raport mai echitabil între preţul petrolului şi cel al produselor petroliere, dar să asigure, totodată, accesul şi utilizarea acestora în folosul dezvoltării generale a omenirii. Aceasta corespunde intereselor tuturor ţărilor, inclusiv ale ţărilor deţinătoare de petrol, intereselor dezvoltării şi progresului general al omenirii".

La 15 februarie, la Naţiunile Unite s-a anunţat oficial că un număr de 72 de state au răspuns favorabil propunerii Algeriei privind convocarea unei sesiuni extraordinare a Adunării Generale consacrată problemelor energiei, materiilor prime şi dezvoltării. În felul acesta, a fost întrunită şi depăşită majoritatea simplă necesară convocării unei asemenea reuniuni, care, potrivit regulilor de procedură ale O.N.U., ar fi urmat să se deschidă în termen de

Alger. Ministrul de externe al Franţei, Michel Jobert, a făcut recent o vizită la Alger, unde a fost primit de preşedintele Houari Boumediene. În cursul acestui an — a declarat, între altele, ministrul francez — „pot fi depuse eforturi în direcţia concepерii şi pregătirii unui calendar, astfel încît, la sfîrşitul lui 1974 sau la începutul lui 1975, să se poată ţine o conferinţă arabo — vest-europeană"

15 zile de la aprobarea ei de către cel puțin 68 din cele 135 de state membre ale Organizației.

Membrii grupurilor regionale ale O.N.U. s-au exprimat, însă, pentru amînarea convocării acestei reuniuni, în vederea desfășurării unor consultări și a pregătirii ei. În cele din urmă, grupurile regionale ale O.N.U. au acceptat propunerea prezentată de țările în curs de dezvoltare, membre ale Organizației, privind începerea, la 9 aprilie, a lucrărilor sesiunii extraordinare a Adunării Generale a Națiunilor Unite, consacrată problemelor energiei, materiilor prime și dezvoltării.

Ilie Șerbănescu

Ce sînt forțele de autoapărare ale Japoniei

Forțele militare ale Japoniei, oficial denumite „de autoapărare", constituie, de cînd au fost înființate, în 1954, o problemă controversată pe plan național. În primul rînd, pentru că partidele din opoziție și sectoare largi ale opiniei publice nipone susțin că ele contravin articolului 9 din Constituția țării, care prevede că „poporul japonez renunță pentru totdeauna la război" și că, în context „el nu va menține niciodată forțe aeriene, maritime și de uscat, precum și alt potențial de război". În al doilea rînd, pentru că, deși în Japonia nu există serviciu militar obligatoriu, iar aceste forțe nu sînt dotate cu armament nuclear, ele se află, prin înzestrarea tehnică și forța de foc, la nivel internațional. În raportul său pe anul 1973, Institutul britanic de cercetări strategice situează Japonia pe locul opt în lume la cheltuielile militare bugetare și pe locul 14 la efective (260 000 de militari).

Forțele de uscat se compun din 179 000 de oameni, organizați în 13 divizii de infanterie și trei divizii de rachete „Hawk" pămînt-aer. Ele sînt dotate cu 700 de tancuri, 650 de care blindate, 450 de tunuri autopropulsate, 250 de tunuri antiaeriene, 5 000 de canonete, 870 de hovitzere, 2 200 de mortiere grele și ușoare, 1 300 de tunuri cu recul, 8 000 de rampe de lansare a rachetelor, 63 000 de mitraliere, 24 000 de puști automate, 260 de avioane și 131 de elicoptere. Cea mai bine instruită și dotată se afirmă că este divizia a 7-a, staționată la Chitose, în Hokkaido.

Forțele maritime sînt alcătuite din 38 700 de militari, divizați în patru flote de escortă, două flotile de mine, o flotilă de submarine, cinci flote de grupuri aeriene și cinci forțe regionale de district. Ele dispun de 201 vase combatante, cu o capacitate totală de 156 747 tone, 43 de vase combatante de sprijin, 13 submarine, 40 de culegătoare de mine, 5 bărci „torpedo", patru vase pentru transportul militarilor și 300 de avioane. Începînd din 1955, forțele maritime sînt dotate cu vase de producție japoneză. Ele folosesc și cinci fregate americane pentru antrenamente, iar din luna februarie au căpătat și un purtător de helicoptere „Haruna", avînd misiunea de escortă.

Forțele aeriene sînt organizate în 18 formații destinate misiunilor de luptă, recunoaștere, transport și dotate cu 970 de avioane (470 de reactoare de luptă, 17 de recunoaștere, 50 pentru operațiuni de salvare, 50 pentru transport de muniție și armament), 370 pentru antrenamente, 150 de rachete „Nike-Hercules" și 24 de stații radar.

Forțele militare de autoapărare ale Japoniei s-au dezvoltat pe baza a patru programe (1958—1960, 1962—1966, 1967—1971 și 1972—1976). În ultimul program de cinci ani, în curs de desfășurare și căruia i se mai spune în presă plan de „reînarmare limitată", este prevăzută dotarea forțelor de uscat cu încă 160 de tancuri, echipate cu computere și detectoare operaționale pe bază de laser. Forțele maritime vor fi înzestrate cu încă 80 de vase, între care un nou purtător de elicoptere cu o capacitate de 8 000 de tone, un vas pentru escortatea navelor dotate cu rachete, mai multe distrugătoare, în 1977 flota militară japoneză urmînd să aibă o capacitate de 210 000 de tone. Forțele aeriene vor avea 120 de noi reactoare de luptă „F-4—Phantom", încă trei unități de rachete „Nike", ajungîndu-se, astfel, la 7 asemenea unități.

Bugetul militar pe anul fiscal curent se ridică la suma de 935 000 milioane yeni. Presa japoneză anunță că, în anul fiscal 1974—1975, bugetul militar va însuma 1 157 000 milioane yeni, cu 23,7 la sută mai mult decît în 1974 ; aceste sume vor fi cheltuite pentru angajarea a încă 1 074 de militari pentru marină, 287 pentru aviație și majorarea forțelor militare din rezervă cu încă 3 100 de persoane.

Agenția pentru autoapărare a alcătuit un grup de studiu care a început deja activitatea pentru elaborarea celui de al 5-lea plan de dezvoltare a forțelor de autoapărare (1978—1981). Acest grup studiază planurile militare ale N.A.T.O. și aspectele pozitive și negative ale primelor patru planuri de întărire a armatei japoneze. Întrucît, pînă în prezent, „nu s-a putut face față schimbărilor din climatul militar", prin al 5-lea plan se preconizează să se aloce forțelor de autoapărare o sumă aproape dublă față de planul actual.

Controversa în jurul forțelor de autoapărare a evoluat pînă în septembrie 1973, cînd un tribunal districtual din Sapporo le-a declarat neconstituționale. Agenția pentru autoapărare a făcut recurs împotriva acestei hotărîri la o instanță superioară și controversa continuă. Guvernul japonez le consideră însă constituționale, avînd stricte misiuni de apărare. Premierul Kakuei Tanaka declara, la 25 octombrie, la o întrunire anuală a ofițerilor superiori, că guvernul său nu-și va schimba actuala politică privind forțele de autoapărare, în ciuda faptului că tribunalul din Sapporo le-a declarat neconstituționale.

Hotărîrea tribunalului din Sapporo a dat satisfacție partidelor din opoziție, care cer ca forțele de autoapărare actuale să fie desființate. Partidul Socialist este de părere ca Japonia să nu aibă nici un fel de armată și să desfășoare o politică de „neutralitate neînarmată", observînd cu strictețe prevederile Constituției sale de pace. Partidul Socialist-Democratic cere ca, în locul actualelor forțe de autoapărare, neconstituționale, să se creeze un sistem de autoapărare constituțional. Partidul Komei-to se pronunță în favoarea asigurării păcii și securității țării printr-un sistem de securitate instituit prin întărirea rolului O.N.U., fără să-și clarifice pe deplin poziția asupra formei și rolului pe care ar urma să-l joace forțele de autoapărare. Totodată, Komei-to e favorabil desființării actualelor forțe ca fiind neconstituționale.

Partidul Comunist din Japonia se declară pentru desființarea imediată a forțelor de autoapărare și cere ca securitatea țării să fie realizată printr-o politică de neutralitate pașnică, menținîndu-se, însă, un efectiv minim de forțe militare constituționale, necesare apărării țării.

Florea Țuiu

Primul ministru al Japoniei, Kakuei Tanaka, primește onorul la o paradă a forțelor de autoapărare

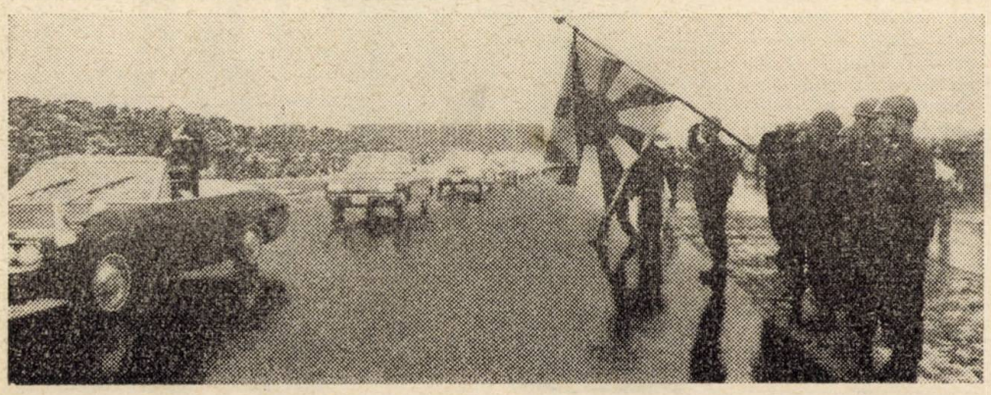

Oceanul Indian și insula Diego Garcia

Cu o lună în urmă, Ministerul de Externe al Marii Britanii anunța stabilirea unui acord de principiu cu Statele Unite în vederea lărgirii și reamenajării bazei aeriene și navale utilizate, de cîțiva ani, de americani pe insula Diego Garcia din Oceanul Indian.

Situată aproape de centrul Oceanului, Diego Garcia face parte dintr-un grup de insule aparținînd Angliei și faptul că ea oferă un excelent port-adăpost — apreciat și utilizat, de altfel, în timpul celui de al doilea război mondial — îi atribuie un loc, spun specialiștii, de mare importanță strategică. Deocamdată, din 1965, ea reprezintă un „teritoriu britanic în Oceanul Indian". Pe acest teritoriu, Statele Unite au construit un centru de radio-comunicații și, conform recentei înțelegeri cu partea britanică, intenționează să aducă ameliorări substanțiale instalațiilor și construcțiilor existente, pentru sporirea capacității lor de adaptare și cuprindere. La 21 martie, în fața Comisiei pentru afacerile externe a Camerei Reprezentanților, amiralul Elmo Zumwalt, șeful statului-major al marinei americane, a expus planurile Pentagonului privind baza din Diego Garcia : prelungirea pistelor de aterizare, adîncirea lagunei „astfel încît să poată primi un portavion și aparatele de escortă" ca și avioane-cisterne aprovizionînd bombardierele B-52. Costul total al lucrărilor nu este cunoscut, dar un purtător de cuvînt al Departamentului apărării a vorbit despre un fond suplimentar de 32 milioane dolari.

Pregătirile pentru reamenajările de pe Diego Garcia au resuscitat, cu precădere în contextul asiatic, discuțiile în jurul statutului ce trebuie să revină acestei mari întinderi de apă, legînd trei regiuni de mare interes ale lumii contemporane : părțile sudică și sud-estică ale Asiei, răsăritul Africii și Orientul Mijlociu.

Protestînd împotriva recentei hotărîri americano-britanice, statele riverane au subliniat necesitatea adoptării de măsuri eficiente, în scopul îndepărtării tuturor prezențelor străine din apele Oceanului Indian, a încetării escaladei de potențial militar în regiune și, prin aceasta, a eliminării surselor de încordare. Veche dorință a acestor țări, aproape nelipsită din declarațiile, documentele, schimburile de păreri dintre ele, cuprinsă într-o rezoluție adoptată la 16 decembrie 1971 de Adunarea Generală a O.N.U., ideea transformării Oceanului Indian într-o zonă a păcii și colaborării a fost din nou exprimată, în săptămînile din urmă, de statele învecinate sau din apropierea oceanului. India, Indonezia, Madagascar, Bangladesh, Sri Lanka (inițiatoarea proiectului de rezoluție din 1971), Australia, Noua Zeelandă, Malayezia, Tailanda au reluat ofensiva prezervării Oceanului Indian ca o zonă a păcii și liniștii, ale cărei eventuale probleme de securitate și strategie să fie soluționate prin inițiative ale statelor direct interesate. Astfel, Sirimavo Bandaranaike, premierul Republicii Sri Lanka, a adresat mesaje președintelui S.U.A., Richard Nixon, și fostului premier britanic, Edward Heath, în care subliniază faptul că hotărîrea de a spori importanța militară a insulei Diego Garcia contrazice proiectul de transformare pașnică a Oceanului Indian. Cotidianul „Nhan Dan" din Hanoi s-a pronunțat pentru intensificarea eforturilor ca Oceanul Indian să devină un ocean al păcii. Purtătorul de cuvînt al Ministerului de Externe al Malayeziei a exprimat regretul țării sale în fața extinderii facilităților militare în insula Diego Garcia, „în special, într-un moment cînd se depun eforturi pentru eliminarea competiției navale în Oceanul Indian și pentru transformarea acestuia într-o zonă a păcii". India și-a anunțat intenția de a cere organizarea unei conferințe a țărilor riverane pentru a discuta prezența navală a marilor puteri în această regiune și proiectul vizînd insula Diego Garcia.

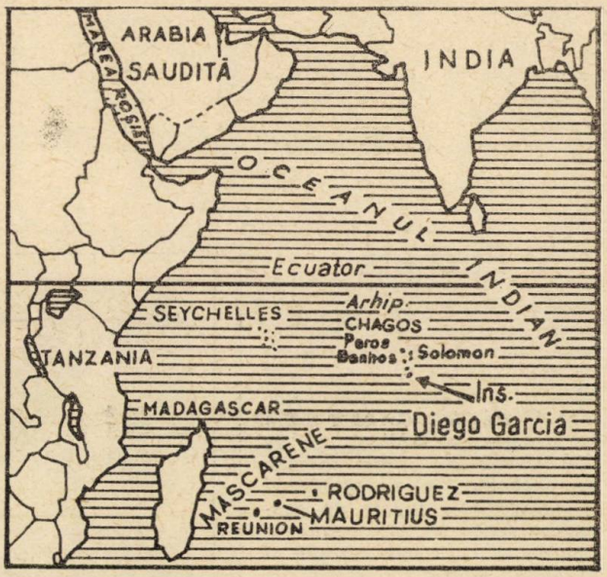

Insula Diego Garcia (hartă reprodusă după Le Monde)

Denunțînd întărirea bazei militare americane din Diego Garcia ca pe un pas primejdios pentru cauza păcii, ziarul „Pravda" s-a referit la lipsa de temei a argumentelor americane care au motivat acțiunea de întărire a bazei respective prin obligația de a contracara o pretinsă accentuare, în ultima vreme, a prezenței flotei sovietice în regiune și acoperirea vidului lăsat de retragerea britanică din 1971.

Dincolo de evoluția, imediată sau în perspectivă, a acestei probleme și chiar de realizarea planurilor privind insula — fiind necunoscute, deocamdată, intențiile noului cabinet Wilson — „episodul Diego Garcia" are meritul de a fi reafirmat necesitatea impunerii și respectării acestui al treilea ocean al lumii ca o zonă a păcii și cooperării, eliberată de baze și rivalități străine.

Liana Enescu

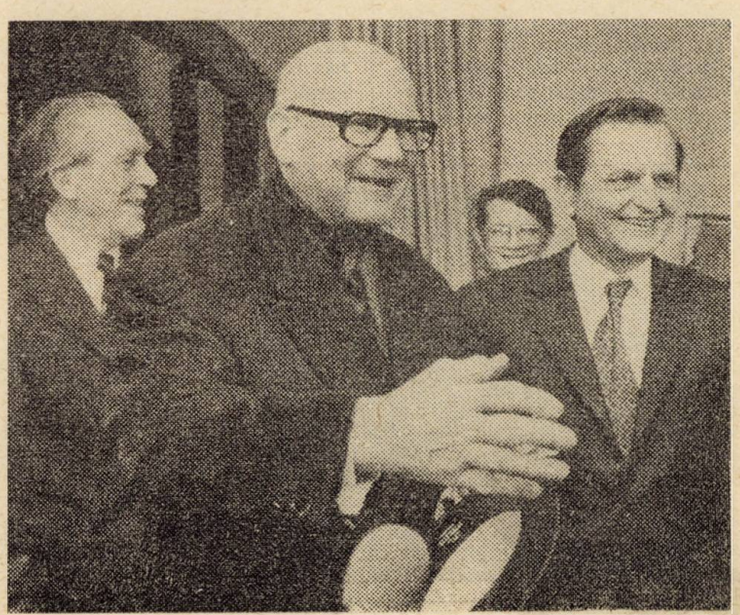

Stockholm. Președintele Finlandei, Urho Kekkonen, discută împreună cu ministrul de externe suedez Sven Andersson (stînga) și primul ministru Olof Palme (dreapta) un diferend între cele două țări, provocat de zborurile unor avioane care au survolat fără autorizație teritoriul finlandez ; Palme a precizat că avioanele erau particulare, „dar, desigur, nu poate garanta că n-au luat fotografii"

1000 + 1

Astronautică

În cadrul unei vizite la centrul spațial de la Houston, unde astronauți, cosmonauți și tehnicieni sovietici și americani pregătesc întîlnirea în spațiu, din iulie 1975, între navele „Apollo" și „Soiuz", președintele Nixon a elogiat cooperarea dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite, care are „repercusiuni pozitive pentru pacea lumii și pentru toate domeniile științei". „Pretutindeni unde putem lucra împreună trebuie să procedăm astfel", a spus el.

Etichete

Săptămînalul britanic „The Observer" comentează : „Gospodinele britanice vor fi cu ochii pe d-na Shirley Williams, noul ministru al apărării consumatorilor. O sfătuim, de aceea, din inimă pe d-na Williams să nu țină seama de cifrele înscrise pe etichete. Ele nu corespund prețurilor reale plătite de gospodine. Dacă ne va asculta, sugestiile sale de îmbunătățire a sistemului etichetelor vor fi, în mod sigur, bine primite"...

Mesaj

Leonid Brejnev l-a primit la Kremlin pe ambasadorul Japoniei, care i-a înmînat un mesaj din partea premierului Kakuei Tanaka, relatează agenția TASS. Referitor la conținutul mesajului, ziarul „The Japan Times" anunță că acesta exprimă dorința Japoniei de a promova relații prietenești cu Uniunea Sovietică, de a accelera proiectele comune de dezvoltare a resurselor siberiene, de a relua negocierile pentru încheierea unui tratat de pace, precum și speranța într-o vizită cît mai apropiată a conducătorilor sovietici la Tokio.

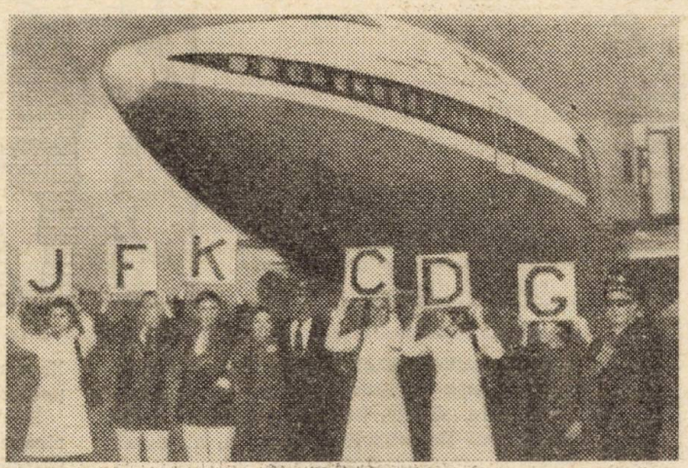

Inițiale : stewardesele și membrii echipajului de pe Jumbojetul companiei Trans World Airlines (T.W.A.), care au făcut, în premieră, zborul între aeroporturile John Fitzgerald Kennedy, din New York, și Charles de Gaulle, inaugurat recent lîngă Paris, marchează, la sosire, evenimentul

Ministrul saudit al petrolului, Ahmed Zaki Yamani (dreapta) la o epuizantă conferință de presă, pe tema încetării embargoului petrolier față de Statele Unite. (În stînga, translatorul)

Poliția se informează : ziarele anunță eșecul atentatului împotriva prințesei Anne a Angliei și prinderea autorului

Noul premier britanic, Harold Wilson, nu uită vechile pasiuni, printre care golful

Arheologie

Guvernul iordanian a inițiat acțiuni de pregătire a unei conferințe islamo-creștine în vederea salvgardării caracterului istoric și religios al Ierusalimului, a declarat, la Amman, A. Toukane, președintele Înaltului Comitet Regal pentru treburile Ierusalimului. Conferința ar încerca „să păstreze locurile sfinte și să obțină sistarea lucrărilor de excavare și a săpăturilor arheologice întreprinse de autoritățile de ocupație".

Reluare

Președintele Nixon a anunțat că S.U.A. vor relua relațiile diplomatice normale cu Suedia. Ambasadorul american în Belgia, Robert Strausz-Hupe, a fost numit ambasador în Suedia. Se așteaptă ca și Stockholmul să numească un ambasador în S.U.A.

Piață

Într-un interviu acordat săptămînalului indian „Blitz", Șahinșahul Iranului, Pahlavi Aryamehr, a pledat în favoarea creării unei Piețe comune a țărilor riverane Oceanului Indian. India și Iranul, a spus el, ar putea da exemplul unei asemenea uniuni economice, care să fie ulterior extinsă asupra tuturor statelor Oceanului Indian. Șahul și-a exprimat speranța că problemele aflate încă în suspensie între India, Pakistan și Bangladesh vor fi reglementate, „condiție sine qua non a oricărui sistem de cooperare regională".

Comunicat

Secretariatul general al președinției Republicii Franceze a dat publicității următorul comunicat medical : „Președintele Republicii suferă în prezent de o leziune benignă de origine vasculară".

Diplomație

Guvernul R.P. Chineze și guvernul Republicii Guineea-Bissau au hotărît, în conformitate cu interesele și dorința celor două țări, să stabilească relații diplomatice la nivel de ambasadă. Cele două guverne au căzut de acord să desfășoare relații de prietenie și de cooperare pe baza principiilor respectului reciproc față de suveranitatea și integritatea teritorială, neagresiunii, neamestecului în treburile interne, egalității, avantajului reciproc și coexistenței pașnice.

Întrebări

Schimbare de tactică în rîndul militantelor din cadrul „Mișcării franceze pentru eliberarea femeii" : legea în locul protestelor. De ce muncile domestice sînt „rezervate" femeilor ? De ce sînt numai șapte femei în Adunarea Națională ? De ce, la muncă egală, femeile primesc, în anumite domenii, salarii cu 30 la sută mai mici decît băr-

Piața San Pietro din Roma, într-o zi cu trafic intens a anului 1974...

bații? De ce se face o publicitate sistematică pe tema „femeia-obiect"? Atîtea întrebări au șansa să fundamenteze o legislație „antisexistă", așa cum, din 1972, exista o legislație antirasistă. S-a luat, deocamdată, legătura cu o comisie specializată a O.N.U., care, printre altele, pregătește lansarea „Anului femeii" pentru 1975.

Indiciu

În legătură cu demisia generalului Tal, șeful operațiunilor de pe lîngă statul major israelian și șef adjunct al statului major, ziarul „Yedioth Aharonoth" consideră că un asemenea act reprezintă un „nou indiciu neliniștitor privind conflictele care dezbină înaltul comandament al armatei". Totul face să se creadă că trebuie să te aștepți și la alte demisii, afirmă ziarul, adăugînd că, după cît se pare, generalul Tal s-a opus mai ales sistemului conform căruia cele mai importante hotărîri sînt luate de trei persoane – Golda Meir, ministrul apărării, Dayan, și ministrul de stat, Israel Galili.

Contribuabili

Există și o inflație birocratică: pentru a rambursa cîțiva pfenigi unui pensionar, funcționarul trebuie să înceapă o corespondență cu șase servicii administrative, timbrele depășind de circa 10 ori suma în cauză. Revista vest-germană „Stern", care consemnează faptele, relatează variațiuni pe aceeași temă: aparatul administrativ cumulează 3,3 milioane de persoane și îi costă pe contribuabili 100 de miliarde de mărci, adică o treime din bugetul statului. Printre cele 5 000 de articole de lege și 15 000 de decrete, există texte privind „statutul ouălelor de rață" și „despăgubirile pentru fabricarea la domiciliu a ursuleților de pluș". Se spune că Willy Brandt ar fi declarat: „Raționalizarea aparatului de stat este o sarcină față de care muncile lui Hercule par un joc de copii".

Consultări

La Washington s-au desfășurat consultări anglo – americano – vest-germane privind reducerea reciprocă și echilibrată a forțelor în Europa, au declarat surse autorizate britanice. Aceste consultări au avut loc din inițiativa lui H. Kissinger. Este vorba de „un proces normal de consultări între aliați", au subliniat sursele britanice, respingînd orice aluzie la un „triumvirat" în cadrul alianței atlantice. Celelalte țări membre ale N.A.T.O. reprezentate la Conferința de la Viena nu au fost consultate și, după cît se pare, nici informate despre convorbirile tripartite de la Washington.

Repatriere

În perspectiva reuniunii tripartite a miniștrilor de externe ai Indiei, Pakistanului și Bangladeshului, care urmează să înceapă la 5 aprilie la Delhi, părțile întreprind noi măsuri vizînd urgentarea procesului repatrierii celor trei categorii de persoane asupra cărora s-a convenit în acordul de la Delhi cu privire la soluționarea problemelor umanitare rezultate din conflictul din decembrie 1971. Au fost reluate zborurile avioanelor care ajută la transportul repatriaților între Pakistan și Bangladesh, după suspendarea temporară de luna trecută. Prin postul de se întîlnească cu ministrul apărării israelian, Moshe Dayan, pentru a discuta dezangajarea pe frontul din Golan.

Minerit

Bănci braziliene, finlandeze, belgiene, vest-germane și franceze au acordat guvernului militar chilian împrumuturi în valoare de 140 milioane dolari, a anunțat Javier Angel Figueroa, vicepreședinte al întreprinderii naționale pentru minerit. Aceste credite vor fi consacrate modernizării rafinăriilor de cupru și achiziționării de camioane și echipament minier.

Deputatul laburist de Kirkdale, James Dunne (stînga), părăsește spitalul. Nu pentru că s-ar fi însănătoșit, ci pentru că votul său în Parlament era indispensabil fragilei majorități guvernamentale

Front

Purtătorul de cuvînt al lui H. Kissinger, George Vest, a confirmat că secretarul Departamentului de Stat american intenționează să plece în Orientul Mijlociu în ultimele zile ale lunii aprilie. După înapoierea de la Moscova, Kissinger ar urma să

Dezamăgire

Un purtător de cuvînt al Ministerului de Externe olandez a declarat: „Guvernul olandez este dezamăgit de hotărîrea țărilor arabe producătoare de petrol de a continua embargoul împotriva Olandei, menținînd astfel discriminarea împotriva unui stat membru al C.E.E. Guvernul este de părere că nu există motive pentru o asemenea discriminare", căci, avînd în vedere declarația comună a C.E.E. din 6 decembrie 1973, „punctul de vedere al guvernului olandez față de conflictul din Orientul Mijlociu nu este diferit de cel al celorlalte state membre".

Misiune

Robert Pontillon, secretar național al Partidului Socialist Francez, a subliniat dorința reală a părților aflate în conflict în Orientul Mijlociu de a trece de la dezangajarea militară la negocieri politice. Pontillon a făcut această declarație în cursul unei conferințe de presă ținută la Paris, în legătură cu rezultatele misiunii în Orientul Mijlociu a unei delegații a Internaționalei Socialiste, condusă de cancelarul austriac, Bruno Kreisky.

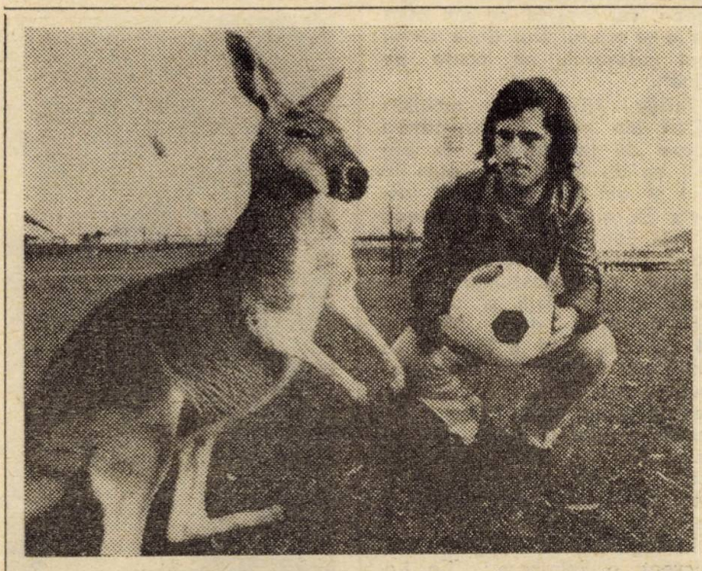

Un prim contact cu adversarul: celebrul înaintaș al echipei vest-germane de fotbal, Gerd Müller, s-a împrietenit cu un cangur australian, zice-se, ca să intre în atmosfera meciului cu australienii. Vor juca, în cadrul campionatului mondial, la 18 iunie, la Hamburg

Rose Fitzgerald Kennedy

MEMORII (II)

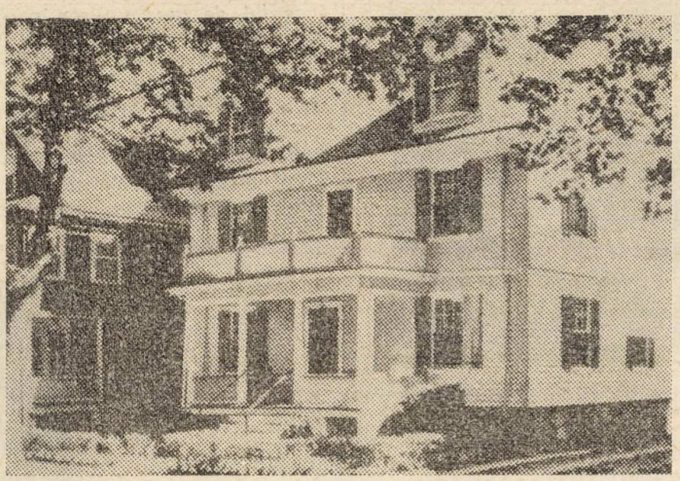

Prima casă a familiei Kennedy, la Boston; aici s-au născut Joe, Jack și Rosemary

Nouă caractere tinere

Odată cu această informație, le-am administrat însă, continuu, și largi doze de sfaturi prevenitoare. Odată cu banii, accentuam noi, vine și responsabilitatea. Banii nu ne fac pe noi, cei din familia noastră, — nu te fac pe tine — în nici un fel mai buni decît ceilalți, ci doar mai norocoși. Amintește-ți că nu tu i-ai cîștigat. Nu trebuie niciodată să te grozăvești cu ei. Banii nu îți dau deloc dreptul la trîndăvie. Ei îți oferă prilejul de a utiliza toate capacitățile tale, eliberat de griji financiare, pentru a merge înainte și a folosi avantajele și posibilitățile tale superioare spre a ajuta pe alții.

Mesajul a prins rădăcini. Ei au avut un respect decent pentru bani și, în același timp, aversiune față de risipă, un adevărat dispreț față de ostentație și un dezinteres aproape agresiv pentru „aparențe". Uneori, gîndeam că exagerează într-o oarecare măsură cînd îi vedeam, pe băieți ca și pe fete, colindînd proprietățile noastre de la Hyannis Port și Palm Beach și împrejurimile îmbrăcați în „blue jeans" ponosiți, în pantofi de tenis sau sandale tocite, cu cămășile ieșind de sub puloverele lucrate de mină. Avem o fotografie a lui Jack făcută după absolvirea Universității Harvard, în care are o mină gravă, potrivită robei academice negre, și este încălțat cu o pereche de sandale vechi, maro cu alb.

Păstram o linie pe biroul meu și o foloseam pentru împărțirea pedepselor. După cîteva lovituri peste palmă sau pantaloni, simpla mențiune a liniei avea un efect salutar asupra comportării copiilor. Dar, întrucît justiția trebuie să fie atît dreaptă cît și rapidă, adeseori nu mai așteptam să ajung la birou, ci luam cel mai apropiat lucru la îndemînă, care era de obicei un umeraș pentru haine. Familia noastră fiind atît de mare, existau întotdeauna pe-aproape haine cu umerașele lor.

Eunice povestește: „Sîntem, într-adevăr, organizați. Este un lucru extraordinar cum reușea să ne facă disciplinați. Și cu un program fix. Foarte multe dintre acțiunile mamei au dat roade. De exemplu, așa-numitul «zîmbet instantaneu Kennedy», care a ajuns să devină o parte componentă a «mărcii» noastre după ce ne-am maturizat și unii dintre noi au intrat în viața publică".

Evocarea de către Eunice a obișnuințelor noastre, bune și rele, îmi amintește de cîteva pe care am încercat să le descurajăm: tutunul și alcoolul. Joe nu a fumat niciodată. Bea un pahar sau două din cînd în cînd, dar numai la ocazii și niciodată înaintea unei întîlniri importante. Dorea să aibă mintea absolut clară.

În ceea ce mă privește, nu am gîndit niciodată că aș putea fuma. De asemenea, știam, în primii ani de căsătorie, că unora dintre cunoștințele noastre le place să bea, dar orice exagerare sau stare vizibilă de ebrietate le consideram o insultă la adresa noastră și întrerupeam definitiv legătura cu persoana în cauză; încercam chiar să nu mai fim văzuți vreodată în compania ei. Cîndva, la începutul anilor '30, pe cînd eram în Florida, am băut primul meu cocteil, o „Floare de portocală". Senzația de atunci n-a însemnat nimic pentru mine. În vremurile de mai tîrziu, m-am aflat în situația de a trebui să iau o sorbitură de vin sau șampanie.

Cînd vreunul dintre copii avea neplăceri, primul lucru pe care îl făcea Joe era să reclame toate faptele. Obișnuia să spună: „Spune-mi adevărul. Curat. Spune-mi tot, tot adevărul. După aceea, voi face tot ce pot pentru a te ajuta. Dar dacă nu-mi spui adevărul, nu conta pe mine".

Teddy își aduce aminte: „Cînd am intrat în încurcătura aceea de la Harvard, în primul an de facultate (aveam 18 ani) și am fost suspendat, am mers la el pentru a-i spune; a fost foarte calm. Care este exact situația în care sînt implicat? Ce consecințe poate avea asupra vieții și relațiilor mele? Apoi, după 18 sau 24 de ore, cînd a început să simtă ce semnificație aveau lucrurile, s-a enervat la culme. Pentru aproximativ cinci ore. După aceea, a fost continuu calm. Nu se gîndea decît la «cum putem să te ajutăm?» Apoi, nu a mai amintit niciodată de acest lucru".

În legătură cu mine, s-a pus frecvent o întrebare: „Ce i-a determinat pe copiii din familia Kennedy să depună atîtea eforturi pentru a se realiza?" Răspunsul este o îmbinare de factori.

Împlinirile superioare — sau realizarea aproape deplină a capacităților cuiva — sînt, într-o foarte mare măsură, o chestiune de obișnuință. Acesta era motivul pentru care Joe obișnuia să spună copiilor: „Nu ne trebuie învinși în jurul nostru. În familia noastră avem nevoie de cîștigători". Erau încurajați să fie cîștigători. Dacă pierdeau la sport — sau rămîneau în urmă la școală ori în altă activitate — erau analizate rațiunile. Obiectivul întregii acțiuni nu îl constituia „victoria" în sine. Noi

Viitorul președinte, cînd avea opt ani

doream mai degrabă ca ei să-și dea toate silințele.

O altă declarație a lui Joe, pe care toți din familie o auzeam des, era: „Nu dorim să auzim plînsete în casă". Ceea ce el voia, de fapt, să spună era că nu trebuia să fie vorba de nici o autoînduioșare sau o împovărare a celorlalți cu nefericirile personale, prin crearea de zarvă în jurul lor. Știa că era de așteptat, aproape pentru fiecare, ca viața să aducă multe lovituri și necazuri și că era mai bine ca oamenii să se obișnuiască cu această posibilitate de timpuriu.

Eunice povestește: „Mama obișnuia să spună «Trebuie să faci asta, lasă prostiile», sau ceva de genul acesta. Niciodată «O, sărmanul, sau sărmana, de tine, poate nu te simți prea bine astăzi». Nu te-ar fi scutit niciodată de ceva ce trebuia făcut".

După Joe jr. și Jack, a constituit o bucurie aparte pentru noi, desigur, faptul că al treilea copil a fost o fată, Rosemary — o fiică pentru noi și o surioară pentru ei. A fost, însă, ceea ce se numește un copil întîrziat mintal. Nimeni nu știe de ce. Era un copil foarte drăguț, dulce și cuminte, plingea mai puțin decît ceilalți doi, lucru pe care îl consideram, la vremea respectivă, o caracteristică a faptului că era fetiță.

Eram încîntată de ea. Fizic era foarte sănătoasă și nu exista vreun indiciu că ceva nu ar fi fost în regulă. S-a ridicat în picioare, a făcut primii pași și a spus primele cuvinte tîrziu, avea probleme mînuind tacîmurile. Totuși, după cum fiecare știe, copiii au ritmuri diferite de creștere și de dobîndire a priceperilor, astfel încît eram răbdătoare, atentă, întrucîtva temătoare, dar nu îngrijorată. A fost un copil cu o creștere lentă. Cînd era suficient de mare pentru a începe să se joace, am remarcat, de pildă, că nu poate să-și cîrmească sania. Cînd a ajuns la vîrsta la care trebuia să înceapă cititul și scrisul, literele și cuvintele erau lucruri extrem de grele pentru ea; și, în loc să scrie de la stînga la dreapta, o făcea în direcția opusă.

A mers la grădiniță și școala primară la vîrstele obișnuite, dar lipsa sa de coordonare era evidentă și, pe măsură ce trecea timpul, îmi dădeam seama că nu poate păstra ritmul. După cum am fost informată, coeficientul său de inteligență era scăzut, dar aceasta a fost singura informație concretă pe care am obținut-o, ceea ce nu a ajutat prea mult. Joe și cu mine am intrat în contact cu cîțiva experți în debilitate mintală, de la Harvard ca și de la unele spitale, și am vorbit cu ei. Nu s-au dovedit foarte utili. Cînd întrebam „Ce pot face pentru a o ajuta?" nu păreau să poată da un răspuns prea clar.

Cu cît erau mai mici progresele pe care Rosemary părea să le facă, cu atît era mai mare timpul pe care îl petreceam cu ea, timp care trebuia scăzut din cel petrecut cu ceilalți copii. După cum am mai spus, Jack

era destul de bolnăvicios și avea nevoie, prin urmare, de atenție : poate mai mult decît mi-au îngăduit grija și temerile în legătură cu Rosemary. În anii de mai tîrziu, mă întrebam adesea dacă se simțise vreodată neglijat de mine. Nu demult, am întrebat-o pe Jackie dacă a menționat vreodată lucrul acesta în fața ei. Ea m-a asigurat că nu. Dar acest gînd continuă să mă preocupe.

Știind că trebuie să o creștem pe Rosemary și să o tratăm cît se poate de normal, Joe și cu mine am căutat să fim cît se poate de tari și nu am indicat, în sînul familiei (cu excepția cazurilor în care era necesar, dar atunci o făceam vag și indirect) sau în afară, că se întîmplă cu ea ceva neobișnuit.

Mary O'Connell Ryan, una dintre cele mai dragi și apropiate prietene ale noastre, povestește :

„Nimeni din afara familiei – cu excepția, cred, a cîtorva doctori – nu a știut ori nu a suspectat vreodată că situația lui Rosemary era atît de nefirească. Eu nu am știut nimic în toți acești ani, pînă în 1960, cînd Joe a explicat într-un interviu că ea fusese într-adevăr un copil arierat. S-a întîmplat în perioada în care Jack candida la președinție și bănuiesc că circulaseră în acest sens unele zvonuri".

Foarte multă lume m-a întrebat despre perioada de adolescent a lui Jack. Îi plăcea școala ? Lua note bune ? Care erau materiile sale preferate ? Ce nu-i plăcea ? A avut vreo „problemă de creștere" ?

Eram, în acei ani, continuu preocupată de sănătatea sa, ca și tatăl său. Cred că, pe atunci, eram amîndoi obișnuiți cu ideea că, periodic, va trebui să stea la pat un timp, ca urmare a unei boli sau alteia. Ceea ce ne îngrijora la fel, sau poate mai mult, era lipsa sa de „ambiție" în încercarea de a obține rezultate bune și la acele materii care nu-l interesau în mod deosebit. Școala sa primară, ca, practic, toate vechile școli primare din Est, avea în acele zile un set bine stabilit de reguli, tradiții și condiții care trebuiau respectate de fiecare elev. Dar Jack nu putea sau nu dorea să li se conformeze. Făcea, într-o destul de mare măsură, numai ce dorea.

La sfîrșitul celui de-al doilea an, dirigintele său a scris în legătură cu el o caracterizare descurajantă : „Este nepăsător și dezordonat în aproape toate acțiunile sale. Învață în ultimul moment, este nepunctual, are un sentiment redus al valorii materiale și poate rar să-și localizeze ceea ce îi aparține".

Directorul școlii a dat dovadă de foarte multă îngăduință și înțelegere. În primul an al lui Jack, el i-a scris lui Joe : „Adevărul este că nu pot fi neliniștit sau îngrijorat prea mult în legătură cu Jack. Cu cît stau mai mult în preajma lui, lucrez împreună cu el și îi vorbesc, cu atît mai mare este încrederea pe care i-o acord. Jack are o minte pătrunzătoare, independentă. Are o minte mai greu de controlat decît a fratelui său Joe – greu chiar și pentru el însuși. O minte mai convențională și un punct de vedere mai matur, mai serios l-ar ajuta în momentul de față mult mai mult ; în cazul unor elevi ca Jack, dragă domnule Kennedy, trebuie să avem însă în vedere o perioadă de adaptare. Jack trebuie să învețe cum să folosească toată această inteligență nativă în viața și activitatea sa, cum să o ascundă chiar din cînd în cînd, cum să o subordoneze proiectelor sale".

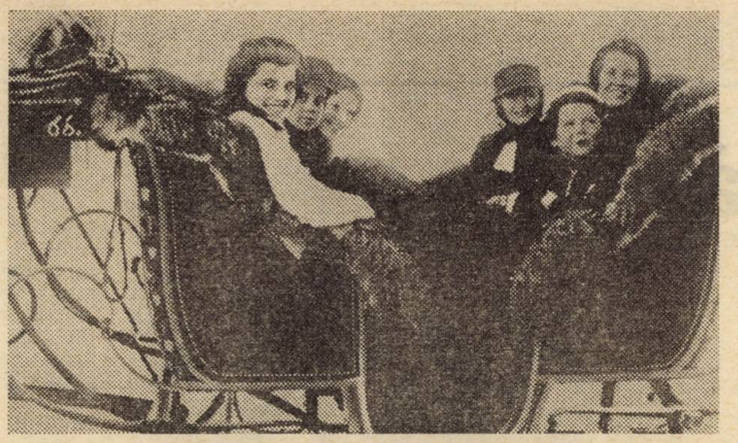

St. Moritz, 1938 ; în stînga : Eunice, Bobby și Rosemary ; în dreapta : Jean, Teddy și Rose

Spre sfîrșitul primului trimestru al anului al doilea, Jack începea în mod evident să privească lucrurile cum se cuvenea, deoarece i-a scris tatălui său : „Dragă tată, m-am gîndit că trebuie să-ți scriu chiar acum ; am discutat cu LeMoyne (Billings, un prieten) despre rezultatele așa de slabe cu care am încheiat trimestrul și am hotărît amîndoi, o dată pentru totdeauna, să terminăm cu prostiile. Îmi dau, într-adevăr, seama cît de important este să fac o treabă bună anul acesta, dacă vreau să merg în Anglia. (Pentru a studia cu profesorul Laski, așa cum făcuse și Joe jr.) Simt, într-adevăr, acum, cînd mă gîndesc din nou la toate astea, că m-am înșelat pe mine însumi apreciind că am depus eforturile necesare. Știu că, în trimestrul următor, trebuie să fac mult mai mult și tot așa gîndește și LeMoyne. Cu dragoste, Jack".

Mulți ani după aceea, directorul declara : „La un moment dat, am ajuns să-mi spun mie însumi – «Am de făcut două lucruri, primul este să conduc școala, celălalt să-i conduc pe Jack Kennedy și prietenii săi». Nu erau băieți răi, bineînțeles, dar era necesar să fie supraveghiați. Cu alte cuvinte, se maturizau greu. Astfel încît i-am scris d-lui Kennedy și i-am spus : «Cred că este cazul ca dv., Jack și cu mine să avem o discuție în trei, d-le Kennedy. Ați putea veni pînă aici ?»

Eram de-a dreptul supărat.

Dl Kennedy, Jack și cu mine am luat loc în biroul meu și am trecut totul în revistă.

Tatăl lui Jack a vorbit deschis. De fapt, a spus lucruri foarte, foarte tari, dar cu o înțelepciune specific irlandeză. Știi, pentru a-l manevra pe Jack, aveai nevoie atît de înțelepciune cît și de seriozitate. Lui Jack nu-i prea plăcea să fie serios ; avea, întotdeauna, un minunat simț al umorului. Avea un fel propriu de a zîmbi încă de cînd a venit prima dată la școală – da, cred că în orice școală ar fi rezolvat multe numai datorită zîmbetului său. Era o persoană foarte , foarte plăcută".

Cred că acest episod a constituit un punct de cotitură în viața lui Jack. Sînt sigură că acea confruntare cu directorul și tatăl său nu i-a plăcut. Oricum, viața sa a dobîndit, de atunci, un nou impuls.

Recepție la Londra : ambasadorul Kennedy și soția (la extremități) împreună cu regele George al VI-lea și regina Elizabeth

TRAGEDIE ȘI TRIUMF

Eram convinsă că aceasta va constitui o experiență importantă pentru un copil și așa a fost, într-adevăr. Dacă privesc retrospectiv, cred că ea l-a așezat pe Jack pe prima treaptă a scării spre președinție. Ea a avut, de asemenea, o importanță imediată pentru anii săi de școală.

Am decis ca Bobby și Teddy, care aveau pe atunci 13 și, respectiv, șase ani, să meargă la o școală din Londra, în timp ce Eunice, Pat și Jean urmau să se înscrie la pensionul „Sacred Heart" de lîngă Londra. Cît despre Rosemary, ea avea să meargă, ca urmare a situației sale, la o școală specială. Kathleen urma să rămînă acasă, ajutîndu-mă, într-o oarecare măsură, la îndeplinirea sarcinilor mele casnice. Joe jr., aflat în ultimul an la Harvard, va rămîne în continuare acolo pînă la absolvire. Jack, care suferise de hepatită și astmă și fusese nevoit din acest motiv să se retragă de la universitatea Princeton, va rămîne, la rîndul său, la Harvard.

Reședința ambasadei americane, care avea șase etaje, era situată pe Prince Gate, aproape în fața frumosului parc numit Kensington Gardens.

Curînd, Joe și cu mine am primit o invitație regală de a petrece week-end-ul la Castelul Windsor. Ceilalți oaspeți erau primul ministru și d-na Neville Chamberlain. Am fost întîmpinați de administratorul castelului, generalul de brigadă Sir Hill Child, care ne-a condus în camerele noastre ; aflate într-unul dintre turnuri, acestea aveau o frumoasă perspectivă spre parc. Aveam la dispoziție un personal numeros, îmbrăcat în livrea.

Am reușit foarte greu să mă obișnuiesc cu apelativul „Ma'am" (Doamnă), pe care trebuia să-l folosesc atunci cînd mă adresam reginei. Ea mi-a spus însă să nu mă simt stînjenită de acest lucru, făcîndu-mă să mă simt la largul meu. Avea o voce foarte plăcută, un ten frumos, caracteristic englezoicelor, multă demnitate și mult farmec ; era directă în maniere, stătea foarte dreaptă, se păstra foarte bine și era suverană în fiecare gest. Am vorbit despre dificultatea de a-mi găsi somnul la Londra și regina a fost foarte amuzată de faptul că îmi astupam, din acest motiv, urechile.

La două săptămîni de la sosire, după cum reiese din jurnalul meu, am fost primiți de regina-mamă Mary, la Marlborough House. „Am întîlnit-o pe Maiestatea Sa într-o încăpere mică. Era îmbrăcată într-o rochie de lînă cu buline de mătase. Purta un diamant mic și o broșă de coral. Stătea foarte dreaptă, era foarte îngrijită. Ca de obicei, discuția a avut ca subiect copiii".

(Va urma)

l'Unità
ROMA

EVOLUȚII ÎN LUMEA ARABĂ

Interviu acordat de Gian Carlo Pajetta
membru al Direcțiunii P.C. Italian

— La ȘASE luni de la război, cum se prezintă situația din Orientul Mijlociu ?

— Nu există nici o îndoială, războiul din octombrie a lăsat o urmă profundă, mai bine-zis a determinat o cotitură în istoria Orientului Mijlociu. Un conducător comunist libanez ne-a declarat că astăzi se gîndește într-un chip nou în lumea arabă. Pe de altă parte, nu există vreo problemă a economiei și politicii, a relațiilor între națiuni sau relațiilor sociale care să nu se prezinte într-un mod nou. Sînt în curs procese contradictorii, acționează forțe aflate în conflict între ele, dar este clar că nu se va mai reveni niciodată la situația anilor în care nu exista nici război, nici pace. S-a întîmplat ceva care nu numai că a dovedit ce sînt astăzi arabii, dar a sugerat ce vor putea fi, ce vor fi ei în viitor, peste 10 ani.

— Apoi a venit descoperirea armei petrolului...

— Nu a fost o „descoperire a petrolului", dat fiind că acesta a caracterizat de mulți ani importanța economică și strategică a regiunii. Nici măcar nu a fost o înțelegere bruscă a faptului că petrolul poate fi folosit ca armă a războiului economic, întrucît el a fost totdeauna arma monopolurilor sau războiului între mari grupuri monopoliste. În schimb, în acești ani s-a maturizat un proces îndelungat, în urma căruia națiuni noi, oameni care pînă recent nu erau protagoniști, grupuri conducătoare de proveniență socială diferită au avut posibilitatea să apară pe scenă.

Unul dintre cei mai tineri conducători irakieni, însărcinat cu coordonarea ministerelor economiei, comerțului exterior și petrolului, ne reda surprinderea companiilor cînd a fost anunțată naționalizarea. „Ne-au răspuns luîndu-ne în rîs, cînd am spus că ea va intra în vigoare a doua zi. Revenind să ne ceară petrol, aproape nu voiau să ne creadă cînd i-am anunțat că nu mai avem, că am găsit noi achizitori, că l-am comercializat noi".

Complexa problemă a petrolului domină viața economică în toate aspectele sale : problema relațiilor internaționale, a investițiilor, a perspectivelor și tipului de dezvoltare. În această perioadă, s-a înregistrat punctul cel mai înalt al unității arabe, cel al acordului privind embargoul, reducerea producției, creșterea prețurilor.

Perioada postbelică a lui octombrie înseamnă și deschiderea Canalului Suez, speranțele afluxului de capital străin, conexiunea între acesta și „capitalul arab". Pentru niște țări în curs de dezvoltare și în care procesul spre socialism era abia început, aceasta reprezintă — după experiențele de dezvoltare „necapitalistă" — posibilitatea îndreptării într-o nouă direcție.

— Să vorbim acum despre palestinieni și despre impresiile pe care vi le-ați făcut din convorbirile politice cu conducătorii rezistenței.

— Problema palestiniană nu este numai unul dintre nodurile nerezolvate, este un punct esențial. Am vorbit cu Yasser Arafat, cu conducătorii palestinieni de la Damasc, ne aflam la Bagdad în zilele în care se afla acolo și Georges Habache. O.E.P. este unită asupra unui lucru : să nu fie compromisă nici o perspectivă, să nu se anticipeze nici o soluție. Nu este de înțeles, de pildă, de ce ar trebui să declare că vor merge la Geneva, dacă nimeni nu i-a invitat încă.

Recunoscînd, așa cum au făcut, că solidaritatea mișcării democratice europene a fost esențială pentru cauza poporului lor, palestinienii cu care am vorbit au declarat că apreciază drept un atac îndreptat împotriva lor orice episod de terorism și consideră o piedică grupurile care săvîrșesc aceste acțiuni nebunești și pe cei care, în vreun fel oarecare, îi ajută și îi protejează.

— Occidentul pare acum să tindă spre realizarea cooperării economice cu țările arabe, piață vastă și de mare interes, dat fiind ceea ce oferă ea în schimbul produselor. Cum se prezintă, după părerea dv., perspectivele pentru Italia ?

— Călătoria noastră nu a fost îndreptată spre descoperirea arabilor. Am fost la Cairo și la Damasc în 1967, cînd avioanele erau aproape goale și hotelurile nu erau pline ca astăzi. În prezent, a vorbi despre posibilități de colaborare economică, despre piețe potențiale este, într-adevăr, ceea ce se remarcă în toate părțile. Pentru toți este importantă diversificarea piețelor, pentru că nimeni nu vrea să depindă de un singur partener sau de parteneri prea exclusiviști. Se acționează repede. Toți vor să aibă produsele tehnologiei celei mai avansate ; datorită acestui fapt, există un efort sporit de a grăbi ritmul formării noilor cadre.

Italia este privită cu prietenie. Italia poate să aibă un rol specific, dacă va fi capabilă să-și lege politica mediteraneană și, în mod deosebit, relațiile de lumea arabă, dacă va avea o dezvoltare democratică și va stabili noi relații, realmente de tip „neimperialist". Noi nu sîntem ca America sau Anglia, care au nevoie de puțuri de petrol în deșert, de țări cu monocultură sau de baze strategice. Putem promova o politică „neimperialistă", pentru că dezvoltarea noastră este legată de țările cărora colonialismul le-a impus pînă acum subdezvoltarea.

Литературная Газета
MOSCOVA

SIMULACRUL DE ACTIVITATE

SPECIALIȘTII din cele mai diferite sfere ale economiei sovietice se plîng că nu le ajunge timpul pentru activitatea propriu-zisă. Se plîng ingineri și oameni de știință, conducători de întreprinderi și instituții, lucrători din ministere.

Care e cauza ? Pe ce se duce o zi de muncă plătită din rubla poporului ?

Se spune că un pescar sovietic a vrut să afle cu tot dinadinsul de la căpitanul unui vas japonez de pescuit cum de reușește el să pescuiască mai mult, deși amîndoi pescuiesc în aceeași zonă. Japonezul a răspuns : „Dacă tu nu prinzi pește, faci o ședință; dacă eu nu prind pește — îl caut !"

Anecdota asta nu a fost născocită de japonezi. Ne place să glumim noi înșine pe seama noastră.

La timpul său, s-a vorbit mult despre necesitatea de a îmbina avîntul revoluționar rus cu spiritul practic american. În ceea ce privește avîntul, avem atîta că mai putem da și altora. Dar cum stau lucrurile cu spiritul practic ? Problema tot mai rămîne actuală.

Am citit cu plăcere cartea „America businessului". Autorul ei este N. Smeliakov, adjunct al ministrului comerțului exterior al U.R.S.S. El scrie că în S.U.A. contracte pentru sume foarte mari se încheie pe baza unei simple înțelegeri verbale și că nu s-a întîmplat vreodată ca vreuna din părți să-și încalce cuvîntul : livrările și prestațiile sînt efectuate cu o precizie de ordinul minutelor. De-

sigur, acest comportament este dictat de exigențele concurenței, interese străine nouă, dar acest „spirit practic american", spre deosebire de „modul de viață american", este un lucru bun. Din cauza organizării defectuoase a relațiilor de afaceri, noi, sovieticii, dobîndim rezultate cu mult inferioare celor pe care le-am putea avea.

Oricît de paradoxal ar părea, îndatoririle principale de serviciu se transformă, deseori, într-un fel de „hobby" cu care oamenii conștiincioși se îndeletnicesc după orele de serviciu, acasă, sîmbăta și duminica. Această situație regretabilă este deseori consemnată în diferite sondaje și chestionare legate de munca specialiștilor și conducătorilor din economie.

În 1972, Comisia Controlului de Stat din U.R.S.S. a constatat că un director, un inginer principal, un șef al unui sector productiv și șefi de secție dintr-o mare uzină constructoare de mașini-unelte din Ucraina organizează lunar 56 de ședințe consacrate unor probleme operative și 15 ședințe — unor probleme speciale. Ce fac ei la aceste ședințe fără de sfîrșit ? „Discută despre îndeplinirea cutărei sarcini de către cutare și cutare om, la cutare termen".

În Ural s-a controlat cum își folosesc timpul de lucru 70 de directori de întreprinderi. S-a constatat că un sfert din zi ei stau în ședințe — adică 6 zile pline de muncă pe lună. N-ar fi de mirare dacă un atît de intens schimb de idei la o asemenea ședință să ducă, odată și odată, la descoperirea a ceea ce se numește perpetuum mobile. În acest domeniu, recordurile depășesc cu mult cifrele medii. S-a constatat că unul din cei chestionați, directorul unei întreprinderi metalurgice, a participat, într-o singură săptămînă, la 13 ședințe — cu privire la construirea unui hotel, cu privire la un accident de transport, cu privire la construirea unor grădinițe de copii, cu privire la o anchetă televizată etc. Conducătorul unui trust de construcții a participat, în 4 luni, la 145 de ședințe și consfătuiri operative, însumînd 345 ore.

Nu știu cum se face că uităm că tocmai planificarea reclamă cel mai înalt nivel de conducere a tuturor proceselor de realizare a planurilor.

Copiilor le place să pună cap la cap piesele de domino și apoi să dea un bobîrnac uneia din ele, fie de la mijloc, fie de la extremități. Asta e de ajuns pentru ca tot șirul să se dea peste cap. Cam la fel se întîmplă în anumite verigi ale economiei sovietice, cînd există planuri bune, dar nu există spirit de răspundere. Este adevărat că, în cazul de față, noi nu lăsăm să cadă toate „piesele de domino", că reușim, de obicei, să le prindem la timp. De altfel, într-un sistem economic, interconexiunile nu sînt la fel de evidente și de primitive ca în dominoul îndrăgit de copii.

În februarie 1973, la o uzină de tractoare s-a oprit principala linie de montaj, deoarece de la o altă uzină nu au sosit niște piese turnate din oțel necesare pentru asamblarea balansierelor de roți. Oprirea liniei de montaj este o situație de urgență. Uzina a început să bombardeze cu telegrame ministerul de resort și uzina furnizoare. Nici măcar nu i s-a răspuns (ăsta o fi spirit practic ?). Dacă linia de montaj s-a oprit, asta înseamnă că fabricile de prelucrare a lemnului nu au primit 150 de mașini de mare randament extrem de utile lor, că o altă întreprindere nu a primit lemn. Și cîte nu s-ar fi putut face din lemnul care nu a fost livrat ! Piesele de domino au început să cadă, dărîmîndu-se una pe cealaltă...

Acest spirit antipractic devine o piedică în calea celor mai generoase idei ale noastre. Nu putem să ne debarasăm definitiv nici de prostul obicei de a-l socoti pe rege îmbrăcat cînd, de fapt, el e gol pușcă, adică de a considera pseudomunca drept muncă, aparența unui rezultat drept rezultat, simulacrul de activitate drept activitate.

Antimunca are numeroase înfățișări. Chipul ei preferat este „activitatea". De vei începe să sforăi cu capul pe masă sau să prinzi muște, oamenii te vor arăta cu degetul. Dar de te apuci, în același timp, de șapte treburi, vei fi

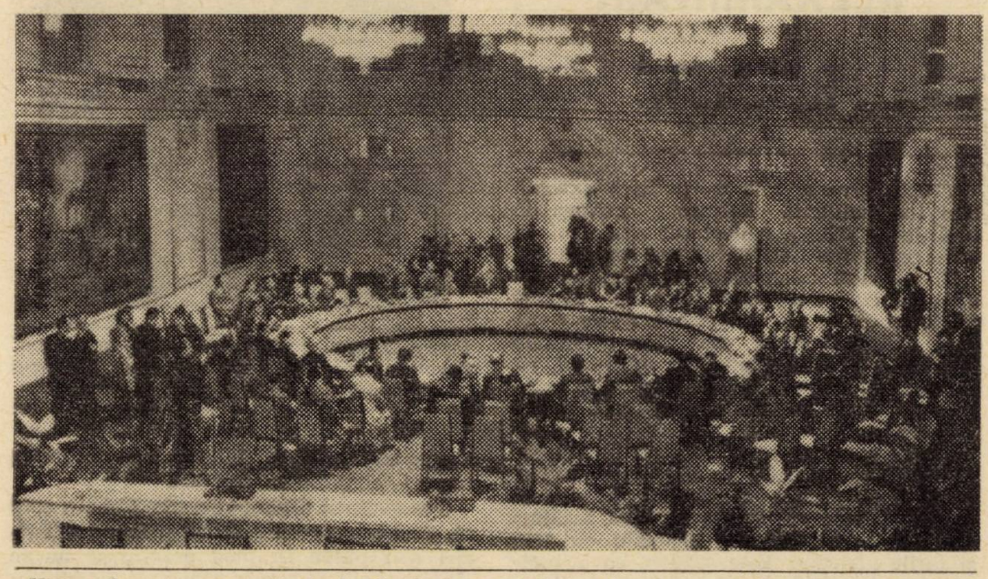

Viena. Imagine recentă de la Conferința privind reducerea trupelor și armamentelor în Europa centrală

REFLECTOR

Franța: noul plan energetic

Primul ministru francez, Pierre Messmer, a anunțat că guvernul a hotărît să înceapă, 1974 și 1975, construirea a 13 centrale nucleare cu o putere de 1 000 MW fiecare.

Întrebat la televiziunea franceză, Messmer a precizat că acest program, cu un cost total apreciat la 13 miliarde de franci, urmărește să reducă dependența energetică a Franței.

Această hotărîre se înscrie într-un plan energetic global, care prevede, de asemenea, limitarea consumului de produse petroliere. În acest scop, primul ministru a declarat că ar trebui făcute economii atît de industriași cît și de particulari. De altfel, Messmer a anunțat o majorare viitoare a prețului cărbunelui și gazului. Această majorare urmează să fie aproximativ 15 la sută pentru gazul și cărbunele de uz casnic și de un nivel superior (neprecizat) pentru cărbunele de uz industrial.

În Parlament va fi prezentat un proiect de lege privind reglementarea temperaturii în imobilele cu încălzire centrală, ca și perioadele de funcționare a acestui sistem de încălzire.

În sfîrșit, primul ministru francez a arătat că, paralel cu acest plan de economii, vor fi adoptate ulterior măsuri pentru a încuraja exporturile franceze.

Începînd din 1979, EDF (Electricité de France) va pune în funcțiune o centrală nucleară la fiecare două sau trei luni, deoarece se știe — și acest lucru a fost arătat la încheierea Consiliului interministerial care s-a ținut la Elysée sub președinția lui Georges Pompidou — că alte unități nucleare vor fi inaugurate după 1975. Practic, peste doi ani, EDF nu va mai construi decît centrale nucleare.

(După **Agenția France Presse**)

Computer

Armata israeliană a achiziționat un computer cu scopul de a obține răspuns la numeroasele probleme ivite în cursul războiului din octombrie.

Publicația forțelor armate israeliene, „Bamabanch", a afirmat că mii de chestionare și rapoarte întocmite de militari israelieni de toate gradele au fost introduse în computere în cadrul unui efort masiv de a trage concluziile necesare de pe urma războiului. Ziarul subliniază că chestionarul în speță se ocupă numai de problemele militare și nu de aspectele politice și militare pe termen lung ale războiului, care vor constitui obiectul unei cercetări oficiale.

(Reuter)

ridicat în slăvi, lăudat, dat de exmplu, deşi se poate spune fără teamă de a greşi că nu faci nici una din aceste şapte treburi, ci doar te prefaci că faci ceva.

Iată cîteva informaţii dintr-un sondaj sociologic întreprins pe lîngă 70 de directori de întreprinderi. Iată care sînt sarcinile unuia dintre directori : el este membru al Comitetului Executiv al Consiliului orăşenesc, şef al statului major al drujinei populare, membru al Prezidiului Comitetului regional al sindicatului, preşedinte al Consiliului de tutelă al Casei copilului, conducător al seminarului economic al întreprinderii şi cîte şi mai cîte care nu au mai fost pomenite din lipsă de spaţiu.

Antimunca nu este totuna cu a sta cu mîinile încrucişate ; antimunca o faci cu sudoarea frunţii. Simulacrul activităţii necesită şi el inventivitate şi idei noi. Un inginer de la un centru de calcul mi-a povestit cu multă pasiune în glas despre o interesantă gazetă de perete pe care o editează serviciul său de trei ori pe săptămînă. Membrii colegiului de redacţie discută împreună notele, articolele, le corectează şi tot ei le lipesc. Toate astea se petrec — se înţelege de la sine — în orele de program. Tema principală a articolelor ? „Să economisim timpul de lucru al computerului !"

Nici un computer nu poate, desigur, să calculeze tot ce se pierde prin antimuncă. Nu este vorba numai de salariu ; în orice caz, nu numai de salariu. Cum să se măsoare prejudiciul integral (economic şi moral) pricinuit de vorbărie, de pălăvrăgeală ? Cît costă devalorizarea cuvîntului unui om de afaceri? Cum să se estimeze prejudiciul adus de ploconirea în faţa hîrtiilor ? Există indicii că scriptologia nu s-a micşorat. Ne referim, desigur, la hîrtiile lipsite de orice conţinut.

Este vorba de hîrtiile care se scriu nu de dragul muncii, ci în locul ei, ca un fel de echivalent al muncii. Aceste hîrtii seamănă cu o bandă izolatoare care acoperă un fir electric : curentul se scurge undeva pe sub degetele noastre, dar noi nu-l simţim, deoarece sîntem în afară de pericol. În cazul nostru printre degete se scurge munca : nevenind în contact cu ea, omul nu riscă să greşească în procesul muncii.

Nişte telereporteri mi-au arătat, nu demult, un document concludent, ilustrare clasică a ceea ce înseamnă antimuncă. La un moment dat, s-a pus problema de a filma pentru televiziune un reportaj despre modul în care o mare uzină ajută satul. S-a luat legătura telefonică cu directorul, dar asta nu a fost de ajuns. Era nevoie şi de o adresă oficială. S-a făcut rost şi de ea. Şi iată acum şi uluitoarea „proză în diagonală" (căci rezoluţiile se scriu în diagonală) cu care s-a împodobit suspomenita adresă :

„Către tovarăşul Mreşkov : Vă rog să rezolvaţi cererea noastră conform celor convenite. Gorbîlev".

„Către tovarăşul Hovanski : Se aprobă. Mreşkov".

„Către tovarăşul Somov şi tovarăşul Cistiakov : Vă rog să-i primiţi pe telereporteri şi să le daţi sprijinul cuvenit. Hovanski".

„Către tovarăşul Krugliakov şi tovarăşa Luneva : Nu mă opun. Vă rog să stabiliţi de comun acord subiectul filmului. Somov".

„Către tovarăşul Romaşov : Organizaţi totul în funcţie de împrejurări. Krug iakov".

Judecînd după datele de pe adresă, pentru strîngerea tuturor acestor rezoluţii a fost nevoie de 5 zile de muncă. Toată această activitate, în aparenţă încordată şi plină de efervescenţă, a şefilor care îşi trimit unul altuia hîrtii este, în esenţă, cel mai pur simulacru de activitate.

Sînt convins că simulacrul de activitate nu le face nici o plăcere acestor conducători, ale căror interese ca oameni şi creatori sînt fundamental legate de construcţie şi de producerea pe scară industrială a maşinilor moderne. Poate că ei sînt nişte „birocraţi fără voie", jertfe ale unui obicei prost şi adînc înrădăcinat, generat de o structură greşit concepută de conducere a întreprinderilor. Vreau să spun că în multe, dacă nu chiar în majoritatea covîrşitoare a cazurilor de simulacru de activitate, există germenele unui management neştiinţific.

„Înlocuirea muncii cu aparenţa ei este rezultatul prostului obicei de a te «lăsa dus de zgardă», «purtat în lesă», scrie F. Jukov din Moscova. Unii slujbaşi nu vor să mişte măcar un deget fără o aprobare (şi neapărat una scrisă) a unor instanţe superioare. În această situaţie, cu greu se poate măcar stabili cine poartă răspunderea pentru un eşec în muncă, deoarece toţi au la mînă viza superioară salvatoare : o hîrtie prin care ceva se aprobă sau una prin care ceva se interzice. Sînt destui slujbaşi cărora aşa ceva le convine de minune. Ei nici nu doresc să poarte vreo răspundere. Trebuie să ne descotorosim de asemenea oameni".

Autorul rîndurilor de mai sus are dreptate. Există unii care au izbutit să facă din totalmente incomodul obicei de a fi „duşi de zgardă", „purtaţi în lesă" un extrem de comod divan cu pernuţe.

Să ne amintim încă o dată că esenţa cotiturii (cotiturii şi tocmai cotiturii) cerute în documentele celui de-al XXIV-lea Congres al P.C.U.S. este aceea a unei cotituri către o înaltă eficienţă a întregii noastre economii. Pentru a rezolva această sarcină, trebuie să ne suflecăm mînecile şi să muncim. Cu bunăştiinţă nu pun lîngă cuvîntul „a munci" vreun epitet: mult, bine, cu însufleţire, productiv, cu încordare, cu dăruire. Trebuie pur şi simplu să muncim ! Pur şi simplu...

Tot ce este cu adevărat măreţ este simplu. Munca este ceva măreţ şi ea îşi pledează singură cauza !

Al. Levikov

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR
BOSTON

TURCIA: O POLITICĂ DE REEXAMINĂRI REALISTE

TURCIA va adopta o politică externă mai independentă sub noul guvern de coaliţie de stînga, a declarat ministrul de externe, Turen Gunes, într-un interviu.

El a arătat că Ankara va menţine alianţa sa cu Occidentul, dar, în acelaşi timp, va căuta să revizuiască unele acorduri pentru a servi mai bine interesele naţionale. Turcia, a precizat ministrul, va încerca, de asemenea, să-şi dezvolte relaţiile cu ţările socialiste, nealiniate şi ţările arabe.

Gunes a arătat că alianţa cu lumea occidentală şi N.A.T.O. va continua. „Totuşi, a spus el, poziţia geografică, istorică şi culturală face ca Turcia să aibă legături mai strînse cu Orientul Mijlociu, cu Asia şi ţările africane. Este natural ca atitudinea noastră faţă de aceste ţări să difere de aceea faţă de aliaţii occidentali".

„N.A.T.O. nu este suficient pentru securitatea Turciei", a spus ministrul, dînd de înţeles că noul guvern va elabora o nouă strategie de apărare, care va implica crearea unei forţe independente, dotată cu armament care nu se află în dotarea N.A.T.O. ; unele din aceste arme vor fi, probabil, fabricate pe plan local.

Ministrul a arătat că noul guvern va reconsidera acordurile privind bazele americane din Turcia. „Vom căuta ca aceste baze să fie folosite numai în scopuri comune", a spus ministrul, făcînd aluzie la faptul că Turcia va exercita un control strict asupra acestor baze.

Turen Gunes a declarat că guvernul său va căuta să dezvolte legăturile cu arabii, îndeosebi în domeniile comercial şi economic, dar a înlăturat posibilitatea ruperii relaţiilor cu Israelul.

Turen Gunes, noul ministru de externe al Turciei : „legături mai strînse cu Orientul Mijlociu, cu Asia şi ţările africane"

Observatorii diplomatici din Ankara cred că, deşi orientarea politicii externe a Turciei s-ar putea în mod practic să nu se schimbe, pot să apară abordări diferite în comparaţie cu politica precedentă.

Neue Zürcher Zeitung

BOTSWANA ÎȘI INTENSIFICĂ LEGĂTURILE

„AM URMĂRIT cu admirație evoluția din Botswana din ultimii ani ; ea poate conta pe ajutorul nostru, dar numai ea singură poate decide în ce măsură trebuie să o ajutăm".

Aceste cuvinte— rostite de președintele Tanzaniei, Nyerere, cu prilejul unei vizite de stat efectuate în urmă cu cîteva luni în țara sa de președintele Botswanei, Seretse Khama — reflectă înțelegerea manifestată de țările africane situate la nord de fluviul Zambezi față de poziția specială a Botswanei în cadrul Organizației Unității Africane. Botswana este o țară aproape complet încercuită de Africa de Sud și de teritoriul Africii de sud-vest, aflat sub ocupație sud-africană.

Vizita de stat efectuată în Tanzania era menită să indice clar că Botswana va căuta pe viitor căi noi pentru intensificarea legăturilor cu țările africane din nord. Spre deosebire de Malawi, Botswana a refuzat să stabilească relații diplomatice cu guvernul de la Pretoria și să accepte ajutor sud-african de dezvoltare.

Unul din cele mai ambițioase proiecte ale țării îl constituie dezvoltarea legăturii rutiere de 300 km din nordul Botswanei pînă la Zambezi. Țara este legată de statele africane din nord numai printr-un singur feribot. Dezvoltarea șoselei menționate pînă la granița cu Zambia va fi finanțată printr-un împrumut în valoare de 9,5 milioane rand (monedă sud-africană), acordat de Agenția Internațională de Dezvoltare (A.I.D.). În capitala Botswanei, Gaberones (13 000 locuitori), se mai afirmă că guvernul proiectează dizolvarea uniunii valutare cu Africa de Sud și crearea unei monezi proprii.

Nedorind să accepte ajutorul sud-african, Botswana s-a apropiat de Europa și Statele Unite. Îndeosebi S.U.A. și Suedia sînt angajate într-o serie de importante proiecte. Pentru prima dată, Botswana a putut renunța, în 1972, la ajutorul bugetar acordat pînă atunci de Anglia. Planul cincinal (1973—1978) prevede investirea în proiecte de dezvoltare a 240 milioane dolari, dintre care 68 milioane din resurse proprii.

Dezvoltarea exploatării minereurilor a permis Botswanei să pășească mai ferm pe acest curs independent. Pînă la descoperirea bogatelor zăcăminte de minereuri, țara străbătută de deșertul Kalahari, depindea de creșterea vitelor. Pînă la 65 la sută din încasările în devize provin, tradițional, din exportul de carne de vită.

Exploatarea bogatelor zăcăminte de minereuri permite guvernului să îmbunătățească nivelul de trai al celor 620 000 locuitori din această țară. Cu deosebire, importantă este deschiderea minei de diamante Orapa De Beers — care dispune de cel de-al doilea filon diamantifer din lume după mina Williamson din Tanzania. Anul trecut, mina Orapa a produs diamante în valoare de 30 milioane dolari. 85 la sută din diamantele extrase sînt destinate uzului industrial ; restul constă din diamante de înaltă calitate. Guvernul participă la această exploatare minieră în proporție de 15 la sută ; dar, după plătirea impozitelor și a drepturilor de exploatare, firma trebuie să plătească guvernului circa 50 la sută din profituri.

Veniturile furnizate de această exploatare diamantiferă vor fi pe viitor depășite de profiturile rezultate din realizarea proiectului Selebi-Pikwe de exploatare a cuprului și nichelului. Anual, vor fi extrase în primii cinci ani (pînă în 1979) 17 000 tone nichel și 15 500 tone cupru. Rezervele vor ajunge timp de 23 de ani.

Deocamdată, nu a fost luată nici o decizie asupra exploatării noilor zăcăminte de cărbune, descoperite lîngă Mnamabua.

Elemente noi într-un peisaj tradițional : „pînă la descoperirea bogatelor zăcăminte de minereuri, Botswana depindea de creșterea vitelor"

PROFIL

ENDALKATCHEW MAKONNEN

prim-ministru al Etiopiei

Născut la 26 septembrie 1926, este fiul lui Makonnen Endalkatchew, fost prim-ministru al Etiopiei în anii 1940—50, și al prințesei Yechache Worq Ylma, nepoată a împăratului Haile Selassie. Și-a făcut studiile superioare în Anglia, la Universitatea Oxford, unde a obținut licențe în științe politice, în economie și filozofie. După revenirea în Etiopia, în anul 1950, a deținut diverse posturi guvernamentale, iar, în noiembrie 1957, a fost numit ministru adjunct al afacerilor externe. Anul următor, în mai, Makonnen devine adjunct al ministrului problemelor sociale, apoi, în luna decembrie același an, ministru adjunct al educației și artelor.

În continuare, Enadalkatchew Makonnen a fost ambasador în Marea Britanie, între 1959—1961, apoi a deținut portofoliul Ministerului Comerțului și Industriei pînă în 1966, an în care a fost numit reprezentant permanent al Etiopiei la Națiunile Unite. În timpul mandatului său la O.N.U., Makonnen a fost, în două rînduri, președinte al Consiliului de Securitate al O.N.U. și s-a numărat printre candidații la funcția de secretar general al O.N.U., după ce se anunțase retragerea lui U Thant.

În anul 1969, a revenit la Addis Abeba și a devenit ministru al poștelor și telecomunicațiilor pînă la sfîrșitul lunii februarie a.c., cînd și-a dat demisia ca urmare a crizei politice intervenite în Etiopia.

La 28 februarie, împăratul Haile Selassie l-a desemnat premier pe Endalkachew Makonnen, care a format, cîteva zile mai tîrziu, un nou guvern.

POSTA REDACTIEI

Staţii-pirat

Ion Nisipeanu, Bacău. Primele staţii-pirat de radio au apărut în 1960. Una dintre acestea este, de exemplu, „Radio-Verona", care şi-a început activitatea în luna aprilie 1960. Staţia sa de emisie se afla pe puntea navei „Veronica", staţionată de-a lungul coastei olandeze, în raza oraşului Haga (evident, în afara apelor teritoriale olandeze). Au fost numite pirat deoarece, amplasate în afara apelor teritoriale ale statelor cărora le adresează programele, se sustrag deliberat controlului juridic, financiar şi tehnic al acestora.

Prima staţie-pirat de televiziune a luat fiinţă în decembrie 1965 pe nava „Cheeta", amplasată în zona portului suedez Malmö.

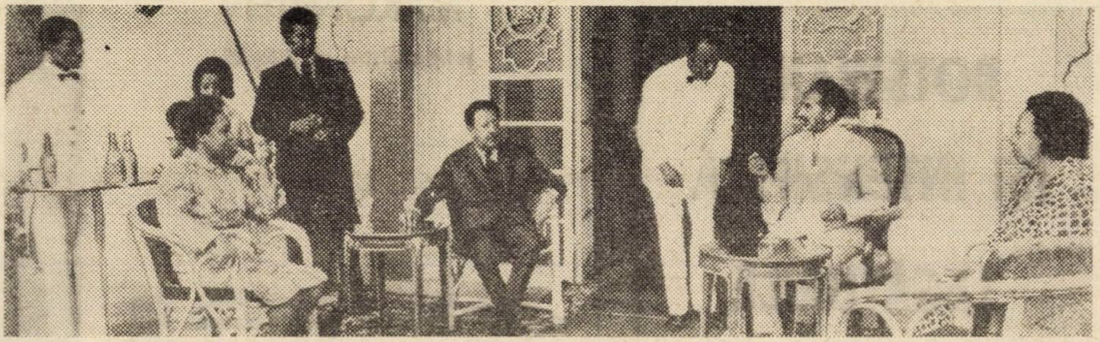

Adrian Stoica, Buzău. Despre recentele evenimente din Etiopia am publicat un articol în nr. 12 a.c. Împăratul Haile Selassie s-a născut în iulie 1892, a fost încoronat rege în 1928 şi proclamat împărat în aprilie 1930, după moartea împărătesei Zauditu. În 1911, s-a căsătorit cu Woizero Menen, care a murit în februarie 1962. Haile Selassie are 6 copii, 19 nepoţi şi 15 strănepoţi. **Fotografia** alăturată îl reprezintă pe împărat în reşedinţa sa de la Debre Zeit, lîngă Addis Abeba.

Viorel Cruceanu, Podul Turcului, jud. Bacău. Nigeria are o suprafaţă de 923 768 km² şi este ţara cea mai populată din Africa (62 000 000 — 1968). Compoziţia etnică : haussa — cultivatori şi comercianţi, majoritari în oraşele Kano, Sokoto, Zaria ; peuli — nomazi, crescători de vite, răspîndiţi pe platouri ; kanouri — aşezaţi, mai ales, în bazinul Tchad ; yorouba — concentraţi în provinciile de vest ; ibo — preponderenţi în provincia de est. Yakubu Gowon s-a născut la 19 octombrie 1934, în localitatea Jos, din provincia Zaria. S-a instruit în şcolile misiunilor creştine, iar apoi la colegiul de stat din Zaria, unde îşi ia diploma în 1953. În 1954, s-a angajat în armată, iar în 1963 a primit gradul de locotenent-colonel. A preluat puterea în Nigeria la 1 august 1966.

Vasile Uţu, Cluj. Publicarea extraselor din volumul de „Memorii" al Rosei Fitzgerald Kennedy va răspunde, sperăm, interesului dv. (ca şi al altor cititori, între care şi **Sergiu Tofan, Galaţi**). Dorim a preciza, însă, că Robert Kennedy a fost asasinat în 1968.

Mihai Stan, Pucioasa. În legătură cu proiectata uniune între Tunisia şi Libia am scris, la timpul potrivit, în revista noastră. Urmărind în continuare „Lumea", veţi putea fi la curent cu evoluţia acestui proiect.

Mara Constantinescu, Bucureşti. În anul 1971, au fost furate de la Florenţa două tablouri de mare valoare : „Madona şi pruncul" de Hans Memling şi „Portret de nobil" de Masaccio. În cursul celui de-al doilea război mondial, aceste tablouri au fost luate din galeriile florentine de către fascişti : primul de către Göring, pentru colecţia sa personală, iar cel de-al doilea ar fi fost „dăruit" de Mussolini lui Hitler. Tablourile au revenit în Italia în anul 1948. Cu cîteva luni în urmă, poliţia a regăsit tablourile furate, restituindu-le galeriilor din Florenţa. Hoţii erau... foşti SS-işti

Ibolya Finta, Tg. Secuiesc. Fotografia la care vă referiţi face parte din fototeca noastră, aşa încît nu putem să dăm curs solicitării dv. În ce priveşte a doua problemă, vom încerca să vă răspundem într-unul din numerele viitoare.

Ştefan Jitianu, str. Oituzului nr. 6, Tg. Mureş, doreşte să cumpere nr. 4, 6 a.c. ale revistei noastre.

Paul Neagoe, Iaşi. Momentul la care vă referiţi s-a petrecut la 6 martie, pe aeroportul Gia Lam din Hanoi. Reprezentanţi ai R. D. Vietnam au predat reprezentanţilor Statelor Unite ale Americii rămăşiţele pămînteşti a doisprezece militari americani decedaţi în captivitate în R.D.V. **Fotografia,** transmisă de agenţia V.N.A., înfăţişează momentul preluării acestor rămăşiţe, în vederea transportării lor în S.U.A. cu un aparat al forţelor aeriene americane.

Sava Tutunaru, satul Petreşti, com. Corbeanca, jud. Ilfov. 1. Între cei doi Kissinger despre care ne scrieţi nu există legături de rudenie.

2. În legătură cu întoarcerea generalului Peron în Argentina, vă sugerăm consultarea articolelor publicate în nr. 30 şi 45 din 1973.

Alinte Moraru, Arad. Ghana se află pe primul loc în lume în ceea ce priveşte producţia şi exportul de cacao, revenindu-i o treime din producţia mondială (circa 400 000 tone). Pe teritoriul actual al Ghanei, cacaoa a început să se cultive din 1879. Din 1913, Ghana este principalul furnizor de cacao al pieţei mondiale.

Dumitru Ruxăndescu, Bucureşti. Obţinînd independenţa în decembrie 1911, Mongolia desfiinţează monarhia în 1924 şi se proclamă republică populară. Suprafaţa : 1 535 000 km² ; populaţia : 1 210 000 locuitori (1968). În afara capitalei (Ulan Bator —, 268 800 locuitori), alte oraşe : Cioibalsan — 14 000 locuitori, Suhe Bator — 12 000 locuitori, Ţeţerleg — 11 000 locuitori (cifrele se referă la anul 1963). Prim-secretar al C.C. al P.P.R.M. şi preşedinte al Consiliului de Miniştri al R. P. Mongole este Jumjaaghiin Ţedenbal, iar preşedinte al Prezidiului Marelui Hural Popular este, din iulie 1973, N. Luvsanciultem.

Mircea Cominovici, Bucureşti. Fotografia la care vă referiţi reprezenta, după cum aţi observat, un moment de relaxare, de familie, în viaţa senatorului Edward Kennedy.

POSTA REDACȚIEI

Grigore Marinescu, București. Comunicatul publicat în urma recentei plenare a C.C. al P.M.S.U. relevă că al XI-lea Congres al P.M.S.U. va avea loc în martie 1975. Potrivit hotărîrii C.C. este necesară elaborarea unei noi declarații-program a P.M.S.U. În acest scop a fost organizată o comisie, în frunte cu Janos Kadar. C.C. al P.M.S.U. a hotărît, corespunzător cerințelor practicii de lucru — se arată în comunicat — să procedeze la schimbări de cadre în unele funcții de conducere. Aceste schimbări sînt următoarele: **Gyorgy Aczel**, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U., a fost eliberat din funcția de secretar al C.C. și propus ca vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; **Rezso Nyers**, membru al Biroului Politic, a fost eliberat din funcția de secretar al C.C. și propus ca director al Institutului de științe economice al Academiei de Științe a R.P. Ungare; **Karoly Nemeth**, membru al Biroului Politic, a fost ales secretar al C.C. al P.M.S.U., fiind eliberat din funcția de prim-secretar al Comitetului orășenesc Budapesta al P.M.S.U.; **Imre Gyori**, membru al C.C. al P.M.S.U., a fost ales secretar al C.C. al P.M.S.U.; **Zoltan Komocsin**, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.M.S.U., a fost numit în funcția de conducător al colegiului de redacție al ziarului „Nepszabadsag"; **Istvan Sarlos**, membru al C.C. al P.M.S.U., a fost eliberat din funcția de redactor-șef al ziarului „Nepszabadsag" și a fost propus ca secretar general al Frontului Popular Patriotic; **Janos Borbandi**, membru al C.C. al P.M.S.U., a fost eliberat din funcția de șef de secție al P.M.S.U. și propus ca vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; **Imre Katona**, membru al C.C. al P.M.S.U., a fost propus ca prim-secretar al Comitetului orășenesc Budapesta al P.M.S.U. Au fost eliberați din funcțiile respective, ca urmare a trecerii la pensie, Lajos Feher și Miklos Ajtai, vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, și Istvan Bencsik, secretar general al Frontului Popular Patriotic. În ședințele Prezidiului R. P. Ungare, Prezidiului Frontului Popular Patriotic și Comitetului orășenesc Budapesta al P.M.S.U. au fost efectuate schimbările de cadre propuse de Plenara C.C. al P.M.S.U., menționează agenția M.T.I.

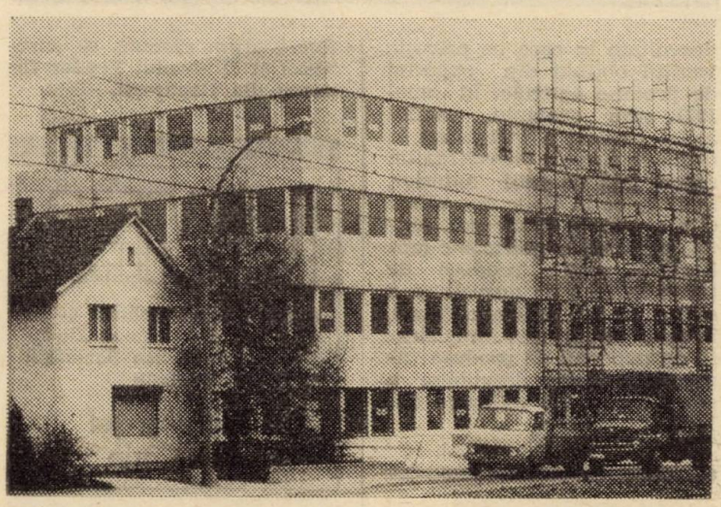

Constantin Enc, Brăila. Potrivit prevederilor articolului 8 al Tratatului cu privire la bazele relațiilor dintre R. D. Germană și R. F. Germania, din 21 decembrie 1972, cele două țări au hotărît să deschidă reprezentanțe permanente la Bonn și la Berlin. Protocolul cu privire la înființarea reprezentanțelor permanente a fost semnat, la 14 martie, de către Kurt Nier, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.D.G., și Günther Gaus, secretar de stat la Cancelaria Federală a R.F.G. **Fotografia** înfățișează pregătirile ce se fac la clădirea afectată reprezentanței R.D.G. la Bonn. Se prevede ca deschiderea celor două reprezentanțe să aibă loc la începutul lunii mai.

Marin Săvoiu, București. Spațiul restrîns al revistei nu ne permite publicarea unor fotografii pe formatul unei pagini întregi. Cît privește cea de-a doua sugestie a dv., o vom studia și vă vom răspunde curînd.

IMPORTANT!

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

Prețul unui abonament este de:

— anual	**104 lei**
— pe șase luni	**52 „**
— pe trei luni	**26 „**

Abonamentele se fac, în continuare, prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Rugăm cititorii revistei să sesizeze redacției orice nereguli sau dificultăți în contractarea abonamentelor.

L. Stoiculescu, Rm. Vîlcea. Președintele tunisian Habib Ben Ali Bourguiba, născut în 1903, la Monastir, s-a căsătorit, a doua oară, în 1962, cu Wassila Ben Ammar. **Fotografia** alăturată îl arată pe președinte împreună cu soția și cu fiica sa, Hajer (13 ani).

Spinola

Vasilescu Petre, Iași. Fost șef adjunct al statului major al forțelor armate portugheze, generalul Spinola a fost destituit pentru că a relevat, în cartea sa „Portugalia și viitorul", eșecul războiului colonial în Africa. Născut în 1910 la Estremoz, în Portugalia, Antonio Spinola a intrat în rîndurile armatei în 1930. S-a angajat ca voluntar în timpul războiului civil spaniol, în armata franchistă, iar, în timpul celui de-al doilea război mondial, a fost promovat locotenent. În 1961, după ce primise gradul de locotenent-colonel, a cerut să fie detașat în Angola. Despre evenimentele recente din Portugalia am scris în nr. trecut al revistei

Colonel în 1963, devine un an mai tîrziu, la întoarcerea în patrie, general de brigadă. În 1968, a fost trimis ca guvernator și comandant șef în Guineea-Bissau.

Se întoarce la Lisabona în septembrie 1972, iar, la începutul anului 1974, a fost creat pentru el postul de șef de stat major adjunct, devenind astfel al doilea personaj militar în ierarhia armatei portugheze. Dar apariția, la 22 februarie, a cărții sale „Portugalia și viitorul" îl pune în conflict deschis cu elementele „ultra" ale regimului.

POSTA REDACȚIEI

Partidele italiene

Florin Coman, București. Într-adevăr, în Europa, Italia este, după Olanda, țara cu cele mai multe partide. Partidele cu caracter național, reprezentate în parlament, sînt șapte : P.C.I., P.D.C., P.S.I., P.S.D.I., P.R.I., P.L.I., M.S.I. Toate, cu excepția partidului comunist, sînt divizate în curente și subcurente organizate autonom.

Partidul Comunist Italian (P.C.I.). **Membri :** peste 1 milion 613 mii. **Presă :** „L'Unità" (cotidian), „Rinascita" (săptămînal), „Critica marxistă" (bilunar) etc. În **parlament :** 175 deputați, 82 senatori.

Partidul Democrat Creștin (P.D.C.) **Membri :** 1 900 000. **Presă :** „Il Popolo" (cotidian), „La Discussione" (lunar). În **parlament :** 266 deputați, 137 senatori.

Partidul Socialist Italian (P.S.I.) **Membri :** 560 000. **Presă :** „L'Avanti" (cotidian), „Mondo operaio" (lunar). În **parlament :** 61 deputați, 36 senatori.

Partidul Socialist-Democratic Italian (P.S.D.I.). **Membri:** 200 000. **Presă :** „Umanità" (săptămînal). În **parlament :** 29 deputați, 12 senatori.

Partidul Republican Italian (P.R.I.) **Membri :** 100 000. **Presă :** „La Voce republicana" (cotidian). În **parlament :** 15 deputați, 5 senatori.

Partidul Liberal Italian (P.L.I.). **Membri :** 130 000. **Presă :** „La Tribuna" (săptămînal) În **parlament :** 20 deputați, 10 senatori.

Mișcarea Socială Italiană — Dreapta Națională (M.S.I.), de orientare fascistă. **Membri :** 420 000. **Presă :** „Il Secolo d'Italia (cotidian). În **parlament :** 56 deputați, 26 senatori.

D. Piretus, București. Istoria frămîntată a Libanului se exprimă și printr-o mare diversitate confesională. Astfel, creștinii reprezintă 53 la sută din populație (maroniți, ortodocși, catolici etc.), iar musulmanii — 47 la sută (suniți, șiiți, druzi etc.). Potrivit Constituției (adoptată în mai 1926, cu unele modificări aduse în anii următori), puterea legislativă este exercitată de o singură cameră — Parlamentul, ales pe patru ani. Deputații sînt aleși proporțional cu numărul fiecărei comunități religioase (de obicei, la șase deputați creștini revin cinci deputați musulmani). Puterea executivă este deținută de președintele republicii, care o exercită împreună cu miniștrii. Conform unei tradiții păstrate pînă astăzi, funcțiile guvernamentale și administrative sînt împărțite proporțional între comunitățile religioase. Astfel, șeful statului este un maronit (creștin), primul ministru — musulman sunit, președintele parlamentului — musulman șiit, iar ministrul de externe — maronit.

Marin Olaru, Slatina. După numărul companiilor aflate în străinătate, Suedia a ocupat în 1973 primul loc în lume (aproximativ 1 500 de fabrici și întreprinderi industriale în 50 de țări), fiind urmată de S.U.A., Elveția, Olanda și Japonia. În 1972, industria suedeză a investit pentru dezvoltarea întreprinderilor sale aflate în străinătate 2 miliarde coroane (circa 500 milioane dolari), ceea ce reprezintă dublul investițiilor alocate, în același scop, în anul 1971. Aceasta este, de altfel, și rațiunea pentru care guvernul Palme, îngrijorat de amploarea investițiilor plasate în străinătate de magnații industriei autohtone — care reținînd profituri uriașe în băncile străine se sustrag fiscului din propria țară — a hotărît constituirea unei comisii legislative speciale pentru investițiile în străinătate.

Petre Șerbănescu, Craiova. La 22 mai 1972, Ceylonul a abrogat statutul de dominion al Marii Britanii, devenind republică, sub numele de Sri Lanka. Legătura cu Coroana britanică a durat 170 de ani. Portughezii au cucerit Ceylonul în 1505, olandezii au pus stăpînire pe el în 1658, iar britanicii în 1796. În 1802, Ceylonul a fost pus sub autoritatea directă a regatului Marii Britanii, avînd statutul de colonie pînă la 4 februarie 1948, cînd și-a dobîndit independența, regele — respectiv regina Angliei — fiind doar formal considerați șefi ai Ceylonului. În 1972, s-a pus însă capăt și acestei legături formale dintre Ceylon și Marea Britanie.

Sima Niculescu, Oradea. Potrivit unui raport al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (F.A.O.), țările în curs de dezvoltare sînt în urma țărilor dezvoltate în ceea ce privește venitul obținut din exportul de produse agricole. În anul 1971, spre exemplu, venitul astfel realizat a înregistrat la țările în curs de dezvoltare un regres față de anul anterior, în timp ce la țările dezvoltate el a continuat să crească. Astfel, valoarea exporturilor realizată la aceste produse de țările în curs de dezvoltare a scăzut cu 410 milioane dolari, în timp ce valoarea înregistrată de exportul de produse agricole al țărilor dezvoltate a crescut cu 1 960 milioane dolari.

Gheorghe Ciubucă, Cluj. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Viața Economică".

Iosif Surh, Cluj. Uncia și barilul sînt unități de măsură în sistemul britanic și american. Barilul se referă la volume și echivalează cu 159 litri, iar uncia la greutăți și reprezintă 28,3 grame. Există însă și uncia troy, adică uncia pentru metale prețioase. O uncie în acest caz măsoară, dacă ne referim la aur, 31,1 grame aur fin (24 de carate). Acest ultim răspuns se adresează și cititorului **Teodor Ionescu din București.**

PUBLICITATE

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM

din întreaga țară pun la dispoziția publicului bilete la odihnă și tratament pentru lunile martie și aprilie în stațiuni balneo-climaterice.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50% la tariful de cazare și masă, iar tariful la transportul pe C.F.R. sau I.T.A. în stațiunile respective este, de asemenea, redus cu 50%.

În această perioadă, OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM organizează excursii pe diferite itinerare în țară și peste hotare.

Procurarea biletelor și înscrierea la excursii se fac la toate sediile oficiilor județene de turism și filialele Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București.

PUBLITURISM

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

PENTRU BENEFICIARII INTERNI
ŞI PENTRU EXPORT

uzina de aluminiu

SLATINA

fabrică o gamă foarte largă de produse extrudate şi trase, bare deschise şi închise, cabluri electrice de diferite diametre — simple şi împletite, elemente de plafon fonoabsorbante, ţevi de aluminiu pentru irigaţii, elemente decorative, bunuri de larg consum

AURUL ALB AL INDUSTRIEI ROMÂNEŞTI — *ALUMINIUL!*

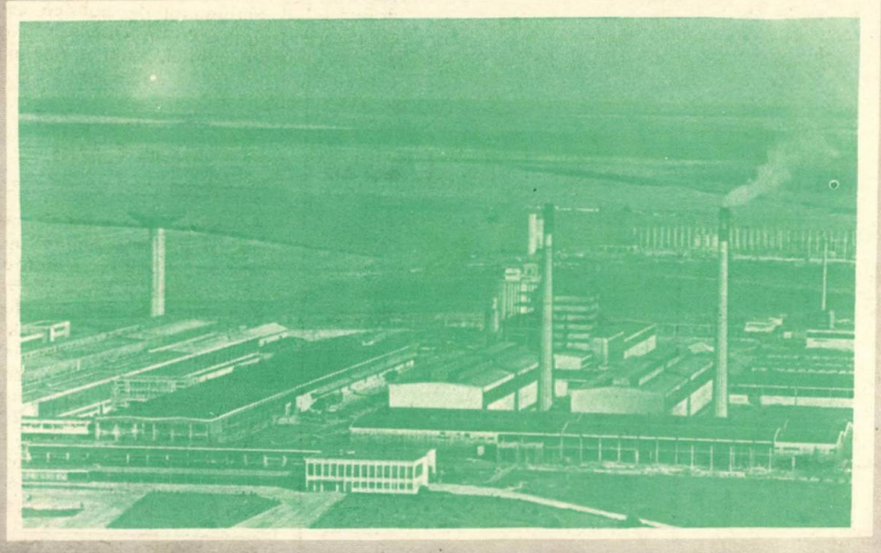

CENTRALA INDUSTRIALĂ
PENTRU METALE
NEFEROASE ŞI RARE

SLATINA
JUDEŢUL OLT,
str. PITEŞTILOR 116

STOFE FINE
Libertatea – Sibiu

I.I.S. Libertatea – Sibiu
str. Tîrgul Fînului 12

Lei

calicut

CABINETUL DE PARTID SIBIU

LUMEA

Nr. 16 11 aprilie 1974

Anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

NAȚIUNILE UNITE

Sesiunea extraordinară consacrată materiilor prime și dezvoltării

La Elysée

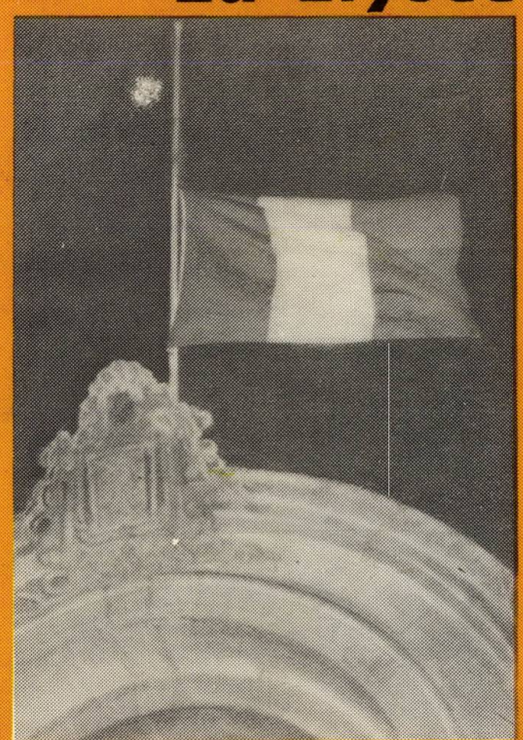

Reportaj pe glob DUBLIN

Corespondențe speciale

PRAGA ● CAIRO

VARȘOVIA ● DELHI

Serial Rose Kennedy: MEMORII [IV]

din țările socialismului

U.R.S.S.
La Institutul de cercetări energetice din Novosibirsk s-a construit un nou centru de studiere a curenților de înaltă tensiune

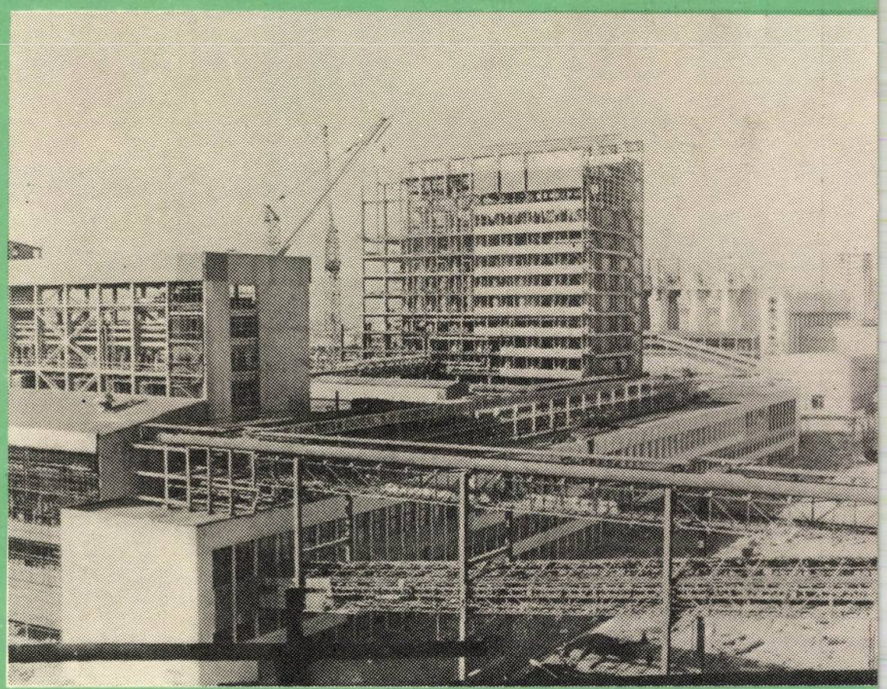

R.P. BULGARIA
Pe șantierul noii fabrici de sodă calcinată din oraș Devnya, districtul Varna

R.P.D. COREEANĂ
Oțelăria din Kangseun. Industria laminatelor cunoaște o continuă dezvoltare

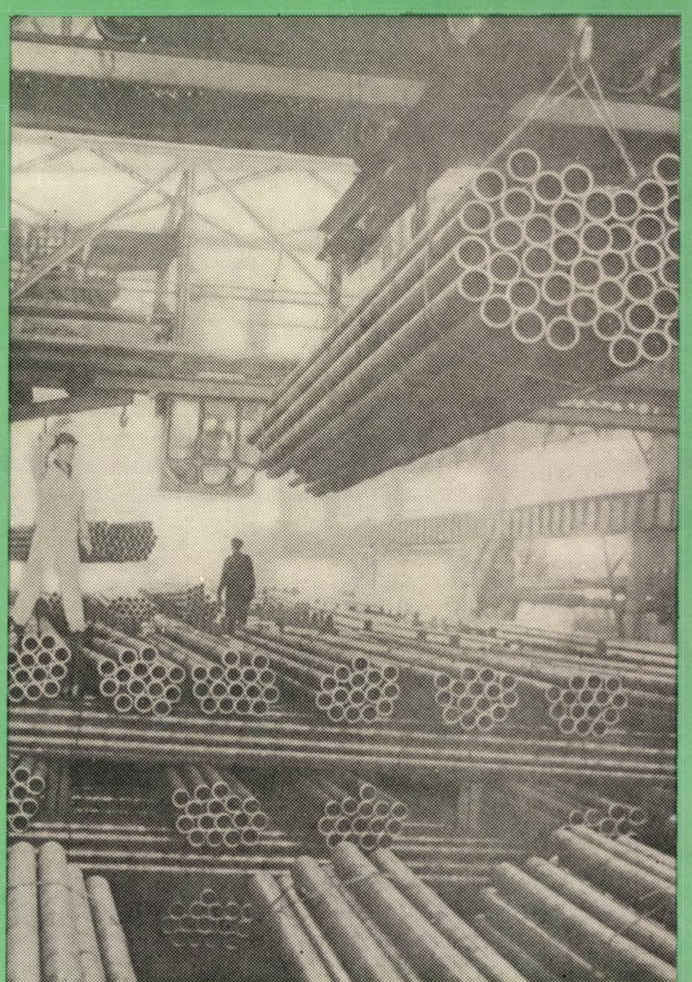

R.D. GERMANĂ
Unul din sectoarele celei de a doua centrale de energie nucleară, „Bruno Leuschner", din ținutul Rostock

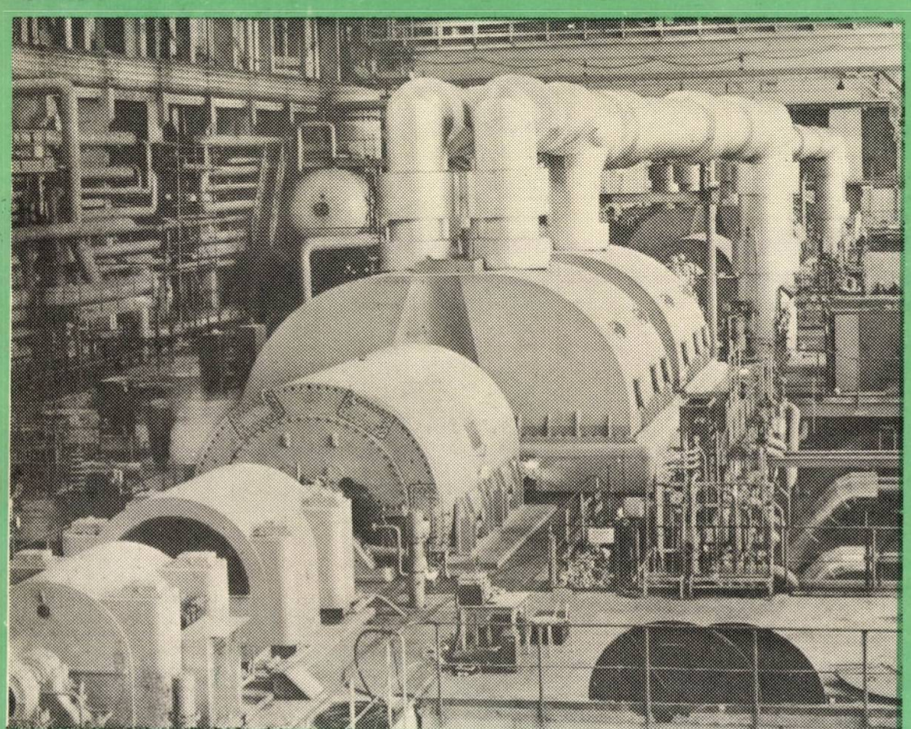

LUMEA

16 (546)

11 aprilie 1974

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ : ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund :

- **Jorge del Prado, secretar general al P.C. Peruan** 2
- **Addeke Boerma, director general al F.A.O.** 3
- **Gonzalo Facio, ministrul afacerilor externe al Republicii Costa Rica** 4
- **Imad Abdin, reprezentantul permanent în România al Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.)** 5
- **Bruno Pittermann, membru în conducerea Partidului Socialist Austriac, președintele Internaționalei Socialiste** 5

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

În dezbaterea O.N.U. : Materiile prime și dezvoltarea. C. Traian 6

Praga. Evoluția constantă a relațiilor româno-cehoslovace. Constantin Prisăcaru 7

Varșovia. Vizita lui Olof Palme. Gheorghe Ciobanu 7

Cairo. Rolul tinerei generații în construcția națională. Nicolae N. Lupu 8

Delhi. Reuniunea tripartită. Ion Puținelu 9

Paris. După moartea lui Georges Pompidou. Paul Diaconescu 10

Economia S.U.A. în 1974. Se așteaptă ameliorarea conjuncturii. Mihai Matei 12

Dimensiunile politice ale neînțelegerilor interoccidentale. George Serafin 14

REPORTAJ PE GLOB

Dublin. Virginia Cartianu 16

PE URMELE ISTORIEI

„Krasnaia Zvezda" : Rolul armatei sovietice în al doilea război mondial. Colonel A. Orlov și lt. col. N. Komarov 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR 18–20

POLEX 21

1 000 + 1 22–23

SERIAL

Memorii (IV). Rose Fitzgerald Kennedy 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA STRĂINĂ 26–29

PROFIL

James Callaghan, ministrul afacerilor externe al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord 29

SAPTAMINA

CABINETUL DE LECTURĂ SIBIU

3 – 9 aprilie

miercuri

– Consiliul constituțional francez a hotărît desemnarea oficială a președintelui Senatului, Alain Poher, în funcția de președinte interimar al Republicii Franceze.

– În cadrul Dietei japoneze a fost constituit **primul grup parlamentar din lume pentru problemele populației,** din care fac parte 70 de deputați, aparținînd diferitelor formațiuni politice.

– Parlamentul israelian a adoptat, în prima lectură, proiectul de lege cu privire la modificarea sistemului electoral actual. Potrivit acestuia, teritoriul țării va fi împărțit în 18 circumscripții, care vor desemna 90 de deputați în Parlament.

joi

– Au avut loc în Franța funeraliile fostului președinte al Republicii, **Georges Pompidou.**

– S-a încheiat vizita oficială de prietenie în Cehoslovacia a ministrului afacerilor externe al României, George Macovescu.

– Au luat sfîrșit la Roma lucrările conferinței interparlamentare a țărilor riverane Mării Mediterane.

vineri

– Consiliul de Miniștri al Franței a hotărît ca alegerile prezidențiale pentru desemnarea succesorului lui Georges Pompidou să se desfășoare la 5 mai.

– Regele Sri Savang Vatthana al Laosului a semnat decretul de investitură a Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională, constituite în baza Acordului privind restabilirea păcii și realizarea înțelegerii naționale în Laos, din 21 februarie 1973.

– La Delhi a început întîlnirea tripartită a miniștrilor de externe ai Indiei, Pakistanului și Republicii Bangladesh, consacrată reglementării problemelor umanitare nesoluționate de prevederile acordului indo-pakistanez, încheiat în august 1973.

– Primul ministru al guvernului R.D. Vietnam, Fam Van Dong, a sosit într-o vizită oficială în Iugoslavia.

simbătă

– A avut loc ceremonia de doliu oficiată în Catedrala Notre Dame din Paris în memoria lui Georges Pompidou. **Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost reprezentat la ceremonie de către tovarășii Manea Mănescu, președintele Consiliului de Miniștri, Ștefan Voitec, vicepreședinte al Consiliului de Stat, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, și Constantin Flitan, ambasadorul țării noastre la Paris.**

– Regele Hussein al Iordaniei și-a încheiat vizita oficială de două zile în R.A. Egipt.

– Președintele R.P.D. Coreene, Kim Ir Sen, a primit delegația Frontului Unit Național al Cambodgiei (F.U.N.C.) și a Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei (G.R.U.N.C.), condusă de Khieu Samphan, vicepremier și ministru al apărării naționale în G.R.U.N.C., comandantul șef al Forțelor armate de eliberare națională ale poporului cambodgian, aflată într-o vizită de bunăvoință în R.P.D. Coreeană.

duminică

– La Vientiane a avut loc ceremonia depunerii jurămîntului de către membrii Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și ai Consiliului Politic de Coaliție Națională din Laos – organisme conduse de primul ministru, Suvanna Fuma, și, respectiv, președintele Sufanuvong.

– Președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, l-a primit pe Fam Van Dong, primul ministru al R.D. Vietnam.

– Camera Deputaților a Congresului Național al Venezuelei a încheiat dezbaterile cu privire la naționalizarea industriei petroliere. Reprezentanții tuturor partidelor politice s-au pronunțat pentru naționalizarea industriei petroliere și trecerea ei în proprietatea statului.

luni

– Senatorul **Edward Kennedy,** aflat în vizită la Bonn, **a avut întrevederi cu cancelarul Willy Brandt** și alte oficialități vest-germane.

– La Belgrad s-au încheiat **convorbirile dintre Gemal Biedici,** președintele Consiliului Executiv Federal al R.S.F. Iugoslavia, și **Fam Van Dong,** primul ministru al R.D. Vietnam.

marți

– La palatul Națiunilor Unite din New York și-a inaugurat lucrările **Sesiunea extraordinară a O.N.U. consacrată studierii problemelor materiilor prime și dezvoltării.**

– La Delhi **s-a încheiat reuniunea miniștrilor de externe din India, Pakistan și Bangladesh,** care a examinat problemele privind continuarea procesului de normalizare a relațiilor reciproce.

În întîmpinarea momentelor de amplă rezonanță reprezentate de împlinirea a 30 de ani de la gloriosul act al eliberării — 23 August 1944 — și de cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român, revista noastră continuă să publice gînduri și opinii ale unor personalități marcante ale vieții internaționale asupra activității multilaterale a României socialiste, a prezenței sale active pe scena politică mondială și asupra ecoului pe care îl au poziția, acțiunile și inițiativele sale consacrate păcii și înțelegerii internaționale.

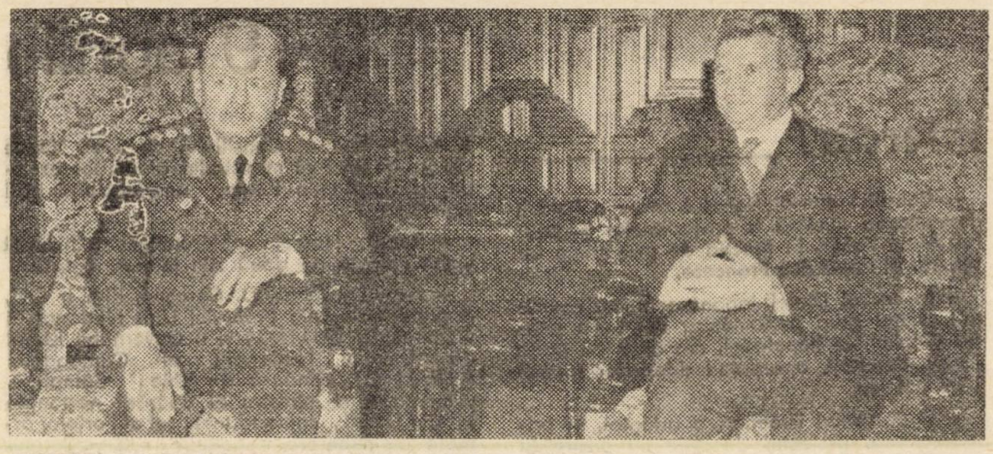

În timpul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Peru ; convorbiri oficiale cu președintele Alvarado

„Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Peru — act politic de importantă semnificație"

Jorge del Prado

secretar general al Partidului Comunist Peruan

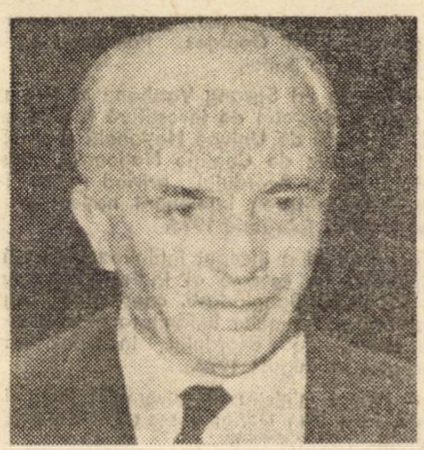

Aflat într-o vizită în Cuba, JORGE DEL PRADO, secretar general al Partidului Comunist Peruan, a avut amabilitatea să mă primească, după ce îi solicitasem un interviu în exclusivitate pentru revista „Lumea".

— În toamna anului 1973 ați avut prilejul de a vă întîlni la Lima cu secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cum apreciați vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Peru și relațiile de colaborare dintre cele două partide comuniste ?

— Noi apreciem că, pe lîngă solidaritatea popoarelor din America Latină cu revoluția peruană, principalul nostru sprijin îl constituie țările socialiste. Dintre acestea, un rol important au jucat România, guvernul și partidul său comunist. În ce privește, de pildă, dezvoltarea economică a țării, progresul tehnico-științific, ca și reconstrucția economică, ele se bazează în formă decisivă pe colaborarea cu țările socialiste. Și în acest plan România colaborează cu Peru destul de activ. România sprijină procesul peruan, a înțeles conținutul lui.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Peru, la fel ca și în alte țări din America Latină, dar în special în Peru, o apreciem ca pe un act politic cu un conținut foarte important. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost primul conducător al unei țări socialiste europene care a vizitat Peru și această vizită a fost pentru noi, ca și pentru guvernul peruan, un stimulent și un motiv de satisfacție. Același lucru îl pot spune despre vizita mea în România, despre convorbirile cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Am întîlnit la Partidul Comunist Român dorința cea mai mare de colaborare în cadrul unei politici de solidaritate internaționalistă.

Contactele directe între conducători contribuie realmente la întărirea legăturilor, atît prin rezultatele practice, cît și prin aceea că se consolidează solidaritatea internaționalistă, care stă la baza relațiilor între partidele comuniste.

Deși am stat numai trei zile în România, mi-am dat seama că societatea socialistă a pornit pe un drum impetuos, ale cărui prime rezultate sînt puternica industrializare și ridicarea nivelului de trai al poporului. De fapt, aceasta se observă de la prima vedere. Fără îndoială că România își rezolvă cu succes problemele social-economice fundamentale. Ați intrat în etapa socialismului dezvoltat, obținînd succese mari în realizarea obiectivelor propuse. Fie și numai faptul că puteți contribui și la dezvoltarea economică a țării noastre oferă dimensiunea nivelului foarte înalt al propriei dezvoltări economice a României.

— Care sînt obiectivele principale pe care și le propune Partidul Comunist Peruan în etapa actuală de dezvoltare socială, economică și politică a țării ?

— După cum, desigur, știți, Peru dezvoltă un proces revoluționar cu conținut antiimperialist și antioligarhic. Partidul comunist, care a luptat întotdeauna pentru independența țării noastre și pentru a-i asigura progresul social, sprijină acest proces. În consecință, obiectivele principale ale partidului comuniștilor constau în a reafirma și în a da vigoare succeselor obținute în această luptă progresistă a țării, în a le aprofunda odată cu încheierea primei etape a revoluției peruane — etapa antiimperialistă. În plus, după evenimentele din Chile, ne revine sarcina de a apăra procesul în fața ofensivei imperialismului, care, fără îndoială, nu se va opri la Chile și va face tot posibilul pentru a ataca Peru, unul din principalele bastioane ale luptei antiimperialiste în America de Sud.

— Ați putea oferi cititorilor noștri detaliile despre transformările structurale pe care le impune procesul revoluționar peruan ?

— Noi considerăm că acesta este un proces revoluționar, pentru că transformările care au loc vizează profunde schimbări structurale. Nu este vorba de simple schimbări de oameni la putere, ci de reforme în structura economico-socială. De pildă, înainte de procesul actual, deci înainte de venirea la putere a Guvernului revoluționar al forțelor armate, în economia țării sectorul predominant îl reprezentau întreprinderile imperialiste, care controlau exploatarea principalelor noastre bogății : minereurile, 50 la sută din producția de zahăr, aproape tot comerțul exterior, majoritatea imensă a băncilor, serviciile. Toate acestea s-au schimbat. Acum, în ramurile menționate, sectorul predominant îl constituie întreprinderile de stat, ceea ce a pus bazele asigurării independenței economice a țării.

În ce privește proprietatea asupra pămîntului și relațiile de producție în agricultură, înainte predomina proprietatea latifundiară. Astăzi, nu mai există această situație, proprietatea latifundiară fiind aproape anihilată. Reforma agrară a început prin cooperativizare, iar cooperativele constituie acum sectorul cel mai puternic din punct de vedere economic în agricultură. În relațiile de producție la sate a devenit predominantă proprietatea asociativă, cooperatistă, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că are loc un proces revoluționar.

De asemenea, a luat naștere un nou sector — acela al proprietății sociale — care se

dezvoltă în special în industrie și constă în formarea de întreprinderi ai căror stăpîni sînt înșiși muncitorii. De aceea, repet, are loc un proces cu conținut revoluționar.

— Cum sprijină Partidul Comunist Peruan desăvîrșirea acestui proces ?

— În acest context, relațiile partidului nostru cu guvernul sînt de a sprijini procesul revoluționar, precum și echipa guvernamentală care îl inspiră. Influența partidului nostru este considerabilă, cu deosebire în mișcarea muncitorească, prin intermediul Confederației Generale a Oamenilor Muncii. Dinamica luptei antiimperialiste și antioligarhice a dus la crearea condițiilor de înțelegere și coordonare între Confederație și guvern, pentru că ambele luptă împotriva aceluiași inamic. Nu se poate spune că există o alianță formală între Partidul comunist și guvern, dar lupta însăși face ca apropierile și coincidențele, în practică, să fie de fiecare dată mai mari. Dacă nu formal, se poate spune că în fapte există un front comun, determinat de acțiunile antiimperialiste și antioligarhice.

— Procesul revoluționar peruan nu poate fi desprins din contextul unui proces mai amplu de reconsiderări în America Latină. Cum apreciați dv. procesul revoluționar care se afirmă din ce în ce cu mai multă vigoare pe continent ?

— Normal, există particularități și diferențe în fiecare țară latino-americană. Dar, în cadrul acestora, există trăsături comune care determină un proces comun. Toate țările latino-americane au un inamic comun și în toate țările se apreciază că oligarhiile autohtone sînt principalul aliat al imperialismului. De aici și acele trăsături comune care ne unesc. De asemenea, aceste trăsături determină caracterul revoluțiilor noastre, care încep pe cale antiimperialistă și antioligarhică. Totodată, principalele forțe de clasă sînt muncitorii și țăranii, iar partidele comuniste se plasează în fruntea luptei. În actuala etapă, procesul antiimperialist în America Latină are, în consecință, o bază de manifestare mult mai solidă. De aceea, putem spune că atît triumful forțelor populare în Chile, prin guvernul Unității Populare, înainte de răsturnarea sa, ca și procesul revoluționar peruan fac parte din același proces.

Noi considerăm că principalul aliat al procesului revoluționar în exterior este revoluția cubaneză. De asemenea, apreciem că evenimentele din Chile ne afectează. Credem că este un regres nu numai pentru poporul chilian, ci și pentru procesul revoluționar în America Latină, în ansamblu. În același timp, sîntem convinși că este vorba de un regres trecător, pentru că evenimentele din Chile nu au oprit impetuozitatea revoluționară a popoarelor din America Latină, ci, dimpotrivă, au stimulat solidaritatea continentală cu poporul chilian, la fel ca și cu revoluția cubaneză.

Comuniștii peruani au ajuns la concluzia că evenimentele din Chile necesită o creștere a luptei la un nou nivel, că formarea unui front unic în țară este o chestiune mult mai urgentă, iar acest front trebuie să fie mai larg. O a treia concluzie desprinsă cu ocazia Congresului este că responsabilitatea comuniștilor peruani se referă nu numai la poporul nostru, ci are un conținut mai amplu, întrucît apărarea procesului revoluționar peruan înseamnă apărarea luptei antiimperialiste pe continent.

În încheiere, secretarul general al Partidului Comunist Peruan ne-a spus :

— Folosesc acest prilej, pentru a transmite salutul Partidului Comunist Peruan Partidului Comunist Român, conducătorului său, precum și întregului popor român.

Mihai Fabian

„Apreciez relațiile dintre F.A.O. și România ca deosebit de active și constructive"

Addeke Boerma

director general al F.A.O. — Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură

Personalitate marcantă a vieții politice olandeze, Addeke Hendrick Boerma s-a făcut cunoscut nu numai prin înaltele funcții deținute în administrația de stat a țării sale, dar și prin bogata activitate desfășurată în diferite organizații internaționale de prestigiu. De mai mulți ani, Addeke Boerma conduce activitatea F.A.O. (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură), una din cele mai mari și mai importante instituții specializate ale O.N.U., cu sediul la Roma. În această calitate, domnia-sa a avut amabilitatea de a ne primi și de a ne vorbi despre relațiile F.A.O. cu România, despre principalele probleme cu care este în prezent confruntată Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură.

— De la bun început doresc să vă spun că apreciez relațiile dintre F.A.O. și România ca deosebit de active și constructive. Am vizitat în trei rînduri țara dv. Discuția pe care am avut-o cu președintele Nicolae Ceaușescu, cu ocazia primirii cu care domnia-sa m-a onorat, m-a convins, o dată mai mult, de importanța pe care România o acordă activității în cadrul Organizației Națiunilor Unite, în general, și al instituțiilor sale, între care se află și F.A.O., în special, de spiritul deschis de cooperare pe care țara dv. îl promovează în politica externă pe care o desfășoară și prin intermediul acestor organizații. Contactele curente cu reprezentanții țării dv., legăturile de colaborare existente mi-au creat sentimentul că dialogul pe care îl avem cu România este nu numai constructiv, dar și de bun augur pentru raporturile viitoare.

La ora actuală, aceste raporturi, după cum este știut, se desfășoară în dublu sens: pe de o parte, F.A.O. sprijină România în realizarea a diferite proiecte de irigații, de producții vegetale, iar, pe de altă parte, organizația folosește experiența valoroasă pe care țara dv. o are în diferite domenii ale agriculturii pentru ajutorarea altor țări, în special de pe continentul african și din alte zone ale globului. Personal, sînt convins că în ambele aceste direcții există încă multe posibilități nefructificate ; studierea și transpunerea lor în fapt ar fi de natură să servească interesele reciproce ale țării dv. și ale organizației.

— Ce ne puteți spune despre incidența actualei crize energetice asupra situației alimentare mondiale ? Care este politica promovată de F.A.O. în acest nou context ?

— Primul lucru la care aș vrea să mă refer are în vedere actuala situație alimentară mondială care, potrivit estimărilor noastre, trece printr-un moment foarte dificil. În prezent, rezervele mondiale de cereale au ajuns la nivelul lor cel mai scăzut din ultimii 10 ani, putînd acoperi cerințele mondiale doar pe o perioadă de 53 de zile pentru grîu și de numai 35 de zile pentru cereale furajere. Paralel cu scăderea rezervelor de cereale, s-a înregistrat o impresionantă creștere a prețurilor, numai în ultimii ani acestea mărindu-se de aproape patru ori, cu consecințe dintre cele mai serioase pentru balanțele de plăți, îndeosebi ale țărilor în curs de dezvoltare. O anumită ameliorare a situației a intervenit datorită producției anului 1973, socotită bună în mai multe părți ale lumii ; producția totală mondială crescînd cu circa 4 la sută, s-a ajuns la prevenirea a ceea ce noi numim un „adevărat dezastru alimentar". Cît privește criza energetică, consecințele ei s-au făcut simțite, în primul rînd, asupra producției de îngrășăminte chimice, care s-a redus în mod simțitor, numeroase capacități rămînînd nefolosite. În plus, au crescut atît prețurile îngrășămintelor, cheltuielile de transport ale acestora, cît și ale cerealelor în general, cele mai nefavorizate fiind, și în acest caz, țările în curs de dezvoltare ale căror resurse sînt limitate. Recent, noi am intervenit pe lîngă țările dezvoltate pentru a asigura necesitățile de îngrășăminte solicitate de statele în curs de dezvoltare.

— La inițiativa F.A.O., Adunarea Generală a O.N.U. a hotărît organizarea la Roma, în ultimul trimestru al acestui an, a unei conferințe mondiale asupra alimentației. Ce ne puteți

spune despre obiectivele acestei reuniuni internaționale ?

– Ceea ce deosebește această conferință de cele care au precedat-o este caracterul său guvernamental. Pentru prima dată, reprezentanții guvernelor vor fi chemați să analizeze situația alimentară mondială, să stabilească modalitățile și căile cele mai eficiente pentru asigurarea unei politici de rezerve, care să permită depășirea situațiilor de criză. Primul lucru pe care va trebui să-l facă această conferință va fi un bilanț al situației prezente, cît și al perspectivelor pînă în 1980 și chiar mai departe. Vor fi analizate modalitățile de creștere a producției și consumului, mai ales în țările în curs de dezvoltare, probleme legate de intensificarea și îmbunătățirea cercetărilor agricole și a lărgirii cooperării internaționale în acest domeniu, de ameliorarea solului, de ajustarea agricolă, de rezerve și chiar de prevederi climatice. La pregătirea conferinței, care se va desfășura sub egida O.N.U., participă – alături de F.A.O. – U.N.C.T.A.D., P.N.U.D., O.N.U.D.I., O.M.S. și alte organizații internaționale interesate.

Referindu-se la diferite aspecte ale activității F.A.O. în Europa, dl Boerma a subliniat, în încheiere, necesitatea extinderii rețelelor de cooperare științifică pe continentul nostru, arătînd că și în acest cadru activitatea și experiența României sînt dintre cele mai apreciate.

Radu Bogdan

Momentul semnării de către președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Figueres a Tratatului de prietenie dintre România și Costa Rica

„Prevăd o excelentă cooperare între România și Costa Rica"

Gonzalo Facio

ministrul afacerilor externe al Republicii Costa Rica

Figură deschisă, zîmbitoare, domnul Gonzalo Facio răspunde vorbindu-ți fluent și precis. Din biografia sa, am reținut îndelungata activitate în avocatură și diplomație, două domenii pe care nu le-a abandonat niciodată. Numele său este legat de ascensiunea politică a Partidului Eliberării Naționale, de guvernămînt. Este, de asemenea, legat de politica de pace pe care o promovează Costa Rica în lume.

– Ați fost, domnule ministru, oaspete la București, apoi gazdă la San José. Cum apreciați evoluția relațiilor dintre țările noastre ?

– Avem relații foarte bune cu România. Țările noastre se întîlnesc într-o serie de puncte comune esențiale, așa încît devine plăcută ocazia de a vorbi despre asemenea relații. Vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu a făcut-o în Costa Rica anul trecut a constituit în egală măsură un contact politic și uman. Am avut prilejul de a discuta direct cu domnul Ceaușescu, mare conducător român. Documentele semnate, comunicatul final sînt acte de deplină concordanță politică. În prim plan se află Tratatul de prietenie și colaborare, document de valoare politică excepțională. Importante sînt, de asemenea, raporturile umane. Între președinții noștri s-au statornicit relații de prietenie, relații ce se repercutează pozitiv asupra legăturilor oficiale.

– Ce prevedeți pentru viitor ?

– Alegerile prezidențiale au fost cîștigate de Partidul Eliberării Naționale, de guvernămînt. La 7 mai, are loc instalarea oficială a noului președinte, Daniel Oduber Quiros. Continuitatea politică devine implicită prin această victorie. Totodată, documentele semnate corespund intereselor popoarelor noastre, ceea ce reprezintă o garanție în plus. Apoi, vom coopera în continuare în cadrul unor foruri ca Națiunile Unite, domeniu în care avem deja o bună experiență, aș spune o tradiție, în ceea ce privește colaborarea. În sfera economică, acordurile, încheiate pe baza avantajului mutual, se află în plin proces de valorificare. Stabilim acum modalitățile concrete de aplicare. Deci, pentru viitor prevăd o excelentă cooperare politică și economică și, dacă pot să mă exprim așa, o excelentă cooperare sufletească, promovată de căldura deosebită a raporturilor care există – cu atîtea perspective în viitor – între România și țara mea.

– În ce constă „spiritul de la Tlatelolco", expresie lansată la recenta Conferință din Mexic a miniștrilor de externe din țările Americii Latine și S.U.A. ?

– Dialogul franc, amplu, de la egal la egal : aceasta cred că este filozofia noilor relații cu Statele Unite, neconcretizată în rezoluții, ci în consensul asupra temelor aflate în discuție. America Latină a vorbit pentru prima dată într-un singur glas, dar nu din punct de vedere fizic, ci pe baza unui acord care ne-a unit în dialogul cu S.U.A. Problemele economice, dezvoltarea sînt de competență exclusiv internă, ceea ce nu neagă necesitatea cooperării. Statele Unite s-au angajat să coopereze, dar nu depindem de e'e, ci de noi înșine. Am făcut un pas important pe calea integrării latino-americane, dar și aceasta înseamnă o coordonare între noi și nu dispariția statelor. Deci, nici a efortului propriu.

– Care a fost punctul cel mai important al ordinii de zi ?

– Fiecare a fost suficient de important ca să figureze pe ordinea de zi.

– Cum trebuie înțeleasă prezența pe agenda de lucru a problemei companiilor multinaționale ?

– Se pune problema ca resursele naturale ale unei țări să nu fie irațional exploatate de companiile multinaționale. Apoi, aceste companii trebuie controlate. Fiecare țară nu poate singură controla acești coloși care, prin acțiunile lor, lezează suveranitatea națională.

– Care sînt principalele obstacole în calea comerțului cu Statele Unite ?

– În primul rînd, barierele vamale. În al doilea rînd, restricțiile privind volumul mărfurilor latino-americane care au acces pe piața Statelor Unite.

– Cum concepeți acordarea asistenței tehnice ?

– Aspirația fundamentală a Americii Latine este de a lichida orice condiționare politică,

întrucît ea echivalează cu violarea autonomiei țării căreia i se acordă această asistență.

– Ce ar dori să obțină Costa Rica din partea Statelor Unite ?

– Din punct de vedere economic – prețuri juste și stabile pentru produsele de bază. Domnului Kissinger i-am expus deziderateie politice. Nu este vorba de a face o plîngere, ci de a întreține un dialog. Pretindem, deci, să ni se dea posibilitatea unei cooperări efective. În domeniul politic, vrem să fim respectați, să ne dezvoltăm independența și autonomia, conform principiului pluralismului ideologic.

– Reprezentați o țară pacifistă, care nu întreține armată. Ce credeți despre propunerea peruană – viu discutată în cercurile diplomatice de pe continent – privind înghețarea cheltuielilor militare ?

– În Costa Rica, armata este desființată din 1949. În acești 25-26 de ani, cîți au trecut, am reușit să trăim în pace. De aceea, sînt pentru reducerea la minimum a cheltuielilor militare. Înghețarea lor în toată lumea și cooperarea marilor țări industrializate în vederea dezvoltării : două necesități recunoscute, rămase în faza de deziderate.

– Care sînt relațiile țării dv. cu Chile ?

– Avem relații diplomatice cu Chile.

– Cum apreciați încercarea de izolare a Cubei, impusă de O.S.A. la începutul deceniului trecut ?

– Este cazul să se revizuiască această hotărîre și să se ridice sancțiunile, pentru ca toate statele latino-americane să poată relua relațiile cu Cuba.

Anca Voican

„Apreciem poziția României de sprijinire a popoarelor arabe"

Imad Abdin

reprezentantul permanent în România al Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.)

În cadrul unei convorbiri prilejuite de vizita făcută la redacția revistei noastre, Imad Abdin, reprezentantul permanent în România al Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.), a făcut următoarea declarație :

„Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu într-o serie de țări din Orientul Apropiat, întîlnirile pe care le-a avut cu factorii responsabili din aceste țări și cu conducători ai revoluției palestiniene, în primul rînd cu Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al O.E.P., au deschis perspective foarte largi pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie dintre popoarele arabe și poporul român, au adîncit sentimentele de încredere reciprocă. Această vizită, care a lăsat impresii foarte bune și adînci în inimile tuturor arabilor, a aprofundat înțelegerea lor față de poziția României, care sprijină consecvent lupta popoarelor arabe. Putem afirma cu certitudine că vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a deschis o nouă pagină în relațiile bilaterale tradiționale, bazate pe prietenie, sinceritate și înțelegere reciprocă".

În continuare, Imad Abdin a exprimat dorința de a-și împărtăși impresiile personale în legătură cu marele eveniment pe care l-a trăit recent poporul român – alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de președinte al Republicii Socialiste România : „M-au impresionat, înainte de toate, prețuirea și încrederea exprimate de întregul popor, de întreaga națiune română față de cel mai credincios fiu al său, profundul atașament față de acest proeminent fiu al țării. Alegerea întîiului președinte al României în persoana lui Nicolae Ceaușescu dovedește însușirea poporului român de a-și prețui conducătorul, personalitate eminentă a epocii contemporane, considerat drept unul din cei mai destoinici militanți din lume, care, prin activitatea sa, contribuie la instaurarea unei lumi libere, fără exploatare și asuprire.

M-au impresionat unitatea națională care a caracterizat sesiunea Marii Adunări Naționale, sentimentele de încredere și fericire ce se citeau pe fețele tuturor participanților în momentul solemn al alegerii președintelui.

M-au impresionat discursul pronunțat de președintele Nicolae Ceaușescu, faptul că a accentuat importanța rolului pe care pot să-l joace țările mici și mijlocii în viața internațională.

M-au impresionat, în sfîrșit, interesul manifestat de președintele României în cuvîntare față de problema palestiniană, atenția acordată luptei poporului palestinian, ca și cerințele preconizate de domnia-sa pentru rezolvarea justă a problemei palestiniene, pe baza respectării drepturilor legitime ale poporului palestinian.

Am simțit cu inima și m-am convins pentru totdeauna că președintele Ceaușescu este un prieten bun și sincer al poporului palestinian".

Rodica Georgescu

„România a înregistrat un progres economic remarcabil"

Bruno Pittermann

membru în conducerea Partidului Socialist Austriac, președintele Internaționalei Socialiste

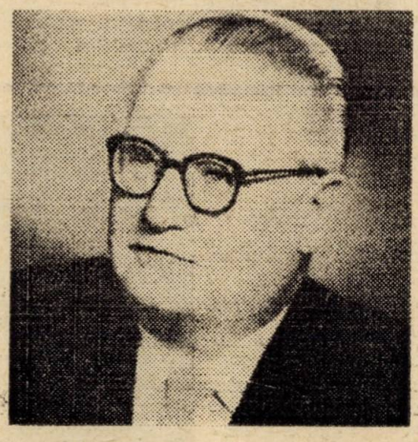

– Domnule președinte, ne-ați vizitat țara în mai multe rînduri. Care considerați a fi trăsătura definitorie a dezvoltării României în ultimii ani ?

– În cadrul politicii sociale, România a înregistrat în ultimii ani un progres remarcabil în sfera dezvoltării economice. La aceasta a contribuit, indiscutabil, politica conducătorului statului, președintele Nicolae Ceaușescu, și a guvernului, care au acționat întotdeauna corespunzător exigențelor românești în direcția valorificării bogățiilor naturale de care dispune țara, precum și a vredniciei și inteligenței poporului.

– Recent, au avut loc lucrările Congresului Partidului Socialist Austriac. Ce considerați că aduce nou acest congres în dezvoltarea societății austriece ?

– Congresul Partidului Socialist Austriac a aprobat, aproape în unanimitate, continuarea activității guvernului federal condus de cancelarul dr. Bruno Kreisky, președintele P.S.A., pe baza programului guvernamental. Programul guvernului federal prevede, în esență, modernizarea Austriei – respectiv transformarea treptată a unei societăți conservatoare într-o societate progresistă. Această politică va fi promovată în continuare.

– Cum a fost apreciat la Congres actualul moment politic european și ce credeți că ar trebui făcut în continuare pentru consolidarea colaborării pe continentul nostru ?

– În aprecierea situației europene nu au existat, în general, puncte de vedere diferite – nici în cursul dezbaterilor, nici cu prilejul supunerii la vot a rezoluției propuse. Partidul Socialist Austriac se situează omogen pe linia adoptată de guvernul federal austriac în memorandumul său adresat Conferinței europene pentru securitate.

Vasile Crișu

În dezbaterea O.N.U.

Materiile prime și dezvoltarea

Corespondență din New York de la C. Traian

La 9 aprilie, la palatul Națiunior Unite din New York s-a inaugurat o amplă dezbatere internațională asupra uneia din cele mai importante probleme actuale. Sesiunea extraordinară a Adunării Generale a O.N.U. este consacrată studierii problemelor „materiilor prime și dezvoltării", convocarea ei urmînd, după cum se știe, inițiativei președintelui Algeriei, Houari Boumediene — în calitate de președinte în exercițiu al grupului statelor nealiniate. La sesiune participă șase șefi de stat, doi vicepremieri, peste 50 miniștri de externe, — România este reprezentată de o delegație condusă de George Macovescu, ministrul afacerilor externe — precum și alți membri ai guvernelor, care se ocupă de problemele economice.

Această participare este de natură să ilustreze importanța deosebită pe care majoritatea statelor o acordă problemelor în discuție. Într-adevăr, este vorba de probleme care privesc toate statele lumii, fiind, într-un fel sau altul, în strînsă legătură cu interesele lor de dezvoltare și progres economico-social. Sesiunea are loc într-un moment cînd în relațiile economice internaționale, ca rezultat al unor acumulări cantitative, problema unei schimbări fundamentale, calitative, se pune cu tot mai mare acuitate.

Obiectivele strategiei internaționale a dezvoltării, adoptată de Națiunile Unite, sînt încă departe de a fi atinse. Decalajele între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, în loc să se restrîngă, tind, dimpotrivă, să se lărgească, în cadrul unui sistem de relații care — așa cum remarcau, în aceste zile la O.N.U., numeroși reprezentanți ai țărilor în curs de dezvoltare — a fost creat într-un moment cînd cele mai multe țări în curs de dezvoltare nici nu existau ca state independente și care, prin toate elementele sale, are tendința de a perpetua discrepanțele. În anii din urmă, economia mondială a cunoscut o serie de crize, mai cu seamă pe plan monetar, cu puternice repercusiuni în special asupra țărilor în curs de dezvoltare.

Ultima dintre ele — criza energiei — a fost cea care a atras, încă o dată, dar în mod dramatic, atenția asupra necesității așezării raporturilor economice internaționale pe baze noi, echitabile. De altfel, multitudinea și complexitatea problemelor economice ale lumii contemporane, caracterizată de o tot mai adîncă strîngere a legăturilor dintre diferite țări, nu-și pot găsi o reală rezolvare decît în cadrul unei largi cooperări internaționale, cu respectarea intereselor tuturor țărilor și, în primul rînd, ale statelor în curs de dezvoltare. Recentele probleme de ordin energetic au pus cu și mai multă pregnanță în lumină acest adevăr. Este evident că aspectele respective nu pot fi desprinse de problemele relațiilor economice internaționale și, în general, de cele ale dezvoltării și progresului economico-social. Această presupune o abordare de ansamblu a problemelor în discuție, cu participarea tuturor țărilor, atît a celor în curs de dezvoltare cît și a celor dezvoltate, atît a celor producătoare de surse de energie și de materii prime cît și a celor neposesoare și consumatoare, în vederea stabilirii unor raporturi noi, mai juste. Este, desigur, necesar ca, în interesul tuturor părților, aceste noi raporturi să presupună asigurarea accesului liber, fără bariere economico-politice, al tuturor țărilor, indiferent de mărime sau potențial, la sursele de energie și la materiile prime pe baze reciproc avantajoase, echitabile, fără discriminări și presiuni, în folosul dezvoltării fiecărei țări în parte și al progresului general al omenirii în ansamblu. De asemenea, apare cu evidență necesitatea ca în interesul tuturor părților, să se întreprindă acțiuni concrete în direcția instaurării unor asemenea raporturi de cooperare internațională încît acestea, consfințind dreptul fiecărui popor de a dispune de propriile resurse și de a le folosi în vederea dezvoltării sale independente, să permită asigurarea progresului economic mai rapid al țărilor mai puțin dezvoltate, în beneficiul extinderii continue a relațiilor economice mondiale și al îmbunătățirii climatului politic internațional, al păcii în întreaga lume.

Iată, în cîteva cuvinte, dimensiunile problemelor aflate în dezbatere. În cercurile de la Națiunile Unite s-a spus adesea, în ultimele zile, că niciodată nevoia unei cooperări la scară mondială n-a apărut atît de pregnant, atît de evident, participarea largă a tuturor țărilor lumii făcînd din O.N.U. cadrul adecvat discutării, abordării și rezolvării acestei problematici complexe.

De altfel, în esență, aceasta este menirea sesiunii extraordinare a Adunării Generale, așa cum este ea concepută de marea majoritate a țărilor lumii.

Țările în curs de dezvoltare au depus o intensă activitate de consultări neoficiale în pregătirea sesiunii și pentru a-și concerta pozițiile. Ideea lor centrală este că Adunarea Generală trebuie să examineze problemele economice internaționale printr-o abordare globală, pe termen lung, și în interconexiunea diverselor sectoare economice. Consultările neoficiale desfășurate pînă acum par să indice că acest punct de vedere este acceptat și de celelalte țări.

Ca urmare, țările în curs de dezvoltare propun Adunării Generale să adopte o „Declarație asupra stabilirii unei noi ordini economice internaționale", întemeiată pe egalitate, justiție și cooperare, pe interdependență și pe promovarea intereselor comune ale tuturor statelor. De asemenea, ele au în vedere elaborarea și adoptarea unui „Program de acțiune", cuprinzînd prevederi de acțiuni și măsuri concrete care să creeze condiții și să înlesnească aplicarea principiilor exprimate în declarație. Propunerile țărilor în curs de dezvoltare fac, în paralel cu dezbaterile din plenul Adunării Generale, obiectul unor intense consultări, la care iau parte practic reprezentanții tuturor statelor membre.

Opinia cvasi-unanimă în rîndurile diplomaților și ziariștilor de la O.N.U. este că, în mod natural, actuala sesiune extraordinară nu va putea soluționa dintr-odată problemele materiilor prime și dezvoltării și că ea va constitui doar un prim pas în eforturile comunității internaționale de a găsi rezolvări care să țină seama de interesele tuturor statelor. Această sesiune extraordinară are rolul de a mobiliza voința politică a statelor membre pentru a pune relațiile economice internaționale pe baze trainice, echitabile, care să permită progresul economic și social mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare, al tuturor statelor lumii.

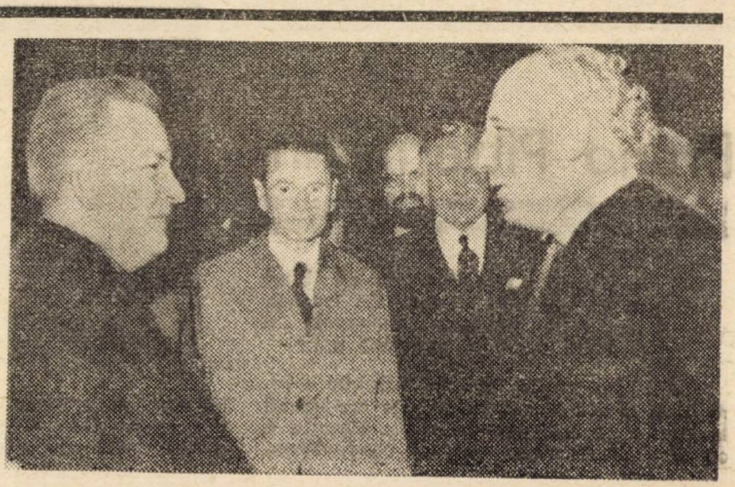

Budapesta. Convorbiri ungaro—vest-germane. În imagine: miniștrii de externe Frigyes Puja și Walter Scheel

PRAGA

Evoluția constantă a relațiilor româno-cehoslovace

Praga. Convorbiri între miniștrii de externe George Macovescu și Bohuslav Chnoupek

Corespondență de la Constantin Prisăcaru

Circumscrisă eforturilor comune, intense și permanente, de intensificare a relațiilor tradiționale de prietenie dintre popoarele român și cehoslovac, recenta vizită efectuată la Praga de ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu, se înscrie ca un moment important al legăturilor dintre cele două țări socialiste și prietene.

Paleta problematicii abordate pe parcursul întregii vizite — atît în timpul convorbirilor oficiale dintre șefii diplomațiilor celor două țări, în cadrul primirilor la tovarășii Gustav Husak și Lubomir Strougal, cît și cu reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, cu conducători de unități economice și social-culturale din localitățile vizitate — a fost destul de largă. Greutatea specifică au avut-o relațiile bilaterale, stadiul și perspectivele lor de dezvoltare, depistarea de noi domenii din toate sferele de activitate, care, folosite, să ducă la lărgirea și adîncirea colaborării reciproce. Cei doi miniștri de externe au exprimat hotărîrea comună, atît în comunicatul dat publicității cît și în cuvîntările rostite în diverse ocazii oficiale, de a stimula inițiativele în această direcție, de a accelera măsurile practice care să le valorifice într-un grad cît mai înalt.

Cele cinci zile ale vizitei au fost folosite de cei doi miniștri de externe și pentru un schimb de păreri asupra principalelor probleme internaționale actuale, pentru informarea reciprocă în legătură cu poziția și activitatea țărilor lor. Ei au constatat cu satisfacție tendințele pozitive ce se afirmă în viața internațională, contribuția țărilor socialiste la afirmarea principiilor unor noi relații între state, la destinderea încordării și întărirea securității.

La încheierea vizitei, am solicitat celor doi miniștri de externe, în exclusivitate pentru revista „Lumea", scurte declarații în legătură cu rolul vizitei tovarășului George Macovescu, în ansamblul relațiilor reciproce.

„În ce ne privește — a declarat ministrul de externe al R. S. Cehoslovace, *Bohuslav Chnoupek* — apreciem vizita tovarășului George Macovescu ca o nouă contribuție, concretă și valoroasă, la lărgirea relațiilor dintre cele două țări ale noastre, la materializarea hotărîrilor rezultate din convorbirile atît de fructuoase ce au avut loc la Praga între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Gustav Husak.

În cadrul convorbirilor noastre — sincere, concrete, prietenești — am luat reciproc cunoștință despre rezultatele obținute în construcția socialistă de popoarele noastre prietene. Cum este și firesc, am abordat aspecte principale ale problemelor cu care se confruntă în aceste momente omenirea, înregistrînd cu satisfacție succesele obținute de politica externă a țărilor socialiste, politică de pace, de cooperare, de înțelegere. Ne-am manifestat reciproc satisfacția față de rezultatele obținute în cadrul discuțiilor ce se poartă la Geneva și Viena și speranța că ele se vor încheia cu rezultate pozitive, așteptate cu încredere de toți cei care iubesc pacea.

Pe primul plan al convorbirilor noastre — a adăugat ministrul cehoslovac de externe — au stat relațiile bilaterale. Eu și colegul Macovescu apreciem că ele cunosc o evoluție pozitivă atît în domeniul politic, cît și în cel economic, cultural, științific. Mai sînt, fără îndoială, multe posibilități, mai ales în domeniul cooperării economice, al schimburilor de valori culturale, al contactelor între instituțiile școlare, științifice. Menirea contactelor noastre, ale specialiștilor, constă tocmai în a le depista, în a găsi soluții pentru valorificarea lor. În acest context, aș dori să mulțumesc din nou pentru amabila invitație făcută de tovarășul Macovescu de a vizita din nou România, ocazie pe care o vom folosi pentru a vedea ce am făcut și ce mai avem de făcut pentru intensificarea relațiilor dintre noi".

La rîndul său, tovarășul George Macovescu a declarat :

„Vizita pe care am efectuat-o în Cehoslovacia prietenă se înscrie în cadrul bunelor relații ce leagă din timpuri îndepărtate popoarele român, ceh și slovac. Ea este o urmare firească a întîlnirilor și convorbirilor rodnice dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Gustav Husak, care au deschis perspective tot mai largi pentru dezvoltarea continuă a legăturilor de prietenie și colaborare dintre România și Cehoslovacia. Discuțiile purtate cu ocazia primirii mele la tovarășii Gustav Husak și Lubomir Strougal, convorbirile fructuoase, purtate într-o atmosferă sinceră, prietenească, cu colegul meu cehoslovac — ministrul de externe Bohuslav Chnoupek — au adus rezultate fructuoase, cu repercusiuni deosebit de favorabile asupra ansamblului relațiilor dintre țările noastre. Împreună, am discutat probleme internaționale ce preocupă acum într-un înalt grad omenirea, dornică de o atmosferă lipsită de amenințări războinice, care să dea siguranța muncii pașnice.

În ce privește relațiile bilaterale — care înregistrează o evoluție ascendentă — am depistat împreună noi rezerve și noi posibilități, care, fructificate cu inițiativă și interes, vor contribui la lărgirea și îmbogățirea lor. Și unii și ceilalți sîntem hotărîți să nu ne cruțăm eforturile pentru a conferi relațiilor noastre dimensiunile și valențele hotărîte de conducătorii noștri de partid și de stat".

VARȘOVIA

Vizita lui Olof Palme

Corespondență de la Gheorghe Ciobanu

„A fost o vizită deosebit de pozitivă, care a prilejuit convorbiri constructive și fructuoase, soldate cu rezultate practice de mare importanță pentru viitorul colaborării bilaterale, deschizînd o nouă etapă în relațiile polono-suedeze".

Cu aceste cuvinte a deschis premierul Suediei, Olof Palme, conferința de presă de la Casa ziariștilor din Varșovia, în care a făcut un bilanț al rezultatelor vizitei sale oficiale în Polonia, desfășurată între 1 și 4 aprilie. Relevînd, totodată, caracterul de lucru al convorbirilor sale, premierul suedez a declarat că țelul lor principal a fost, în opinia sa, pe deplin realizat.

Aprecierea este, într-adevăr, susținută de bilanțul convorbirilor purtate cu președintele Consiliului de Miniștri al Poloniei, Piotr Jaroszewicz, precum și al întîlnirilor avute cu alte înalte oficialități ale țării-gazdă — Olof Palme fiind primit de Edward Gierek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., și de Henryk Jablonski, președintele Consiliului de Stat al Poloniei. Comunicatul comun dat publicității la Varșovia, precum și amplele relatări ale

presei (care a rezervat spații largi acestui eveniment important consemnat de cronica raporturilor reciproce, ce cunosc, mai ales în ultimii trei ani, o accentuată dinamică de dezvoltare, media anuală de creștere a volumului schimburilor comerciale în perioada 1970—1973 fiind de 42 la sută) evidențiază programul de lungă durată prevăzut pentru un deceniu de dezvoltare a colaborării economice, industriale și tehnico-științifice. De menționat că un asemenea document, care oferă un cadru multilateral pentru relațiile celor doi parteneri, este primul de acest gen semnat de Suedia cu o țară străină, fapt citat de „Trybuna Ludu" drept un exemplu edificator al atenției acordate Poloniei de vecinul din nord. Au fost semnate, de asemenea, acordul de cooperare dintre concernul „Volvo" și Uzina de autocamioane din Starachowice privind colaborarea în producția de camioane grele, precum și un acord între firma „Kockum Industri" și întreprinderea poloneză „Bumar" în sfera cooperării în producerea de piese pentru autobasculante. Aceste documente se vor adăuga celor încheiate anterior („Skanska Cementgjuteriet" care a construit hotelul „Forum" din Varșovia realizează un contract de 100 milioane de zloți-valută prevăzînd construirea unui doc uscat la Gdansk).

În vederea multiplicării contactelor dintre cele două popoare, a dezvoltării turismului, s-a hotărît desființarea vizelor, fapt care, după cum se subliniază în comunicat, a fost salutat cu satisfacție de cei doi premieri.

Cum era și firesc, pe agenda convorbirilor s-au aflat, de asemenea, principalele probleme ale actualității internaționale. În ceea ce privește securitatea și colaborarea în Europa, Polonia și Suedia au subliniat dorința comună ca actuala fază a conferinței să se încheie cît mai grabnic, pentru ca etapa finală, la nivel înalt, să poată fi deschisă într-un timp cît mai scurt. Apreciind progresele pe calea normalizării relațiilor și colaborării internaționale, părțile au relevat că, pentru continuarea acestui proces, sînt necesare măsuri concrete de dezarmare. Într-un domeniu specific al raporturilor polono-suedeze — și anume în chestiunile referitoare la Marea Baltică — părțile s-au angajat să depună noi eforturi pentru ca Baltica să devină, într-adevăr, o mare a păcii, a bunei vecinătăți și a colaborării.

Recunoscînd utilitatea contactelor directe dintre factorii de răspundere pentru amplificarea și consolidarea relațiilor bilaterale, premierul Olof Palme a adresat lui Edward Gierek și Piotr Jaroszewicz invitația de a vizita Suedia, invitație primită cu satisfacție.

CAIRO

Rolul tinerei generații în construcția națională

Corespondență de la Nicolae N. Lupu

Orașul Alexandria, cel de-al doilea centru economic și cultural al Republicii Arabe Egipt, a găzduit, zilele trecute, o importantă reuniune a tineretului studențesc : la 3 aprilie, în marele amfiteatru al Facultății de drept s-a deschis cel de-al X-lea Congres al Uniunii Generale a Studenților din Republica Arabă Egipt (U.G.S.E.), care, timp de o săptămînă, a dezbătut problemele centrale ale acestei organizații și a adoptat o serie de hotărîri pe linia perfecționării activității sale.

Presa din Cairo și cercurile politice din capitala egipteană au urmărit cu viu interes acest eveniment, care are loc într-un moment în care tineretul împreună cu celelalte pături ale societății egiptene sînt chemate a-și mobiliza toate resursele în vederea reconstrucției și accelerării dezvoltării economice și sociale a țării, preocupări care și-au găsit reflectarea în discursul pronunțat de președintele Anwar Sadat.

Șeful statului egiptean a prezentat, cu acest prilej, un amplu document de lucru, ce urmează a fi supus Comitetului Central al Uniunii Socialiste Arabe și Adunării Populare, document conținînd sarcinile care stau în fața țării în următorii 25 de ani. „Este vorba — arăta el — de o strategie prin care transpunem previziunile noastre de viitor, pînă în anul 2000. Ea pornește de la necesitatea de a ține pasul cu transformările ce au loc în lume și de a folosi, în procesul dezvoltării, cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane. Această realitate ridică sarcini crescînde în fața tineretului studențesc și a intelectualității în general".

Documentul de lucru prezentat se bazează, în esență, pe două principii. Primul este că revoluția din 23 iulie 1952, condusă de Gamal Abdel Nasser, continuă și nu este în nici un fel pusă sub semnul întrebării. Reamintind că poartă și el răspunderea pentru toate hotărîrile luate începînd din 1952, președintele Sadat a declarat : „Pornind de la acest fapt, îmi permit să-mi fac autocritica în legătură cu această experiență, nu pentru a o lichida, ci pentru a o debarasa de aspectele ei negative". Al doilea principiu constă în necesitatea adaptării acestei experiențe la realitățile noi, apărute după 6 octombrie 1973, atît pe plan intern cît și pe plan internațional.

În ce privește orientările economice ale Egiptului, șeful statului a declarat că, în sectorul investițiilor, prioritatea va fi acordată capitalurilor arabe. Capitalurile nearabe vor fi orientate mai ales spre sectoarele necesitînd o tehnologie înaintată. Investițiile străine în Egipt se vor bucura de toate garanțiile, în limitele trasate de Carta Națională, care asigură suveranitatea țării.

În continuare, șeful statului a precizat că „hotărîrea de a începe războiul din octombrie 1973 a fost luată în luna aprilie a aceluiași an", fiind „sută la sută egipteană, expresie a voinței libere a Egiptului". El a explicat pe larg studenților că bătălia nu va lua sfîrșit decît după eliberarea totală a teritoriului național. Această „bătălie pentru eliberare — a subliniat președintele Sadat — este însoțită actualmente de o luptă pentru reconstrucția țării". Șeful statului a reamintit apoi că Egiptul este o țară nealiniată, care „refuză să acorde baze militare indiferent cui".

Comentînd discursul președintelui Anwar Sadat, ziarul „Al Ahram" scrie : „Tineretului Egiptului i se deschid orizonturi care inspiră elan și implică o muncă asiduă, în direcția dezvoltării continue a Egiptului într-o lume a schimbărilor ra-

LIBIA: Schimbări de atribuții

Agenția de presă libiană A.R.N.A. a transmis următorul comunicat:

„Consiliul Comandamentului Revoluției din Libia a emis o decizie privind transferul de competențe, prin care colonelul Moamer El Geddafi se va consacra activității ideologice și de organizare, precum și organizării maselor, această măsură neafectînd îndatoririle sale de comandant suprem al forțelor armate.

Primului ministru îi vor reveni atribuțiile politice și administrative obișnuite, precum și toate formalitățile, inclusiv întîmpinarea șefilor de state la aeroporturi și gări maritime, precum și primirea scrisorilor de acreditare ale ambasadorilor.

Această decizie nu va afecta autoritatea și îndatoririle Consiliului Comandamentului Revoluției, stipulate de Declarația constituțională".

Președintele Geddafi și premierul Jalloud

pide". Reamintind că documentul va fi curînd supus unei largi dezbateri, cotidianul „Al Goumhouria" subliniază : „De îndată ce va fi aprobat de popor, el va constitui unul din documentele fundamentale ale acțiunii naționale".

Congresul Uniunii Studenților din Egipt reprezintă, astfel, un eveniment important în viața politică a țării. La dezbaterile lui au fost prezente numeroase delegații ale unor organizații naționale studențești dintr-o serie de țări, printre care și o delegație a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România. Transmițînd participanților un călduros și prietenesc salut din partea studenților români, șeful delegației țării noastre a exprimat dorința U.A.S.C.R. de a dezvolta continuu relațiile de prietenie și colaborare cu U.G.S.E. și alte organizații studențești arabe, în lupta împotriva imperialismului și colonialismului, pentru pace și progres social.

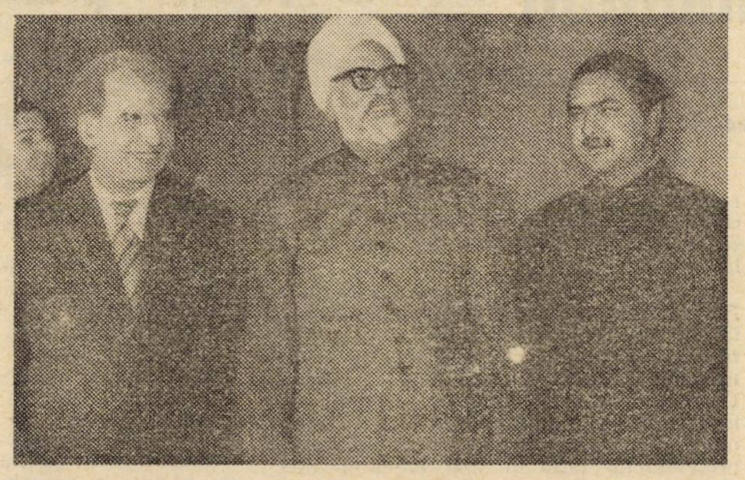

Delhi. Întrunirea tripartită a miniștrilor de externe ai Pakistanului, Indiei și Republicii Bangladesh, respectiv (de la stînga) : Aziz Ahmed, Swaran Singh și Kamal Hossain

DELHI

Reuniunea tripartită

Corespondență de la Ion Puținelu

Reuniunea miniștrilor de externe ai Indiei, Pakistanului și Republicii Bangladesh — prima de acest gen — ale cărei lucrări s-au încheiat recent la Delhi se înscrie ca un nou și important moment în eforturile guvernelor celor trei țări de a soluționa unele probleme rămase în suspensie după evenimentele din decembrie 1971.

Convocată în termenii acordului indo-pakistanez din august anul trecut, prin care s-au pus bazele procesului repatrierii celor trei categorii de persoane stipulate în acord — respectiv, a prizonierilor de război și a persoanelor pakistaneze internate în India către Pakistan, a persoanelor de origine bengaleză din Pakistan către Bangladesh, a biharezilor și a altor persoane din Bangladesh către Pakistan — reuniunea tripartită a avut un obiectiv limitat dar extrem de important pentru evoluția ulterioară a relațiilor în zonă : reglementarea situației celor 195 de prizonieri pakistanezi acuzați de autoritățile din Bangladesh de a fi comis crime de război în vremea evenimentelor din 1971 și elaborarea unor noi măsuri pentru accelerarea schimbului de prizonieri și de persoane între cele trei țări.

Îndeplinirea prin recentul act al recunoașterii reciproce dintre Pakistan și Bangladesh a prevederii din acord după care „toate problemele nerezolvate dintre Dacca și Islamabad pot fi soluționate numai pe baza recunoașterii egalității și suveranității depline a uneia de către cealaltă" a făcut posibilă întîlnirea, în jurul aceleiași mese a tratativelor, a miniștrilor de externe ai celor trei țări, în efortul comun de a se ajunge la o reglementare definitivă și completă a complexului contencios umanitar.

Convorbirile tripartite au început într-o notă de optimism, generat de dorința comună a tuturor părților de a ajunge la un rezultat pozitiv.

În cursul primelor ședințe, s-au detașat, în linii mari, următoarele poziții : partea pakistaneză a susținut că recunoașterea reciprocă survenită între Dacca și Islamabad, la sfîrșitul lunii februarie, ar coincide cu renunțarea, din partea Republicii Bangladesh la judecarea celor 195 de prizonieri, învinuiți de crime de război. Ministrul de externe al Republicii Bangladesh, Kamal Hossain, a condiționat remiterea celor 195 de prizonieri de obligația, din partea Pakistanului, de a-i aduce în fața justiției și, în plus, de a accepta să primească toate persoanele din Bangladesh care au cerut strămutarea în Pakistan. Răspunsul lui Aziz Ahmed, ministrul afacerilor externe pakistanez, a fost că aceste două probleme ar putea fi studiate ulterior, în cadrul unor întrevederi bilaterale.

În efortul de a ajunge la o soluție de compromis, spiritul înțelegerii reciproce și conștiința necesității de a acționa în continuare pe linia normalizării situației din regiune au permis delegațiilor să depășească „momentele de impas", să continue schimbul de opinii și să ajungă la un consens în problemele discutate. Astfel, principala problemă a convorbirilor : situația celor 195 de prizonieri și-a găsit — conform știrilor sosite — o „rezolvare pozitivă".

Rezultatele la care a ajuns reuniunea tripartită a miniștrilor de externe au o semnificație deosebită pentru evoluția viitoare a relațiilor dintre cele trei țări și asupra ansamblului relațiilor din Asia de sud. Consensul asupra problemelor în discuție permite țărilor din zonă să întreprindă noi pași pe calea normalizării, contribuie la instalarea climatului de încredere și bună-vecinătate, necesar realizării unei păci durabile în zonă — deziderat major al popoarelor acestor țări, antrenate într-un amplu efort de dezvoltare.

Pekin. Primire la președintele Mao Tzedun : Khieu Shamphan, vicepremier al Guvernului Regal de Uniune Națională al Cambodgiei și ministru al apărării naționale. Este prima sa vizită la Pekin, în calitate de vicepremier

Londra. Întrevedere între premierul britanic Harold Wilson (stînga) și premierul irlandez Liam Cosgrave. Se discută, desigur, problema Irlandei de Nord, unde, în ciuda acordului de la Sunningdale, tulburările n-au încetat

PARIS

După moartea lui Georges Pompidou

Ziarele din dimineața zilei de 3 aprilie 1974

Corespondență de la Paul Diaconescu

E noapte, tîrziu. Sub ploaie, Sena curge învolburată. Pe micul pod Tournelle, la intrarea în Insula Saint Louis, pe cheiurile Béthune și d'Orleans, sute de oameni stau în tăcere. Locul celor ce se retrag este luat de alții. Pînă tîrziu, spre dimineață. Un pelerinaj spontan și întristat, un omagiu al parizienilor adus memoriei celui ce a fost, timp de aproape cinci ani, primul om de stat al țării. La numărul 34, pe cheiul Béthune, în reședința sa particulară, se stinsese, cu cîteva ceasuri înainte, președintele Franței, Georges Pompidou.

Parizienii aflaseră vestea pe la orele 22, cu neîncredere. Doar cu cîteva zile în urmă, șeful statului prezidase Consiliul de Miniștri, avusese întrevederi și consultații, își îndeplinise aproape normal funcțiile prezidențiale... Și, deodată, știrea lapidară căzută marți, 2 aprilie, ora 21,00, în teleimprimatoarele agenției France Presse : „Pompidou a murit".

Lupta cu boala

Totuși, nu era un secret pentru nimeni faptul că Georges Pompidou suferea de o boală gravă. În ultimii doi ani, semne prevestitoare se acumulaseră progresiv. De la gripele repetate din iarna lui 1972, pînă la oboseala evidentă de la începutul acestui an, francezii au urmărit cu îngrijorare figura președintelui care, în fotografii sau la televizor, apărea marcată tot mai profund de maladie. Dar, dacă francezii *bănuiau*, președintele *știa*. În august 1972, el a depus în mîinile unui colaborator apropiat o scrisoare manuscrisă conținînd intențiile sale privitoare la funeralii.

A urmat o perioadă în care Georges Pompidou a întreprins călătorii lungi, s-a întîlnit cu numeroși șefi de stat, a dus tratative dificile, s-a ocupat nemijlocit de treburile statului. Cum a fost posibil ? Doar cu o voință de fier, cu o putere venind, desigur, din rădăcinile sale țărănești, *omul* și-a învins suferința, dînd președintelui tăria de a-și îndeplini misiunea.

În luna martie, însă, semnele s-au înmulțit, agravîndu-se. Președintele renunță la inaugurarea aeroportului „Charles de Gaulle". Cei care l-au însoțit la Piținda, pe țărmul Mării Negre, aduc vești proaste : boala a intrat într-o fază îngrijorătoare. 21 martie : președintele nu poate participa la dineul oferit în onoarea cercului diplomatic. Consecință a acestor indicii alarmante, remanierea guvernului în februarie este interpretată de unii ca o încercare de a-și pregăti succesiunea. Dar nimeni nu știa nimic precis, nimeni nu credea că deznodămîntul se afla atît de aproape.

Vineri, 29 martie, după-amiază, președintele are convorbiri cu primul ministru Pierre Messmer și cu Michel Jobert, ministrul afacerilor externe. Acest vechi și fidel colaborator este ultimul său interlocutor oficial. După care, ca mulți alți parizieni, președintele se retrage în reședința sa de țară, fosta brutărie a satului Orvilliers, amenajată în casă de odihnă, nu departe de Paris, în frumoasa și mult cîntata Ile de France.

Restul este tăcere.

Totuși, priviri indiscrete au remarcat, pare-se, că o ambulanță a oprit, duminică seara, pe cheiul Béthune. Poate că președintele a simțit că ultima sa datorie este aceea de a sfîrși pe malurile Senei, în inima politică și spirituală a Franței. Sau, poate, nu a vrut să creadă în sosirea atît de grabnică a morții. Se pare că președintele a dorit să se adreseze, marți 2 aprilie, francezilor într-o declarație cu sens de testament, dar o septicemie, survenită dimineața, l-a împiedicat.

Comunicatul medical nu precizează cauza decesului. Cu aceeași discreție cu care a luptat eroic împotriva bolii, președintele Georges Pompidou a trecut în moarte, lăsînd în memoria francezilor și a tuturor celor ce l-au cunoscut amintiri de neșters.

Un om în oglinda Franței

Un martor relatează o întîmplare din 1969. Aflat în vacanță într-un cerc de prieteni intimi, președintele a acceptat să ia parte la „Jocul epitetelor", care constă în găsirea celor mai potrivite caracterizări pentru personalitatea participanților. Președintelui i s-au propus două epitete :

Ultimele zile

LUNI, 1 aprilie. *Președintele, care-și petrecuse sfîrșitul săptămînii la reședința sa personală din Orvilliers, a revenit la Paris, la domiciliul său particular de pe cheiul Béthune, nu la Palatul Elysée. Întrevederea prevăzută cu primul ministru, Pierre Messmer, nu a avut loc.*

MARȚI, 2 aprilie. *Către sfîrșitul dimineții, se află că uzualul consiliu de miniștri de miercuri va avea loc nu înainte de prînz, ci după-amiază, ca și precedentele reuniuni din 20 și 27 martie. La Palatul Elysée se așteaptă, pentru a doua jumătate a zilei, sosirea președintelui Republicii.*

Ceva mai tîrziu, se zvonește că președintele ar fi hotărît să anuleze audiența pe care urma s-o acorde președintelui Habyarimana, șeful statului ruandez. Zvonul este confirmat apoi printr-o informație care se referă la o „sursă autorizată".

Se află, în același timp, că președintele Pompidou nu a sosit la Palatul Elysée și nimeni nu se îndoiește că este vorba de starea sănătății sale. Puțin după orele 18, o știre transmisă de agenția France Presse anunța că șeful statului „anulează angajamentele pe care le-a luat pentru zilele următoare" și că premierul Messmer va prezida consiliul de miniștri de a doua zi. Cîteva minute mai tîrziu, un comunicat al Secretariatului general al președinției Republicii face cunoscut : „Din motive de sănătate, președintele Republicii a hotărît să anuleze angajamentele sale pentru zilele următoare. Președintele a cerut primului ministru, în conformitate cu articolul 21 al Constituției, să prezideze viitorul consiliu de miniștri, a cărui ordine de zi a aprobat-o și care se va ține la Palatul Elysée, miercuri 3 aprilie 1974".

La orele 21,58, un „flash" al agenției France Presse anunță moartea președintelui. Repetată cîteva secunde mai tîrziu, știrea este urmată, la orele 22,02, de precizarea că șeful statului a încetat din viață la orele 21. Comunicatul dat publicității la 21,55 de Secretariatul general al președinției Republicii este difuzat în întregime : „Președintele Republicii a decedat în 2 aprilie 1974, la orele 21. Semnat : Profesor Vignalou."

În minutele următoare, numeroși parizieni sosesc pe cheiul Béthune, în apropierea domiciliului privat al șefului statului și în fața Palatului Elysée. Colaboratorii apropiați ai lui Georges Pompidou sosesc la palatul prezidențial. La palatul Matignon, sediul Consiliului de Miniștri, premierul Messmer începe o lungă serie de întrevederi cu membri ai guvernului și notabilități ale mișcării gaulliste. Convorbirile se prelungesc tîrziu în noapte.

MIERCURI, 3 aprilie. *La începutul dimineții, serviciul de presă al președinției Republicii dezminte zvonurile — care au circulat în cursul nopții, mai cu seamă în mediile parlamentare — potrivit cărora șeful statului ar fi fost transportat luni în ambulanță de la Orvilliers la Paris. Potrivit acelorași zvonuri, el ar fi manifestat dorința, simțind că forțele îl părăsesc, de a*

Fotografie de arhivă: Georges Pompidou la o conferință de presă a generalului de Gaulle (16 mai 1967)

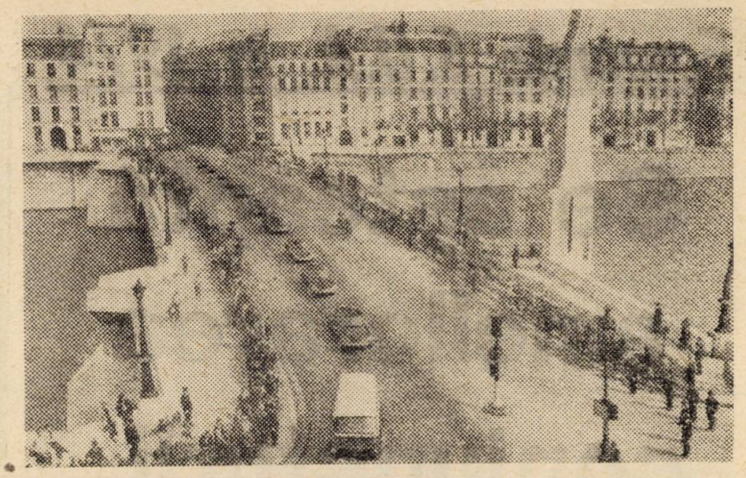

Cortegiul funebru traversînd Le Pont de la Tournelle în drum spre Orvilliers

„poetul" — aluzie la dragostea sa pentru litere — și „cel just", marcînd spiritul său de dreptate. Pompidou ar fi preferat un al treilea : „cel curajos". Presimțea oare lupta acerbă și îndrăzneață prin care avea să se opună, mai tîrziu, destinului său ?

Portretul cu care șeful statului intră în istoria Franței se conturează din însești aprecierile contemporanilor săi. Pierre Messmer : „Georges Pompidou a condus destinele Franței cinci ani, timp în care i-a menținut și sporit prestigiul în lume." Michel Debré : „Istoria va reține că, pe toată durata mandatului său, președintele Republicii, Pompidou, a știut să promoveze politica generalului de Gaulle privind probleme capitale, cum sînt apărarea națională și politica externă." François Mitterrand : „Președintele Republicii a murit rămînînd credincios lui însuși și concepției sale despre datorie." Georges Marchais : „Adversari ai politicii lui Georges Pompidou, ne înclinăm în fața omului care a dispărut după o luptă dîrză și curajoasă împotriva bolii."

Ce anunță clopotul de la Notre Dame ?

Ultimul omagiu pe care Franța și prietenii ei din întreaga lume l-au adus președintelui Georges Pompidou s-a înmănuncheat simbolic în punctul topografic unde se întîlnesc toate drumurile Franței : Catedrala Notre Dame din Paris. Sute de personalități politice, printre care numeroși șefi de stat și de guvern, au ținut să fie prezente la ceremonia de doliu, desfășurată sîmbătă, la ora 11. Timp de un sfert de oră, marele clopot al catedralei, renumit pentru timbrul său grav și profund, a ridicat alte bolți sonore deasupra Parisului. Parizienii înșiși aud foarte rar glasul acestui crainic de bronz. Ultima oară a sunat în noiembrie 1970, la moartea generalului de Gaulle.

„Ca un ornic al istoriei naționale, clopotul de la Notre Dame vestește clipele de răscruce ale Franței" — comenta, în direct, de pe esplanada catedralei, un confrate de la postul de radio „Europa 1". Metaforă de circumstanță ? Exagerare gazetărească sub emoția momentului ?

Răspunsul îl va da, desigur, Franța însăși. Prin alegerile prezidențiale ce vor avea loc — conform dispozițiilor Constituției și deciziei guvernamentale — la 5 mai și, eventual, al doilea tur de scrutin, la 19 mai.

În ciuda apelurilor la o candidatură unică lansată de actuala majoritate guvernamentală, aceasta numără, în prezent, mai mulți candidați, din care trei personalități marcante : Jacques Chaban-Delmas, fost prim-ministru al președintelui dispărut ; Edgar Faure, președintele Adunării Naționale ; Valéry Giscard d'Estaing, ministrul economiei și finanțelor, lider al mișcării republicanilor independenți. Primul se bucură de sprijinul total din partea formației gaulliste U.D.R. (Uniunea Democraților pentru Republică), principala componentă politică a majorității. Un sondaj de opinie, realizat imediat după moartea președintelui, îl indica pe Chaban-Delmas ca favorit printre candidații majorității. Candidatura lui Giscard d'Estaing a fost anunțată luni la amiază.

Dimpotrivă, forțele stîngii au adoptat o atitudine unitară. În ședința plenară întrunită joi, 4 aprilie. Comitetul Central al P.C.F. s-a pronunțat pentru un candidat comun al stîngii. Plenara a apreciat că acest candidat ar putea fi François Mitterrand, prim-secretar al Partidului Socialist.

Congresul extraordinar al Partidului Socialist a aprobat luni, 8 aprilie, în unanimitate, propunerea de a-l investi pe François Mitterrand candidat al partidului la alegerile prezidențiale. François Mitterrand a acceptat, de asemenea, propunerea celorlalte formațiuni semnatare ale programului comun de guvernămînt — Partidul comunist și mișcarea Radicalilor de Stînga — de a se prezenta drept candidat comun. În cuvîntul rostit la încheierea congresului, Mitterrand și-a anunțat oficial candidatura și a prezentat principalele idei care vor sta la baza campaniei sale electorale.

În această situație, ziua de marți a adus ceea ce agenția France Presse numește „o lovitură de teatru în sînul majorității" : primul ministru Pierre Messmer a anunțat că face el însuși act de candidatură, cu condiția să fie singurul candidat al coaliției guvernamentale, celelalte personalități din coaliție — Chaban-Delmas, Faure, Giscard d'Estaing — urmînd să se retragă din competiție. „Le cer aceasta", a precizat Pierre Messmer. Premierul este preocupat — în fața candidaturii unice a stîngii — să evite majorității dispersarea voturilor. Deși Edgar Faure, apoi Giscard d'Estaing au răspuns apelului lansat de primul ministru, hotărîrea lui Chaban-Delmas de a-și menține candidatura a determinat pe Pierre Messmer să o retragă pe a sa.

Așadar, bătălia politică pentru desemnarea viitorului președinte al Republicii Franceze a început.

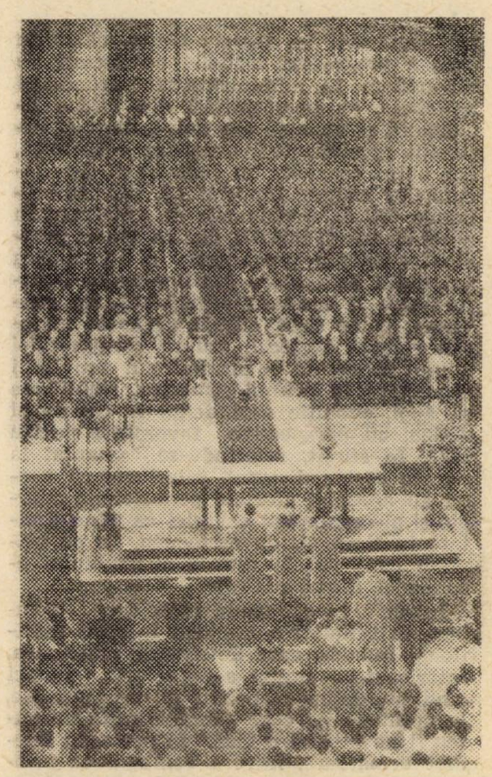

Ceremonia de la catedrala Notre Dame

vorbi la orele 19 la postul național de televiziune, pentru a-și anunța demisia și a recomanda chiar persoana pe care ar fi dorit-o ca succesor. În același timp, însă, președinția Republicii confirma că era, încă de duminică, la curent cu o agravare a stării sănătății președintelui.

Secretariatul general al președinției Republicii făcea cunoscute, în cursul aceleiași dimineți, hotărîrile luate de Georges Pompidou însuși cu privire la funeraliile sale, hotărîri consemnate într-o scrisoare din august 1972 : „Doresc să fiu înmormîntat la Orvilliers. Nu vreau nici flori, nici coroane, nici, bineînțeles, monument funerar. O simplă dală de piatră, mare, pe care să fie scrise numele meu, data nașterii mele și data morții mele. O slujbă religioasă se va face la Paris, la biserica St. Louis en l'Ile. Ea va fi oficiată în rit gregorian". Semnat : „Georges Pompidou. August 1972". Scrisoarea a fost încredințată secretarului general al președinției Republicii, Edouard Balladur, care a dat-o publicității miercuri 3 aprilie, la ora 9,45.

(După ziarul **Le Monde**)

Economia S.U.A. în 1974

Se aşteaptă ameliorarea conjuncturii

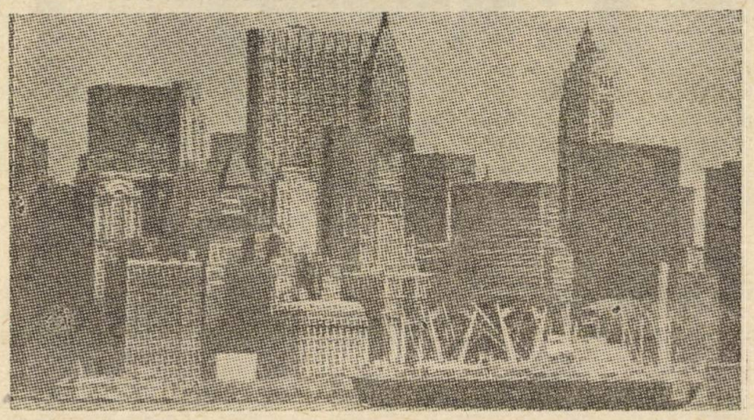

Manhattan sau templele marii finanţe americane

În cursul unei călătorii de aproape patru săptămîni în Statele Unite, călătorie care a programat întîlniri cu factori de răspundere în administrarea economiei naţionale, cu personalităţi din lumea financiară şi experţi din universităţi şi instituţii specializate în prognoza economică, am putut constata un consens al interlocutorilor asupra faptului că, pentru economia S.U.A., problemele de soluţionat în acest an vor fi inflaţia (iar ca aspect principal creşterea preţurilor) şi încetinirea activităţii economice (cu implicaţia îngrijorătoare a creşterii şomajului). Se convenea, chiar dacă cifrele avansate nu erau riguros aceleaşi, asupra configuraţiei anului economic — încetinire a activităţii economice în primul semestru, stabilizare şi, apoi, evoluţie ascendentă în cel de al doilea, cu perspective favorabile pentru 1975. În sfîrşit, referindu-se nuanţat la fiecare sector discutat, interlocutorii noştri au apreciat efectele penuriei de energie şi ale scumpirii energiei ca fiind limitate în timp şi, de asemenea, în ce priveşte consecinţele asupra ansamblului economiei Statelor Unite.

Întrucît, în economia americană, combaterea inflaţiei a implicat în mod tradiţional remedii care determină recesiunea, interlocutorii noştri s-au referit, atunci cînd nu deţineau poziţii guvernamentale, la opţiunea pe care Administraţia ar putea fi nevoită să o facă, în perioada imediat următoare, între a combate cu prioritate inflaţia sau şomajul. La New York, dl Peter Crawford, vicepreşedinte la „First National City Bank", exprima opinia care mi s-a părut a fi cea mai răspîndită — aceea că prioritatea ar reveni combaterii inflaţiei şi că Administraţia va rămîne în mod constant preocupată de acest aspect, chiar dacă, după aprecierea tot a d-lui Crawford, încetinirea activităţii economice va căpăta proporţiile „unei recesiuni medii, cum a fost aceea din 1957—58", iar nivelul şomajului „ar atinge spre sfîrşitul anului 6—6,5 la sută din forţa de muncă" (estimare superioară celei oficiale, cuprinsă în declaraţiile ministrului de finanţe Shultz, publicate alăturat). Nici chiar considerentele politice nu ar putea abate Administraţia de la această prioritate, apreciau dl Crawford şi cei care formulau pronosticuri similare, întrucît, în timp ce şomajul afectează o minoritate (şi încă una care nu votează, de regulă, cu partidul republican), creşterea preţurilor preocupă ansamblul consumatorilor, deci totalitatea corpului electoral.

Există, aşa cum menţionam, şi o altă şcoală de gîndire, potrivit căreia prioritatea ar putea să o dobîndească, în lunile următoare, combaterea şomajului, şi în general, stimularea creşterii economice. Adepţii acestui pronostic subliniază în mod deosebit ideea — admisă şi de alţi experţi — că preţurile au atins, ori s-au apropiat de nivelul maxim ; ar urma, deci, ca ritmul inflaţiei să diminueze de la sine, fără a fi necesare măsuri antiinflaţioniste drastice. Într-un an electoral — în noiembrie se va vota pentru toate mandatele Camerei Reprezentanţilor şi cam o treime din cele de guvernatori şi senatori — un nivel ridicat (de peste 5 la sută) al şomajului a preocupat întotdeauna atît Administraţia cît şi o parte însemnată din alegători. Afirmaţia făcută, în mesajul său economic, de preşedintele Nixon — „nu vom avea o recesiune" — este privită, din acest unghi de vedere, nu numai ca un pronostic, ci şi ca o promisiune şi, de exemplu, un expert al secţiei de prognoză a firmei „McGraw-Hill" aprecia că „în domeniul construcţiilor ritmul va creşte, pentru că Administraţia va trebui să acţioneze împotriva recesiunii şi şomajului".

Punctul de vedere oficial este mai puţin tranşant, purtătorii de cuvînt ai Administraţiei declarîndu-se preocupaţi atît de inflaţie, cît şi de şomaj. De remarcat este, în aprecierile consemnate după o întîlnire cu ministrul finanţelor, Shultz, dar şi în alte formulări provenind de la membrii Administraţiei Nixon, un anume optimism constînd în anticiparea că, datorită, pe de o parte, măsurilor deja adoptate de guvernul american, pe de altă parte, evoluţiei generale a conjuncturii, atît inflaţia cît şi şomajul vor fi, pînă spre sfîrşitul anului, „sub control", fără a fi necesare intervenţii masive ale guvernului în economie. Preţurile, consideră autorităţile americane, au atins un nivel apropiat de cel „maxim", adică acela care stimulează oferta şi limitează cererea, iar, în domeniile decisive ale combustibililor şi alimentaţiei, măsurile adoptate de guvern (stimularea exploatării resurselor mai costisitoare de combustibil, încurajarea unei producţii sporite de alimente) vor stabiliza (iar în cazul alimentelor ar putea chiar să reducă) nivelul actual al preţurilor.

Dacă, totuşi, se poate distinge, în atitudinea guvernului, orientarea spre una dintre priorităţile în discuţie, aceasta pare să fie, cel puţin deocamdată, inflaţia. Administraţia, ne spunea ministrul de finanţe Shultz, nu intenţionează să procedeze, în cursul exerciţiului financiar curent, la o reducere a impozitelor, oricît de populară ar fi o asemenea măsură în Congres şi printre alegători. De asemenea, în privinţa sectoarelor economice şi zonelor afectate de şomaj, se urmăreşte atenuarea efectelor prin alocaţii pentru şomeri, iar nu prin stimularea creşterii industriale, care ar duce la crearea de noi locuri de muncă, dar ar putea menţine presiunea inflaţionistă.

Un eveniment recent — ridicarea embargoului la produse petroliere aplicat de ţările arabe Statelor Unite — pare să fi întărit încrederea Administraţiei în redresarea economiei, fără să fie necesare măsuri stimulative în acest sens ; de fapt, Administraţia pare preocupată, în intenţia de a limita, în continuare, inflaţia, ca reluarea creşterii economice să nu fie prea rapidă. Reafirmînd opoziţia oficialităţilor faţă de o reducere generală a impozitelor, George Shultz afirma, săptămîna trecută : „Cred că este corect să spunem că a doua jumătate a anului 1974 va fi o perioadă de răscruce pentru evoluţia viitoare a inflaţiei în America. Evoluţia ne-ar putea duce la o accelerare a inflaţiei. Vom avea o situaţie în care, dacă economia va creşte prea rapid, se va ajunge la o stimulare a inflaţiei pe care cu greu am putea-o da înapoi". Însuşi accentul pus pe primejdia inflaţiei — nota „The New York Times" — dovedeşte încrederea crescîndă că pericolul unei recesiuni este îndepărtat.

Aşadar, inflaţia continuă să constituie o preocupare ; şi aceasta nu numai în perspectiva, nu întru totul certă, a unei „încălziri" a economiei în al doilea semestru al anului, dar şi datorită altor factori. Unul dintre aceştia îl constituie atitudinea sindicatelor americane. După ce în 1973, an în care s-a înregistrat o apreciabilă creştere a costului vieţii, atitudinea conducerii marilor sindicate a fost deosebit de moderată sub aspectul revendicărilor (uneori invocîndu-se chiar „responsabilitatea", dorinţa de a nu accelera spirala inflaţionistă), liderii A.F.L.—C.I.O. au anunţat ca obiectiv pentru acest an o creştere medie a salariilor de 10 la sută (adică aproximativ egală cu creşterea preţurilor în 1973). Întrucît firmele obişnuiesc să transfere cheltuielile legate de salarizare asupra preţurilor, traducerea în fapt a intenţiilor declarate de sindicate ar putea duce la noi presiuni inflaţioniste.

Alte incertitudini privesc conjunctura internaţională. Este vorba, desigur, despre preţurile materiilor prime (în fond, stabilizarea preţului petrolului, anunţată de O.P.E.C. la Viena, este certă numai pentru cîteva luni) ; dar, în situaţia în care comerţul exterior joacă un rol sporit în economia S.U.A., evoluţia comerţului mondial, situaţia pe terenul monetar, factorii externi, în ansamblu, deţin o pondere apreciabilă în determinarea cursului economic intern. (De exemplu, în acest an, în care S.U.A. au încurajat producţia agricolă internă, inexistenţa unor solicitări masive pe piaţa externă va determina o reducere sensibilă a preţurilor — şi o diminuare a inflaţiei — în timp ce apari-

ția unor cumpărători din afara S.U.A. ar limita reducerea prețurilor pe piața internă). Adevărul este că S.U.A. — țară pînă nu de mult imună la fluctuațiile externe, datorită procentului redus pe care îl reprezenta comerțul exterior în produsul național brut — aparțin în tot mai mare măsură lumii contemporane a interdependențelor ; de altfel, stadiul prezent al relațiilor economice externe ale S.U.A. se cuvine a fi examinat într-un articol separat.

Opinii

George P. Shultz

ministrul finanțelor al S.U.A.

Despre evoluția economiei S.U.A. în 1974 și persistența tendințelor inflaționiste :

„Cred că economia urmează evoluția prevăzută, adică avem în vedere o reducere a activității economice în primul trimestru, o anumită reducere și în al doilea trimestru și o revenire la creștere în a doua jumătate a anului, într-un ritm satisfăcător. Așadar, în activitatea economică ne va trebui un răstimp pentru a depăși declinul datorat situației energetice, dar îl vom depăși și va urma o creștere reală.

Problema inflației va persista — desigur nu numai la noi, dar și în alte țări. Este o problemă de primă importanță. Anticipăm o rată a inflației mai redusă la sfîrșitul anului, în comparație cu începutul anului, dar există, în prezent, destule incertitudini în legătură cu acest subiect".

O apreciere, în cifre, a evoluției inflației și șomajului în 1974 (în 1973, ritmul inflației a fost de 9,4 la sută ; șomajul afecta, la sfîrșitul anului, 4,9–5 la sută din forța de muncă) :

„Răspunsul la asemenea întrebări nu poate fi decît aproximativ. Credem că procentajul șomajului va crește în prima jumătate a anului, apoi va rămîne constant și, eventual, va începe să scadă, pe măsură ce creșterea economică se va contura, în a doua jumătate. Cred că media anuală va fi de aproximativ 5,7 la sută și că, spre sfîrșitul anului, șomajul se va situa la acest nivel, sau la unul cu puțin inferior.

Rata creșterii inflației este, în prezent, de aproximativ 9 la sută și cred că ea va începe să scadă, poate chiar în aprilie, și că va fi mult redusă, poate de 4–5 la sută, pînă la sfîrșitul anului. Așadar, rata inflației în 1974 va fi în medie de 6 la sută. Dar, după cum știm, mai ales după cele întîmplate în 1973, ne putem înșela cu mult în aprecierea inflației, prețurile pot crește, pot crește rapid. În acest domeniu, nu se pot face pronosticuri cu absolută certitudine".

Despre atitudinea guvernului față de șomaj și inflație :

„Avem un buget care, din punctul de vedere al politicii fiscale, ia atitudine față de ambele probleme. Amîndouă ne preocupă. Considerăm că inflația este o problemă de proporții și, în ansamblu, cred că politica noastră impune mai multă austeritate decît ar preconiza unii dintre criticii noștri, pentru că sîntem realmente preocupați de inflație.

Totodată, studiem și problema șomajului ; situația este deosebit de dificilă în anumite sectoare și ea poate fi ameliorată prin compensații acordate șomerilor. Președintele a prezentat Congresului, cu aproape un an în urmă, propuneri pentru o reformă semnificativă a ajutoarelor de șomaj și a adăugat, cu vreo două luni în urmă, prevederi referitoare la alocații sporite în zonele unde șomajul crește rapid. Credem că este important să orientăm măsurile în această direcție, spre atenuarea efectelor șomajului, iar nu spre acțiuni numite «de stimulare a economiei», care ar avea efect peste nouă luni sau un an, cînd credem că economia va fi oricum în expansiune, iar folosirea mîinii de lucru se va îmbunătăți apreciabil.

În privința inflației, problemele apărute în cursul anului trecut s-au datorat, în principal, creșterii masive a prețurilor unor mărfuri pe piața internațională, unele produse la noi, altele produse de alții. Economia noastră a fost afectată de acest lucru, cu atît mai grav cu cît, anul trecut, am devalorizat dolarul, măsură necesară din alte considerente, dar care ne-a creat dificultăți sporite.

Am avut întotdeauna convingerea că soluția problemei prețului alimentelor constă într-o producție sporită de alimente — și desfășurăm un efort maxim în S.U.A. pentru a produce alimente în cantități sporite. Am avut, anul trecut, un an bun, ceea ce ne-a ajutat pe noi și a avut un efect bun pe plan internațional. Sper că și anul acesta va fi un an bun ; desigur, vremea creează unele incertitudini.

Voi menționa, de asemenea, problema energiei. Dacă nu mă înșel, cam două treimi din creșterea generală a prețurilor s-a datorat acestor doi factori — alimentele și combustibilii. Dorim, și în acest domeniu, să ajungem la o creștere a resurselor. Stimulăm, de asemenea, economisirea energiei de către populație, pentru a remedia situația. Aș putea să mă refer și la alte domenii, dar acești doi factori au provocat, în principal, cele mai mari dificultăți în privința inflației".

Tornade în Kentucky

Oricît de deosebite între ele (ca orașele, ca obișnuințele), ziarele din lume scriu întotdeauna — iar lumea citește — despre întîmplările grave pe care oamenii pot rareori să le prevadă, de care nu reușesc întotdeauna să se pună la adăpost. Despre cutremure, furtuni, inundații, erupții vulcanice, despre distrugerile și pierderile de vieți care n-au putut fi evitate. Am aflat, în acest fel, zilele trecute, că, în calea furtunilor care au devastat regiuni întinse din centrul Statelor Unite, s-a aflat și statul Kentucky.

Cu o lună în urmă, am petrecut patru zile în Kentucky. Mai puțin căutat de investitori — și, deci, mai puțin prosper — Kentucky este, însă, una dintre părțile dăruite cu tradiții ale S.U.A., iar programul organizat de Universitatea din Louisville (care se numără, ea însăși, printre cele mai vechi așezăminte americane de acest fel) și-a propus nu atît să ne impresioneze prin noutățile tehnice sau urbanistice pe care le pot oferi mai toate regiunile nord-americane, cît să ne familiarizeze cu permanențele și istoria

REFLECTOR

oamenilor din Kentucky. Am văzut unități industriale moderne, specializate însă în produsele de tradiție ale acestor locuri : țigări („Kool", „Viceroy") și whisky (mai precis, varianta americană — „bourbon"). Am fost la cîteva dintre crescătoriile de cai, de care cei din Kentucky au fost întotdeauna mîndri. M-am odihnit în liniștea de sfîrșit de săptămînă a orășelului Bardstown, așezare mai veche decît independența de aproape două secole a Statelor Unite. Am fost acolo unde se păstrează coliba în care s-a născut, la începutul veacului trecut, Abraham Lincoln.

Acum, citesc că în Kentucky au bîntuit furtunile de primăvară numite tornade, că s-au pierdut vieți, că au fost devastate zone întinse — și lectura generează neliniște pentru fiecare din oamenii și locurile care mi-au oferit ospitalitatea. Au fost feriți de furtună oamenii pe care i-am cunoscut ? Au rezistat brutalei încercări clădirile acelea care semnificau istorie ? Este încă în picioare stejarul în a cărui umbră au trecut cîțiva ani din copilăria lui Lincoln ? Aproape fiecare amintire din călătorie se colorează de îngrijorare...

Mai semnificativ decît aceste reacții personale este, cred, însuși faptul că ziarele scriu despre cele întîmplate în Kentucky — și scriu răspunzînd interesului real al unui număr impresionant de oameni care nu au cunoscut locurile traversate de violentele furtuni de primăvară. Semnificativ este, deci, că pe oameni îi preocupă ceea ce se întîmplă cu alți oameni, că în această lume, vastă dar una singură, „nici un om" — așa cum spunea, încă de acum trei sute de ani, un poet — „nu este o insulă".

Dimensiunile politice ale neînțelegerilor interoccidentale

La încheierea unui sfert de veac de existență, alianța atlantică cunoaște momentul cel mai critic al relațiilor dintre statele ce o compun. Neînțelegeri de suprafață, conjuncturale, sau un impas mai adînc ? De trei luni de zile, problema este dezbătută cu pasiune în presa de pe cele două maluri ale Atlanticului de nord. Elementul declanșator, penuria de petrol, este din ce în ce mai umbrit de aspectele de fond ale crizei. Acum, apare evident că unul din efectele principale ale exploziei problemei energetice este dezvăluirea unei realități căreia, deseori, protagoniștii erau tentați să-i dilueze acuitatea ori să-i restrîngă dimensiunile. Se reliefează astăzi pregnant zonele preexistente sau nou apărute, de disensiune, se ascut un șir de contradicții între țările occidentale. Mereu mai frecvent, comentatorii subliniază natura politică a neînțelegerilor dintre partenerii alianței atlantice în forma sa actuală sau în cea „neoatlantică", preconizată de Henry Kissinger, aspectele economico-comerciale jucînd rolul vîrfului de lance în înfruntările de esență politică.

După conferința de la Washington în problemele petrolului, din a doua lună a acestui an, cu participarea țărilor consumatoare occidentale, se părea că tezele americane au avut cîștig de cauză. Puțin mai tîrziu însă, „cei nouă" hotărăsc, la Bruxelles, stabilirea unui dialog cu țările producătoare, arabe în general, ceea ce irită profund diplomația americană. Henry Kissinger declară că, dacă în colaborarea lor cu C.E.E. S.U.A. acceptă competitivitatea, ele nu pot fi de acord cu „ostilitatea" manifestată de membrii Pieței comune, iar, în acest caz, S.U.A. vor trebui să replice cu toate posibilitățile pe care li le oferă forța lor economică. Reacția vest-europeană, nu numai franceză, determină o „autocritică" a secretarului de stat american. Pentru ca, foarte puțin timp după aceea, președintele Nixon să exprime în termeni destul de categorici resentimentele americane, să evoce posibilitatea reconsiderării poziției S.U.A. privind forțele lor armate din Europa occidentală și să pună sub semnul întrebării utilitatea semnării „declarației de principii" a alianței atlantice elaborată, nu fără trudă, la Bruxelles. Și, ca atare, jubileul N.A.T.O. (4 aprilie 1949—1974) să fie privat de elementul său fundamental : întîlnirea la nivel înalt a membrilor alianței.

Proclamația președintelui Nixon, cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a N.A.T.O., nu face în fond decît să reafirme poziția americană. Declarînd că alianța atlantică rămîne „piatra unghiulară a politicii externe a Statelor Unite" și că „comprehensiunea, cooperarea și consultările trebuie să fie caracteristica relațiilor noastre", președintele consideră oportun să menționeze că „reușitele trecutului nu trebuie sacrificate în urmărirea unor interese naționale înguste". Este cert însă că asupra acestei „îngustimi" opiniile membrilor alianței sînt cel puțin diferite.

Din suita de evenimente și acțiuni produse în ultima vreme, ca și din diferitele reacții pe care ele le-au provocat, s-ar putea extrage, succint, cîteva constatări.

Esența problemei constă în caracterul raporturilor dintre Statele Unite și Comunitatea economică vest-europeană, a „celor nouă" plus Japonia, comunitate a cărei ambiție, ca entitate distinctă, este de a se realiza și a se desăvîrși și ca, sau mai ales ca, o uniune politică. Nu astăzi, dar nici prea tîrziu. Raportată la anumite tendințe specifice ale evoluției contemporane în ansamblul ei, această ambiție are un sens căruia nu-i lipsesc motivațiile. Într-o lume în impetuoasă dezvoltare, doctrina „bipolarismului" și-a pierdut terenul de manifestare, pe de o parte ; pe de altă parte, este refuzată rațiunea ei ca atare. În mod firesc, așa-numitele centre de putere se înmulțesc, există tot mai clar perspectiva unei scheme „multipolare". Căci locul și rolul pe care și-l dezvoltă pe scena politică internațională statele mici și mijlocii nu pledează oare pentru reașezarea relațiilor interstatale pe baze cu totul noi, care exclud însăși noțiunea de polarizare ? Și nu poate fi altfel, pentru că polarizarea, indiferent în ce formulă, implică inevitabil existența unor părți supuse riscului periferizării, al neglijării sau pur și simplu al tutelării cu toată suita de consecințe decurgînd de aici.

Deci, Piața comună, ai cărei membri fac parte din alianța atlantică, a urmărit evitarea acestor riscuri. „Cei nouă" dispuneau de forța economică necesară demarării ; declarativ, exista și voința politică, iar, pe plan militar, se încerca un compromis prin intermediul N.A.T.O. Rămînea doar de verificat și testat unitatea de interese pe toate aceste planuri. Și aici, lucrurile s-au dovedit mai complicate decît se credea sau spera.

Trecînd peste dezacordurile monetare, ale pieței agrare sau ale fondului de regionalizare, mecanismele economice au funcționat cu rezultate pozitive în numeroase domenii. Explozia, deși nu total surprinzătoare, a problemei energetice a demonstrat însă că în construcția comunitară mai sînt necesare multe elemente de consolidare.

Zonele de confruntare

La Bruxelles, „capitala" C.E.E., și în celelalte opt capitale ale organismului s-a declarat cu convingere : pentru a găsi o soluție, pentru a face față cu succes confruntării, este imperios necesar ca Piața comună să vorbească „cu o singură voce". Dar nu s-a vorbit. Pentru că nici Parisul, nici Bonnul, nici Londra, nici celelalte metropole nu au găsit acel liant care să satisfacă, în parte și în grup. În mod firesc, fiecare țară a evaluat situația în lumina unor criterii proprii : gradul în care au fost afectate de reducerea petrolului sau scumpirea lui, raporturile cu statele producătoare, șansele dezvoltării altor surse de energie și, mai ales, relațiile actuale cu S.U.A. și concepția despre perspectiva acestor relații.

Aparent, nota cea mai discordantă a emis-o Parisul, căruia i se reproșează principala „vină" pentru nereușita „glasului unic".

Furnizorii argumentelor anti-franceze evocă, printre altele, inițiativele întreprinse de Franța pe cont propriu în vederea îmbunătățirii relațiilor cu statele producătoare de petrol, în special arabe, în dauna unor acțiuni concertate la scara C.E.E. Dacă revalorizării francului, operație de asemenea „individualistă", i se mai poate găsi justificare, susțin criticii, diplomația unilaterală a dinamicului ministru francez al afacerilor externe, „ostentația antiamericană" și „flagrant egoistă" a politicii franceze ar fi mai greu de acceptat de către parteneri. Pe de o parte, pentru că, dacă toate statele membre ale C.E.E. doresc o politică de independență față de Washington, ele nu au, în nici un caz, intenția de a cîștiga acest statut printr-o atitudine de ostilitate. Pentru ele, continuarea unor bune raporturi cu aliatul de peste Atlantic este necesară din rațiuni economice, militare și politice.

Nici pe plan militar poziția franceză nu este scutită de rezerve sau reproșuri. Astfel, se afirmă că retragerea Franței din organismele militare integrate ale N.A.T.O. a fost, cu timpul, acceptată, și chiar Statele Unite s-au împăcat cu ideea unei forțe nucleare franceze proprii. Dar, obiectează S.U.A. și unii dintre partenerii vest-europeni, cum se împacă, totuși, refuzul Parisului de a participa la diversele organisme și conferința de dezarmare cu insistența lor ca prezența militară americană în Europa să continue ? Într-un cuvînt, declara premierul olandez Joop den Uyl, „Franța tinde să privească alianța atlantică drept un mariaj de conveniență, nu de dragoste, și deci se simte liberă să ducă paralel o viață de holtei".

Ascultînd toate aceste recriminări, rămîne valabilă și întrebarea dacă Franța este singura care vorbește cu glas propriu în cadrul alianței sau al C.E.E. ? În fond, Londra a fost de acord cu Parisul în ducerea unor negocieri bilaterale cu statele producătoare de petrol, Anglia și Franța fiind mai în măsură, în virtutea unor vechi relații, să „aranjeze" mai bine lucrurile cu aceste state decît ar putea-o face Piața comună ca grupare. De altfel, la Paris s-a aflat, nu fără iritare și surprindere, că și R.F. Germania, care învinuia aprig Franța pentru acțiunile sale „unilaterale", a dus, la rîndul ei, o febrilă activitate de contacte și negocieri pe cont propriu. Lăsînd de o parte divergențele acute în unele probleme legate strict de activitatea economică din cadrul Pieței comune, unele sînt relațiile R. F. Germania cu S.U.A. și altele sînt ale celorlalte state vest-europene. Pe plan militar, teritoriul R.F.G. este principala bază a forțelor militare americane din Europa, ea suportînd, totodată, grosul pentru întreținerea acestor forțe; pe plan economic, R.F.G. reprezintă cel mai sigur partener al S.U.A. pentru proiectele lor economice externe de moment și de perspectivă ; pe plan politic, S.U.A. și R.F.G. au inițiat — în asentimentul reciproc — inițiative și acțiuni pe calea destinderii. Diferă însă relațiile dintre S.U.A. și celelalte state, ca de pildă, Anglia, care ar dori perpetuarea anumitor laturi avantajoase ale „relațiilor sale speciale" cu S.U.A., asigurîndu-și, în același timp, marja necesară de independență pentru a putea juca un rol de „vicara întîi" în cadrul relațiilor intracomunitare. Una este interesul Italiei pentru evoluția din bazinul mediteraneean, alta este poziția față de această zonă a Olandei sau Belgiei. Iar dacă Italia și Anglia solicită, umăr la umăr, fonduri substanțiale pentru dezvoltarea unor regiuni proprii rămase în urmă, în opoziție cu repulsia vădită a R.F.G. de a suporta principala parte a fondurilor necesare, ele realizează o distanță, egală cu cea geografică ce le separă, atunci cînd vine vorba de constituirea uniunii politice.

Căci, în fond, care este concepția despre această uniune ?

Uniunea politică : un deziderat

Sincer vorbind, ea nu prea există. Sau există mai multe, nici una îndreptățită de a fi luată de „model". Uniunea politică este încă rămasă la stadiul de deziderat,

pentru realizarea ei, sau măcar spre un progres în această direcție, fiind necesare : depășirea impasurilor în unele proiecte economice comune ca uniunea monetară, anumite aspecte ale politicii agrare, fondurile regionale, o politică energetică comună, pentru a aminti numai cele ce s-au impus mai acut în ultima vreme ; definirea structurii și modalităților de funcționare a eventualei uniuni politice, cu tot ce aceasta reclamă în ceea ce privește precizarea și clarificarea armonizării atributelor unor organisme și foruri supranaționale cu interesele particulare ale fiecărei țări membre, pe de o parte, și cu o funcționare democratică a uniunii, pe de altă parte ; stabilirea unei poziții comune față de problemele exterioare uniunii, dar în care aceasta se află, firesc, adînc implicată, ca relațiile cu țările în curs de dezvoltare, cu țările socialiste, cu Statele Unite, iar problematic față de problemele ca dezarmarea, securitatea europeană și internațională, decalajele economice, cooperarea, mediul ambiant ș. a.

În fapt, spun unii partizani convinși ai uniunii politice, problema este aceea a momentului. Tendința spre integrare economică, puternică, va reclama în cele din urmă și o uniune politică. Dacă nu acum, peste scurtă vreme.

La Paris se contraargumentează, însă, că Franța își apără cu deplină legitimitate interesele naționale prin mijloace proprii, pentru că nimeni altcineva nu ar face-o în locul ei. Pentru că, deocamdată, nu numai ea, dar și celelalte state ale grupării C.E.E. fac, în fond, același lucru și este firesc să fie așa atîta vreme cît o serie întreagă de particularități de ordin istoric, politic, economic sau social dictează, în fiecare din aceste țări, priorități diferite și, deseori, optici diferite asupra unor măsuri care pot fi adoptate în vederea rezolvării unor probleme comune sau mai mult ori mai puțin comune. Ceea ce nu înseamnă, în nici un caz, renunțarea la eforturi spre realizarea unei strînse concertări, dar nu cu prețul lezării a ceea ce fiecare stat consideră că sînt interese de cea mai esențială însemnătate.

Într-adevăr, „cei nouă" sînt departe de a reprezenta o grupare formată din entități omogene. Economic vorbind, dar nu numai. În plus, problemele interne pe care le are de confruntat fiecare guvern le diminuează în mod considerabil șansele de a se consacra unei construcții internaționale comune ce presupune, în primul rînd, adeziunea popoarelor respective, deci sentimentul cert al acestora că vor avea de beneficiat prin aceasta pe planul prosperității și securității proprii. Nu mai puțin complicată este realizarea unei identități de opțiuni la nivelul guvernelor în cîteva probleme cheie, ca, de pildă, cea privind funcționarea forului suprem al uniunii, eventualul parlament. Cum va fi realizată reprezentarea fiecărei țări în acest parlament, pentru ca fiecare din ele să aibă certitudinea că interesele poporului respectiv sînt luate în seamă ? Reprezentare proporțională ? Ar însemna că „deputații" vest-germani, italieni, francezi, britanici vor putea oricînd zdrobi numericeste pe cei reprezentînd popoarele din Belgia, Olanda, Danemarca, Irlanda, Luxemburg. Reprezentare regională ? Ar însemna, după cum scria recent într-un articol din „Le Monde" fostul premier francez Michel Debré, o „reîntoarcere la sistemul feudal". Și atunci ? Ei bine, se pare că, pînă atunci, uniunea politică poate constitui o inepuizabilă temă pentru dezbaterile organismelor comunitare sau ale ziarelor. Cu speranța că aceasta va ajuta la limpezirea concepțiilor, dacă nu la dezlegarea enigmelor.

Factori de coeziune și factori de dispersare

Pînă una-alta, reuniunile Consiliului ministerial al C.E.E. trebuie să se mulțumească cu discutarea unor probleme ce, rămînînd ferm politice, se refuză încă unui caracter „unional", chiar dacă „cei nouă" reușesc să cadă de acord asupra principiilor pe care le-ar dori așezate la baza relațiilor lor cu S.U.A. Și, în treacăt fie spus, acest succes mărturisește că, în fond, pozițiile Franței nu sînt chiar atît de neagreate de către ceilalți membri ai comunității. Judecînd după evoluția relațiilor din ultimii ani, s-ar părea că, atunci cînd vest-europenilor „le merge bine", adică atunci cînd monedele lor se manifestă ferme și stabile spre deosebire de dolar, cînd situația economico-socială nu le creează probleme prea delicate, cînd, în sfîrșit, nu există criza petrolului, înfruntarea Statelor Unite se face cu mai mult curaj și în mai marcată unitate. Probă — reacția la planul lui Henry Kissinger de relansare a alianței atlantice într-o nouă formulă, în cadrul defunctului înainte de a fi realizat „An al Europei". „Manevră americană — se spunea atunci — menită a supune voinței Washingtonului întreaga Europă occidentală și Japonia, adică a celor ce au devenit cei mai incomozi interlocutori, pe plan economic și politic, ai S.U.A.". În alți termeni, C.E.E. ar urma să devină un component de rang secund al alianței atlantice în cadrul politicii „globale" a S.U.A.

Conferința de la Washington a țărilor occidentale consumatoare de petrol a însemnat și un prilej binevenit pentru a se explica încă o dată, oficial sau prin unele organe de presă, ce anume gîndește, de fapt, Parisul. Și anume: chiar dacă se opune unor acțiuni politice ale S.U.A., Franța dorește și recunoaște necesitatea unei cooperări în numeroase domenii ale activității economice. Exemplele pot fi culese și din sfera problemelor monetare și din cea a comerțului și multe altele. Pe plan politic, însă, lucrurile se complică. Franța înțelege să-și mențină o prezență activă în cadrul alianței atlantice, dar nu poate concepe revenirea la situația existentă în anii de debut ai acestei alianțe, cînd supremația S.U.A. era recunoscută și, poate, chiar acceptată. Acum, Washingtonul încearcă să reia lucrurile de la capăt. I se admite Franței locul special pe care-l deține în cadrul alianței, dar se încearcă permanent limitarea libertății ei de acțiune. Criza energetică putea oferi prilejul unei reconsiderări și reașezări a relațiilor interatlantice. S.U.A. au încercat, însă, să o folosească în propriul lor beneficiu, să-i servească propriile obiective. Nereușind să-i convingă pe americani că pot exista și alte alianțe, în care partenerii să fie egali, Franței nu-i rămîne decît calea independenței în cadrul actualei alianțe și promovarea în raporturile cu S.U.A. a unei atitudini cu dublă acțiune, și anume opoziție-cooperare.

Avantaje pentru S.U.A.

Criza energetică prilejuind o atît de severă izbucnire a dificultăților relațiilor dintre C.E.E. și S.U.A., foarte mulți observatori s-au întrebat ce a însemnat, practic, pentru Statele Unite această criză, în ce măsură le-au afectat, în ce direcție s-au înregistrat reacțiile lor. Menținîndu-se în planul faptelor concrete, pot fi constatate cîteva realități. În primul rînd, gradul de dependență a S.U.A. față de importurile de petrol este mult mai redus în comparație cu Europa occidentală și Japonia. Aceasta situează dintru bun început guvernul Statelor Unite pe o poziție net avantajoasă, pe plan intern, ca și pe plan extern. În primul caz, printr-o largă publicitate în jurul crizei și a factorilor care au declanșat-o, paralel cu introducerea unor măsuri de economisire a energiei, guvernul american a reușit să mobilizeze atît Congresul cît și opinia publică în favoarea unui plan de perspectivă care să asigure țării autonomia în domeniul energeticii. În al doilea caz, problema petrolului a oferit S.U.A. oportunitatea unor acțiuni politice de certă însemnătate. Unul din efectele măsurilor luate de țările arabe fiind slăbirea sprijinului de care se bucură Israelul în S.U.A., acțiunea de mediere a lui Henry Kissinger în conflictul din Orientul Mijlociu a crescut în eficiență și a contribuit, măcar parțial, la normalizarea relațiilor S.U.A. cu unele țări arabe. Printre altele, se știe, au fost restabilite relațiile diplomatice cu Egiptul, iar președintele Nixon va face o vizită la Cairo. Prin convocarea reuniunii de la Washington în problemele petroliere, S.U.A. au reușit recuperarea unora din aliații „nedisciplinați" din Europa occidentală, care se manifestaseră, în ultimii ani, ca niște concurenți economici periculoși. Desigur, pentru Statele Unite nu ar fi, în același timp, convenabil ca C.E.E. și Japonia să cunoască o perioadă de slăbire excesivă și de dezordine economică, aceasta atît pentru că o atare stare de fapt s-ar răsfrînge negativ și asupra activității economice, mai ales externe, americane, cît și pentru că, din propria lor experiență, S.U.A. știu că le este mai avantajos să aibă raporturi cu parteneri bucurîndu-se de stabilitate și o anume forță economică, atîta cît trebuie ca afacerile comerciale să fie avantajoase și ca respectivii parteneri să depindă totuși, în oarecare măsură, de puterea americană. De aceea, la amintita conferință de la Washington, gazdele doreau, într-adevăr, într-un fel rezolvarea crizei petrolului în interesul statelor vest-europene și Japoniei, dar aceasta pe calea soluțiilor propuse de S.U.A., ceea ce le înlesnea acestora din urmă obținerea obedienței politice din partea acelorași state și împiedicarea posibilității ca ele „să se descurce" singure, fie prin stabilirea unor relații privilegiate cu țările producătoare, fie prin dezvoltarea cu forțe proprii a altor surse de energie. Totul integrîndu-se în noua viziune politică globală a S.U.A. care doresc menținerea în continuare a „leadership"-ului american în contextul ansamblului lumii occidentale, C.E.E. reprezentînd doar o zonă de „interese regionale". Ceea ce ar exclude, din punctul de vedere al diplomației americane, perspectiva ca „cei nouă" să hotărască singuri în problemele majore, să vorbească cu „o singură voce proprie" și să se instituie, ca atare, în partener deplin egal ; ceea ce ar implica, în schimb, consultarea permanentă a Washingtonului (care preferă, se pare, în ultimă instanță, asemenea consultări unei declarații de principii privind relațiile interatlantice) și evitarea situației ca S.U.A. să se afle, la un moment sau altul, în fața faptului împlinit. Esența problemei rămîne deci, politică.

Desigur, lumea occidentală nu e întreaga lume. Forța economică pe care o reprezintă, potențialul său de inteligență și inventivitate sensibilizează însă în mod firesc reacția țărilor și popoarelor din afara ei, care îi urmăresc cu interes orientările și căutările. Există, în mod neîndoios, căi ce pot deveni astăzi opțiuni comune ale tuturor statelor și popoarelor globului. Și, în respectul particularităților de dezvoltare ale țărilor sau zonelor lumii de astăzi, este pe deplin legitimă reîntîlnirea generală pe făgașul pașnic al progresului comun, care se poate atinge prin echitate, prin respect reciproc, prin democratizarea vieții internaționale, prin voința fiecăruia de a-și aduce contribuția la progresul umanității.

George Serafin

Trinity College și Bank of Ireland

REPORTAJ PE GLOB

DUBLIN

Virginia Cartianu

Puține orașe mi s-au părut atît de frumos așezate ca Dublinul : pe cele două maluri și pe estuarul rîului Liffey – orașul vechi, iar de-a lungul unui golf larg, cu plaje cu nisip auriu și mare albastră liniștită, spre care coboară pantele munților, se înșiră suburbiile cu vile mai noi.

Din avionul liniei irlandeze „Aer Lingus", care trasa un cerc mare spre pista de aterizare a aeroportului Collinstown, vedeam, la ora înserării, mii de lumini scînteind de-a lungul coastei Mării Irlandei, pe o suprafață ce mi se părea enormă. În zilele următoare, mi-am dat seama că impresia aceasta nu fusese prea departe de realitate, pentru că este greu să parcurgi Dublinul numai cu piciorul, de n-ar fi să ții seama decît de Parcul Phoenix (800 de hectare), care ar face cît vreo trei parcuri londoneze, ca să nu mai amintesc de altele, mai mici, sau de promenadele de-a lungul coastei și falezei.

O altă explicație a întinderii mari a orașului provine din concepția urbanistică irlandeză contemporană, care a înclinat mai puțin spre blocuri uriașe și mai mult spre zonele cu vile de unul sau două etaje, înconjurate de grădini, în care fiecare își cultivă cu pasiune florile preferate.

Nu te mai miră marele număr al noilor cartiere, nici absența totală a mahalalelor industriale mohorîte – plagă a multor orașe engleze – dat fiind că Irlanda a fost, și este încă, o țară agrară (30 la sută din populație trăiește din lucrarea pămîntului) și că, după publicarea primului program de expansiune economică în 1957, „Insula de Smarald" pare angajată pe calea realizării unei dezvoltări economice susținute.

Nu am mai văzut nicăieri „flașnetarul care trece agale", nici „cîntăreții de balade triste", care descriau lupte sau necazuri din patrie în sunetul unei harpe, în „Oamenii din Dublin" a lui James Joyce.

Orașul de astăzi, pe care l-am vizitat cu ocazia unor conferințe la universitate, tinde spre stilul de mare metropolă continentală, dar se mîndrește îmbinînd urmele trecutului său istoric foarte frămîntat, cu viața unei țări în plină dezvoltare.

Construit ca oraș al invadatorilor danezi ai secolului al IX-lea, Dubh Linn (Balta Neagră) trece în mîinile victoriosului rege irlandez Brian Boru (în 1014), pentru ca, după lupte continue, să fie preluat de către anglo-normanzi (în 1170) sub Henric II.

Cu toate că a fost capitala Irlandei timp de aproape o mie de ani (în primele secole ale erei noastre, capitala Irlandei fusese Tara ; astăzi se văd numai ruinele ei, la vreo 30 de km de Dublin), Dublinul nu a fost un oraș reprezentativ pentru poporul irlandez, care, locuind la sate și ferme izolate, îl consideră mai degrabă un centru al englezilor stabiliți în insulă. Ciudat destin al acestui oraș, care, de la întemeiere și pînă la proclamarea Irlandei ca stat liber în 1922, a fost sub puterea stăpînitorilor și asupritorilor și, în istoria mai recentă, teatrul revoltelor și luptelor poporului irlandez.

Impresionează și astăzi statuile și monumentele comemorative, unele deosebit de realizate artistic, închinate eroilor luptei pentru independență, uneori chiar pe locul bătăliilor, alteori în piețe și parcuri. Clădirea poștei centrale, cartierul general al Revoltei din 1916, de pe treptele căreia Padraig Pearse citise Proclamația de Independență, este unul din cele mai importante monumente istorice. „Cei 15 semnatari ai actului au fost executați chiar în săptămînile ce au urmat" – îmi spun cu emoție însoțitorii mei.

În centrul Dublinului : statuia eroului național irlandez O'Connell de pe O'Connell Street

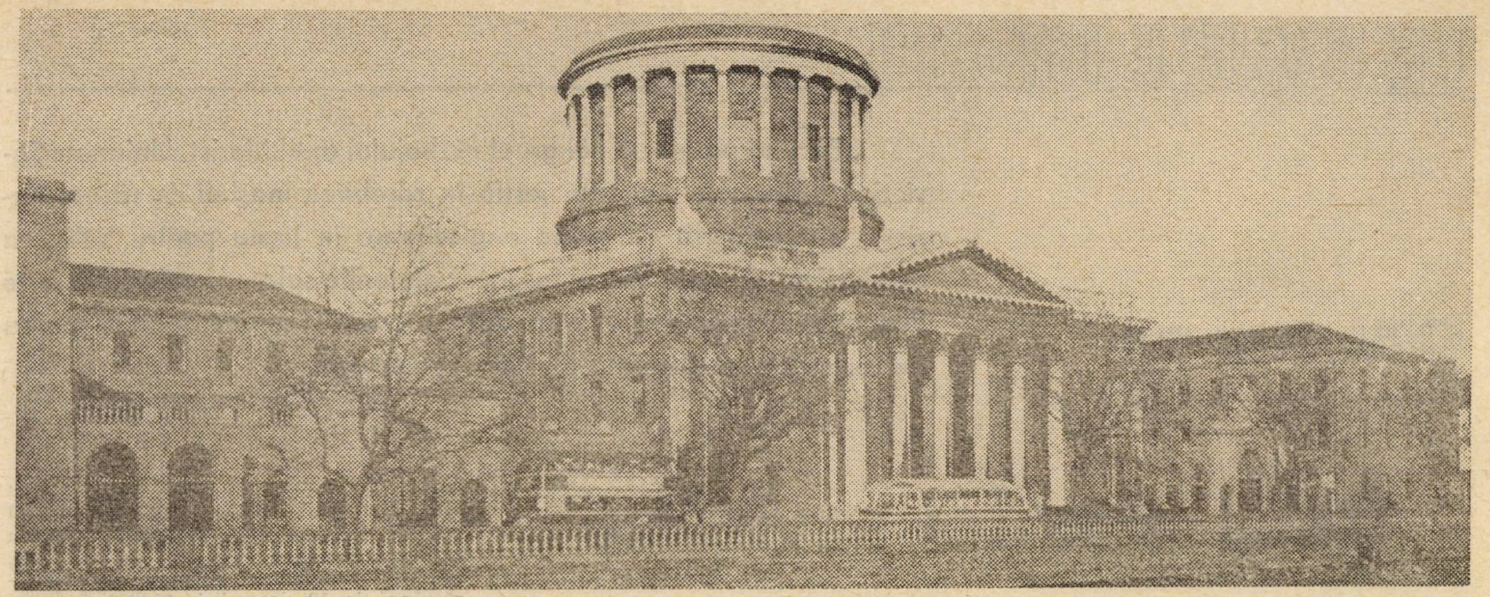

„Four Courts" în estuarul rîului Liffey

Unul din aspectele caracteristice ale Dublinului îl dă centrul său, prezentînd o unitate surprinzătoare în comparație cu multe alte capitale. Străbătînd cartierul vechi, cu cele cîteva piețe întreținute cu grijă și artă de către urbaniști, te transpui în secolul al XVIII-lea și începutul secolul al XIX-lea, într-un oraș de factură georgiană. Străzi relativ înguste, clădiri aliniate sever, de cel mult trei sau patru etaje, îți dau impresia agreabilă a unui oraș cu dimensiuni umane, mai ales dacă ai lăsat în urmă proporțiile uriașe ale Parisului sau Londrei. Parterul de piatră, zidurile de cărămidă roșie aparentă, ferestrele înguste și înalte, ca și intrările în formă de portic, terminate sus cu luminatoare în formă de evantai, balcoanele și balustradele în fier forjat lucrate artistic, dau o notă caracteristic nordică și anglo-saxonă. Interioarele, amenajate astăzi cu tot confortul modern și nelipsitul cămin, oferă orașului un patrimoniu vechi, bine valorificat, de hoteluri elegante, birouri și chiar locuințe.

Arhitectura irlandeză nu poate fi scutită de critică, dar trebuie să recunoaștem că Dublinul are multe monumente demne de descris, clădite mai ales în ultimele două secole, printre care galerii de artă de mare valoare, cu operele tuturor marilor maeștri de pe continent și din Irlanda. Ceea ce mi-a atras atenția mai mult au fost comorile de aur ale primelor secole ale erei noastre, expuse la Muzeul de arheologie, și în care arta aurarilor celți păgîni se poate urmări în operele creștine ulterioare, cu păstrarea motivelor tradiționale.

Furia distrugătoare a expediției de pedepsire a unei Irlande catolice de către Cromwell și armata sa puritană (în secolul al XVII-lea) explică pentru ce numeroasele biserici catolice sînt de dată recentă și pentru ce catedrala Sfîntului Patrick, al cărei decan a fost Jonathan Swift, înmormîntat aici, și catedrala Christ Church sînt protestante, într-o țară în care majoritatea populației este catolică.

Aceeași dualitate, care astăzi a dispărut, a domnit la înființarea celor două mari universități : Trinity College și University College din Dublin. Prima, fundație protestantă ridicată sub Elizabeta Tudor pentru anglicizarea insulei, este un întins „campus" universitar renumit pentru personalitățile marcante care s-au format acolo și pentru celebra sa bibliotecă, cît și pentru nivelul ridicat al studiilor. Dintre vestitele manuscrise, „The Book of Durrow" și „The Book of Kelles", cu superbele iluminuri ale secolului al VIII-lea, cînd Irlanda deținea vie flacăra culturii europene, sînt cele mai repetate.

University College Dublin, fondat inițial în 1851 ca universitate catolică, își are sediul în clădirile moderne din afara orașului și face parte – alături de colegiile din orașele Cork și Galway – din Universitatea Națională a Irlandei. Pe lîngă aceste colegii, Irlanda mai are un colegiu renumit la Maynooth, la vreo 25 de kilometri de Dublin.

Cu zece facultăți și aproape 10 000 de studenți, University College adăpostește și arhiva Comisiei irlandeze de folclor. Aceasta, înființată în 1935, a colecționat, clasificat și studiat, cu ajutorul voluntar din partea publicului, diferitele aspecte ale literaturii orale și obiceiurile irlandeze pe cale de dispariție. Un milion și jumătate de pagini, în 2861 de volume, cu mii de fotografii și numeroase benzi de magnetofon, îndeosebi din regiunea de limbă gaelică (numită Gaeltacht), stau la dispoziția cercetătorilor.

Stradă în Dublin. În centru : St. Stephen Church

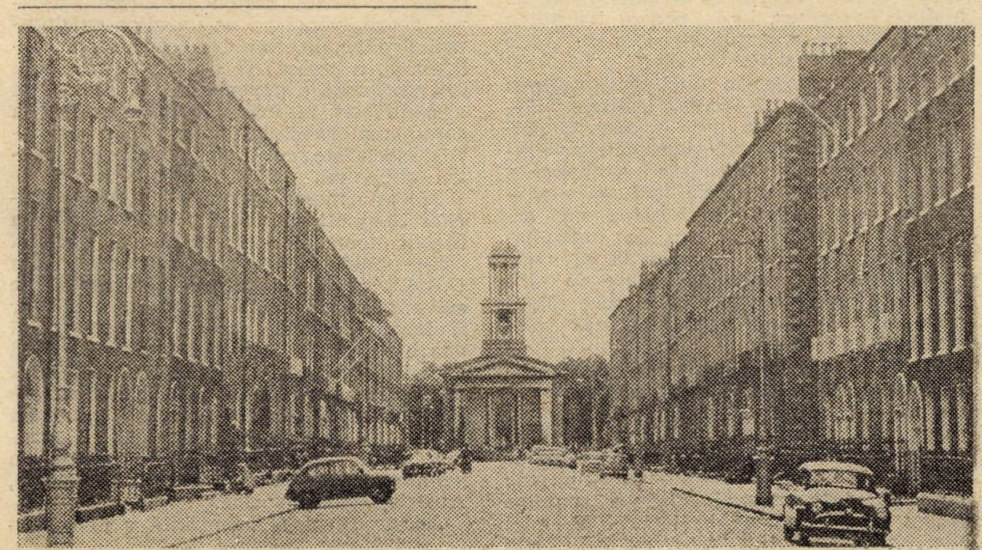

Dublinul a devenit, la sfîrșitul secolului al XIX-lea, centrul Renașterii culturale irlandeze, al cărui promotor a fost William Butler Yeats. Cu Lady Gregory, George Russell, J.M. Synge, George Moore și James Stephens, Yeats a trezit interesul pentru vechiul folclor irlandez, iar Liga gaelică a promovat limba irlandeză, care era pe cale de a fi înlocuită cu engleza.

Dublinezii sînt amatori de teatru bun, după cum ne sugerează numele unor Sheridan, Oscar Wilde, William Butler Yeats, G.B. Shaw, Samuel Beckett. Pe locul teatrului Abbey, întemeiat de Yeats, distrus de foc în 1951 și reclădit în 1966, a fost ridicată o construcție modernă. Am văzut o piesă zguduitoare, „Libertatea orașului" de Brian Friels, inspirată din tragedia luptelor din Belfast.

Pentru turiștii străini, o atracție deosebită o constituie viața pub-urilor, a cărui traducere prin „cîrciumă" este departe de realitate. Este un fel de club, unde obișnuiții se întîlnesc spre a discuta la un pahar de bere neagră **(stout)** – băutură națională – sau la un pahar de **whiskey,** care se deosebește de scoțianul whisky mai mult prin modul de scriere. Și discuțiile sînt de tot felul : literare, artistice, politice sau despre nimicurile cotidiene. Cît de amatori sînt irlandezii de aceste întîlniri o dovedește numărul pub-urilor. Se spune că un amator de statistici ar fi încercat să le numere, dar, după ce ar fi ajuns la cifra rotundă de o mie, s-ar fi lăsat păgubaș. Unele, ca McDaid's în Harry Street, sau Mulligan's în Poolbeg Street au fost și sînt încă renumite locuri de întîlnire ale literaților. Pub-urile, cu rumeguș pe jos, cu pereții prost zugrăviți, cu o boemă literară care sfida convențiile, erau replica dată de generația dintre cele două războaie saloanelor literare din perioada Renașterii irlandeze, dominate de întrunirile de luni la W.B. Yeats și cele de vineri la George Moore.

În sfîrșit, imaginea Dublinului ar fi incompletă fără a aminti de celebrele curse de cai care atrag un număr foarte mare de amatori din toată lumea ; începînd din luna mai pînă în noiembrie, ele culminează în prima săptămînă a lui august, cînd au loc cele mai importante competiții, într-o suită numită „The Dublin Horse Show".

Dar farmecul și atmosfera Dublinului nu-l dau nici albastrul imens al mării și al cerului, nici verdele strălucitor și proaspăt al parcurilor sau al palmierilor pe care îi admiri cu surprindere, ci îl creează oamenii veseli, plini de umor, generoși și ospitalieri, care te fac să te simți la largul tău, trezindu-ți dorința de a le cunoaște mai bine țara și cultura de două ori milenară.

„Purtînd pe umerii săi greul războiului antihitlerist, Uniunea Sovietică a dat cele mai mari jertfe în zdrobirea mașinii de război naziste, s-a acoperit de glorie nepieritoare în lupta pentru salvarea omenirii de pericolul robiei fasciste ; victoriile sale, ale celorlalte forțe din coaliția națiunilor unite au dat noi puteri și au încurajat mișcarea de rezistență antifascistă din întreaga lume".

NICOLAE CEAUȘESCU

КРАСНАЯ ЗВЕЗДА
MOSCOVA

Rolul armatei sovietice în al doilea război mondial *)

...La 27 martie 1944, în urmă cu treizeci de ani, trupele sovietice au trecut frontiera de stat a U.R.S.S. și au continuat să nimicească pe cotropitorii hitleriști. Timp de peste un an, dincolo de hotarele patriei noastre, 92 de unități operative sovietice, cu un efectiv de circa 8,5 milioane de oameni, au desfășurat operațiuni de luptă... Popoarele lumii au apreciat cum se cuvine fapta internațională de arme a forțelor armate ale U.R.S.S. În documente de stat și în declarațiile unor oameni politici, în presă, în opere de artă și în cuvinte rostite de oameni simpli sînt exprimate recunoștința profundă și mulțumirile adresate Uniunii Sovietice, care a adus contribuția hotărîtoare la înfrîngerea Germaniei fasciste și a creat condiții pentru evoluția democratică a țărilor eliberate de sub robia fascistă.

În ciuda faptelor, numeroși istorici burghezi calomniază în scrierile lor misiunea istorică a armatei noastre, încearcă să șteargă din memoria popoarelor sentimentele de respect și recunoștință față de faptele de arme ale militarilor sovietici. Un torent de asemenea lucrări se revarsă, în fiecare an, asupra piețelor de cărți din Occident. Din astfel de lucrări fac parte : „Istoria Uniunii Sovietice", de istoricul vest-german H. Rauch, publicată în anul 1969 ; „Enciclopedia istoriei militare", editată în America, în anul 1970 ; lucrările apologetului imperialismului englez, Liddel Heart, „Istoria celui de-al doilea război mondial", și compatriotului său, colonelul A. Seaton, „Războiul ruso-german 1941—1945", editate în anul 1971 ; monografiile istoricilor din S.U.A. și Anglia K. Hugh, „Zgura războiului", și D. Strowson, „Bătălia lui Hitler pentru Europa", care au apărut în anul 1972, și altele.

...Asemenea încercări inepte, care constituie rezultatul îndeplinirii comenzii sociale date de cercurile reacționare ale imperialismului, se află în contradicție flagrantă cu adevărul istoric, cu spiritul vremii și sînt sortite unui eșec inevitabil... Astfel, A. Clark, colaborator al Institutului englez pentru cercetări strategice, vorbește despre năzuința guvernului nostru de a „muta granița sovietică cît mai departe", iar H. Rauch declară că U.R.S.S., trimițîndu-și forțele armate pentru acțiuni de luptă în străinătate, „a vrut să subjuge popoarele Europei răsăritene".

În aceste afirmații, ca și în altele asemănătoare, autorii lor operează cu categorii ale politicii expansioniste a cercurilor imperialiste reacționare și încearcă să aplice aceste categorii politicii externe umane a statului socialist. Dar adevărul nu poate fi ascuns popoarelor. Este bine cunoscut faptul că, declanșînd cel de-al doilea război mondial, atacînd în mod perfid U.R.S.S., Germania fascistă a călcat în picioare dreptul internațional. Conducătorii naziști au elaborat programul global de cucerire a dominației mondiale, de cotropire a altor popoare, de înăbușire a libertății și independenței lor. În aceste condiții, în numele partidului și guvernului nostru, încă la 3 iulie 1941 s-a declarat că scopul Marelui Război al întregului popor pentru Apărarea Patriei împotriva cotropitorilor fasciști „constă nu numai în lichidarea pericolului care planează asupra țării noastre, ci și în ajutorarea tuturor popoarelor Europei care gem sub jugul fascismului german". Măsurile pentru realizarea acestui țel au reprezentat nu o încălcare, ci o restabilire a normelor dreptului internațional.

Caracterul pe deplin întemeiat al acestui țel a fost confirmat de toate statele coaliției antihitleriste, în coeziunea și întărirea căreia Uniunea Sovietică a avut aportul hotărîtor. Tocmai U.R.S.S. a fost aceea care a propus programul concret al coaliției, care cuprindea angajamentul de a duce în comun lupta pentru libertatea și independența popoarelor ajunse sub dominația hitleristă. Ideologii burghezi trec, de asemenea, în mod deliberat sub tăcere și faptul că tocmai Uniunea Sovietică a fost aceea care a adus contribuția principală la soluționarea democratică a problemelor organizării postbelice a lumii. Încă în decembrie 1941, ea a propus ideea creării după război a unei organizații internaționale pentru menținerea păcii, a militat întotdeauna cu hotărîre împotriva oricăror „sfere de influență" a marilor puteri, pe care aliații occidentali le denumeau „zone ale răspunderii în Europa".

Trimițîndu-și forțele armate pentru eliberarea țărilor din Europa centrală și de sud-est, guvernul sovietic s-a ghidat după tratatele și acordurile care au existat în acel timp și, prin urmare, a acționat în strictă conformitate cu normele dreptului internațional. Forțele noastre armate au intrat pe teritoriul Poloniei potrivit acordului încheiat cu Krajowa Rada Narodowa, în primăvara anului 1944. Guvernul democrat provizoriu al Poloniei a încheiat, la 21 aprilie 1945, cu Uniunea Sovietică Tratatul de prietenie, asistență mutuală și colaborare postbelică. Încă la 12 decembrie 1943, un tratat asemănător a fost încheiat între U.R.S.S. și Cehoslovacia. Tocmai pe baza acestui document a intrat armata sovietică pe teritoriul Cehoslovaciei. Ulterior, la 8 mai 1944, cînd trupele frontului I și IV Ucrainean s-au aflat la frontiera Cehoslovaciei, a fost semnat acordul privind relațiile dintre Comandamentul suprem sovietic și administrația cehoslovacă. El se baza pe principiile recunoașterii depline a suveranității naționale a țării și prevedea restabilirea puterii guvernului cehoslovac pe oricare sector de teritoriu eliberat. Un acord asemănător a fost semnat, la 16 mai 1944, cu guvernul Norvegiei. În conformitate cu el, la 18 octombrie 1944 trupele sovietice au traversat frontiera de stat cu Norvegia pentru eliberarea grabnică a țării de ocupanții germano-fasciști. Problema mutării acțiunilor noastre militare pe teritoriul Iugoslaviei a fost pusă, de asemenea, de acord cu Comandamentul suprem al Armatei populare de eliberare a Iugoslaviei.

...Fidelitatea față de principiile internaționalismului proletar, spiritul solidarității de clasă și-au găsit o întruchipare strălucită în ajutorul acordat de statul nostru popoarelor care s-au ridicat la lupta împotriva fascismului german. În anii războiului, pe teritoriul U.R.S.S. s-au constituit unități naționale ale Cehoslovaciei, Poloniei, României, Iugoslaviei și altor țări. Spre sfîrșitul războiului, efectivele lor au depășit 550 000 de oameni ; ele au fost înzestrate cu armament sovietic. În afară de aceasta, Uniunea Sovietică a trimis oamenii săi și a alocat mijloace materiale însemnate pentru ajutorarea partizanilor care acționau în țări ocupate de hitleriști. Statul nostru considera mișcarea de rezistență ca pe un aliat cu drepturi depline. În cursul acestei strînse colaborări, a crescut și s-a dezvoltat frăția internațională a popoarelor. Or, acest fapt a contribuit în măsură însemnată la contopirea războiului pentru apărarea patriei socialiste cu lupta popoarelor pentru eliberarea națională și socială.

...O altă metodă preferată a falsificatorilor burghezi ai istoriei celui de-al doilea război mondial este versiunea privind așa-numitul „export de revoluție" din U.R.S.S. în țările Europei centrale și de sud-est, cu privire la faptul că ea le-ar fi impus „regimul sovietic". Fără să-și dea osteneala să facă analiza caracterului general democratic al luptei de eliberare națională a popoarelor, istoricul american K. Hugh scrie, de exemplu, că „Armata Roșie și-a folosit toate unitățile, armamentul și resursele materiale pentru a instaura puterea sovietică în Polonia, Austria, Cehoslovacia..."

Aceste afirmații reprezintă o denaturare strigătoare la cer a adevărului istoric.

*) Extrase din articolul „Misiunea eliberatoare a armatei sovietice și scornelile falsificatorilor".

Exportul de revoluție contravine în esență legilor obiective ale evoluției societății, legilor luptei de clasă, care au fost relevate în modul cel mai profund de știința marxist-leninistă și confirmate în numeroase rînduri de experiența revoluționară mondială.

Revoluțiile populare au fost pregătite de evoluția lor internă. Lupta de eliberare a popoarelor, care s-a desfășurat în aceste țări în anii războiului, a fost îndreptată nu numai împotriva ocupanților hitleriști, ci și împotriva regimurilor reacționare, care au dus aceste țări la o catastrofă națională, la pierderea independenței. Distrugerea de către Uniunea Sovietică a mașinii de război hitleriste a creat condiții favorabile pentru victoria forțelor revoluționare naționale. Dar popoarele eliberate au ales singure noua orînduire social-economică și au creat singure sistemul politic al societății adecvat acesteia. Astfel s-a constituit adevărata putere populară în Polonia — Krajowa Rada Narodowa. Pe teritoriul eliberat, ea a creat apoi organul puterii executive provizorii, Comitetul polonez de eliberare națională.

Un eveniment remarcabil în viața poporului cehoslovac a fost răscoala slovacă, în ajutorul căreia au sosit trupele sovietice. Răscoala a contribuit la destrămarea „statului slovac" marionetă și a reprezentat începutul revoluției național-democrate, care a culminat cu proclamarea Republicii Cehoslovace — stat al unor popoare egale în drepturi, al cehilor și slovacilor.

Rezultatul luptei îndelungate a forțelor progresiste din Iugoslavia a fost instaurarea orînduirii democrat-populare în această țară.

În urma răscoalei armate, în Bulgaria a venit la putere Frontul Patriei.

Sau să luăm România. Poporul ei, nu trupele sovietice, a răsturnat guvernul reacționar al lui Rădescu, care a venit la putere după lichidarea jugului fascist din această țară. La 6 martie 1945, la conducerea României a venit guvernul democrat-popular al lui Petru Groza. Țara a ales orînduirea democrației populare.

Un rol hotărîtor în autodeterminarea politică a Ungariei l-a jucat, în ultima parte a războiului, Frontul Național Ungar al Independenței. Platforma sa, elaborată în condițiile în care rolul hotărîtor l-a jucat Partidul Comunist din Ungaria, a fost aprobată și adoptată în cadrul unor mitinguri de masă ale oamenilor muncii.

Acolo, însă, unde nu au existat condiții interne pentru transformarea vieții sociale nu s-a produs revoluția, deși existau trupe sovietice. Așa s-a întîmplat, de exemplu, în Austria, Danemarca, Norvegia, cu toate că acolo s-au aflat timp îndelungat (uneori chiar cîțiva ani) unități militare sovietice.

Și atunci, despre ce fel de „export de revoluție" se poate vorbi ? Din partea Uniunii Sovietice nu a existat și nici nu putea să existe un astfel de „export". Oamenii muncii din țările eliberate de Forțele Armate ale U.R.S.S. și-au hotărît singure soarta și au ajuns, în cele din urmă, la orînduirea socialistă, trecînd prin orînduirea democrat-populară.

Acesta este adevărul istoric. Apariția statelor socialiste, a sistemului socialist mondial este rezultatul legic al evoluției sociale, rezultatul luptei îndelungate și grele a clasei muncitoare pentru eliberarea națională și socială...

Col. A. Orlov și lt. col. N. Komarov,
candidați în științe istorice

Proclamarea autonomiei kurzilor

La 10 martie a.c., Agenția irakiană de informații anunța ca iminentă proclamarea autonomiei populației kurde și preciza că la Bagdad a avut loc o sesiune extraordinară a celei de-a VIII-a conferințe regionale a Partidului Arab Socialist Baas, consacrată examinării problemelor referitoare la evoluția negocierilor inițiate între Frontul Național Progresist Irakian (alcătuit, acum doi ani, de Partidul Baas și Partidul Comunist Irakian — n.n.) și Partidul Democratic al Kurdistanului, în legătură cu formula autonomiei Kurdistanului. Agenția irakiană aprecia că, de la semnarea acordului între guvernul irakian și kurzi (11 martie 1970), „toate articolele au fost aplicate. Nu a mai rămas decît proclamarea autonomiei".

O zi mai tîrziu, într-o alocuțiune radiotelevizată, președintele Irakului, Ahmed Hassan Al-Bakr, a făcut cunoscute, în mod detaliat, prevederile legii cu privire la acordarea autonomiei Kurdistanului, regiune unde, potrivit datelor recensămîntului din 1957, majoritatea populației este kurdă.

Adoptată de Consiliul Comandamentului Revoluției din Irak, legea stipulează că regiunea autonomă Kurdistan este considerată o unitate administrativă și parte integrantă a Republicii Irak. Limbile oficiale ale regiunii autonome sînt kurda și araba, iar în instituțiile de învățămînt studierea celor două limbi este obligatorie. Șeful executiv al puterii administrative autonome va fi ales de populația din nordul Irakului, iar minoritățile care trăiesc în regiune vor fi reprezentate în toate organismele puterii autonome. În Kurdistan va fi instalat un consiliu legislativ, în atribuțiile căruia va intra soluționarea problemelor legate de dezvoltarea economică, socială și culturală a regiunii. Paralel cu consiliul legislativ, va funcționa și un consiliu executiv. De asemenea, legea stipulează că președintele și cei 10 membri ai acestui organism pot fi revocați de șeful statului iar, cu excepția atribuțiilor conferite administrației autohtone, exercitarea autorității în toate celelalte cazuri este de competența Republicii Irak. Un ministru de stat, desemnat de autoritatea centrală, este însărcinat cu coordonarea activității puterii centrale și a organismelor din regiunea autonomă Kurdistan.

Pe de altă parte, Consiliul Comandamentului Revoluției a hotărît să modifice Constituția provizorie din 16 iulie 1970, adăugînd la articolul 8 următorul paragraf : „Regiunea ai cărei locuitori sînt în majoritate kurzi va beneficia de autonomie potrivit prevederilor legii".

De origine indo-europeană, convertiți, majoritatea dintre ei, la islamism (sunit), kurzii sînt răspîndiți în cinci țări limitrofe : estul Turciei (patru milioane), extremitatea nord-estică a Siriei, nord-vestul Iranului (trei milioane), nordul Irakului (două milioane) și U.R.S.S.

În ceea ce privește kurzii din Irak, în anul 1945, liderul lor, Mustafa Barzáni, a obținut de la primul ministru irakian de atunci, Nury Said, satisfacerea unor importante revendicări care au fost respinse însă de parlament. Odată cu răsturnarea monarhiei în Irak — în anul 1958 — și preluarea puterii de către generalul Kassem, care proclamă Republica Irakiană ca „republică a arabilor și a kurzilor", a cărei constituție garanta „drepturile kurzilor în cadrul entității irakiene", relațiile dintre kurzi și autoritățile de la Bagdad cunosc o îmbunătățire, marcată și de faptul că liderului Mustafa Barzáni și altor sute de kurzi care fuseseră constrînși să emigreze, li s-a permis să revină în țară. Dar, după cîtva timp, mai exact în 1961, ostilitățile armate sînt reluate. După înlăturarea lui Kassem, în februarie 1963, kurzii se raliază noului regim, care recunoaște drepturile lor în cadrul unei descentralizări. Neajungîndu-se la realizarea unei înțelegeri, ostilitățile armate se reiau. În mai 1966, Barzáni declara că „populația kurdă n-a dorit niciodată o secesiune de statul irakian", iar la 29 iunie primul ministru Abdel Rahman Al-Bazzaz dă publicității un plan în 12 puncte de reglementare a problemei kurde. Încetarea focului este proclamată la 4 iulie.

Președintele Al Bakr (stînga) ; liderul kurzilor Mustafa Barzani

După venirea la putere a Partidului Socialist Arab Baas (17 iulie 1968), președintele Hassan Al-Bakr declara că guvernul irakian va aplica prevederile declarației din 29 iunie 1966. În consecință, au loc negocieri între Partidul Baas și reprezentanți ai Partidului Democratic al Kurdistanului, de pe urma cărora, în ianuarie 1970, Consiliul Comandamentului Revoluției publică o declarație cuprinzînd drepturile naționale ale kurzilor, apreciată de ambele părți ca un pas foarte important în vederea încetării luptelor, declarație care recunoaște autonomia kurdă în cadrul unității Republicii Irakiene. Această autonomie trebuia să fie realizată în următorii patru ani.

Așa cum arătam la început, citînd precizarea Agenției irakiene de informații, din 1970 și pînă în martie a.c. punctele declarației amintite fiind aplicate și nemairămînînd decît proclamarea autonomiei, la 11 martie 1974 Ahmed Hassan Al-Bakr, președintele Irakului, a anunțat acest eveniment.

Partidul Baas, Frontul Național Progresist, Partidul Comunist și-au exprimat hotărîrea de a acționa pentru aplicarea conținutului legii cu privire la acordarea autonomiei Kurdistanului.

Dumitru Constantin

Noile organisme de conducere comună din Laos

„Am venit la Vientiane — declara cu o săptămînă în urmă, la sosire, prințul Sufanuvong, președinte al C.C. al Frontului Patriotic Laoțian — pentru a proceda, împreună cu prințul Suvanna Fuma, la formarea noului Guvern Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională, organisme ale puterii supreme în regatul nostru".

Două zile mai tîrziu, cele două organisme politice primeau investitura oficială. Laosul devenea primul din cele trei state indochineze care a format un guvern de coaliție națională, consolidînd, astfel, premisele instaurării unei păci reale în țară, efortul de înlăturare a sechelelor războiului, de realizare a înțelegerii și propășirii întregului popor laoțian.

Specificată ca o clauză principală în Acordul de restabilire a păcii și înțelegerii naționale din 21 februarie 1973 și precizată în protocolul semnat la 14 septembrie, același an, crearea celor două organisme politice supreme a fost, în mod practic, rezultatul unui lung șir de tratative între reprezentanții Frontului Patriotic Laoțian și cei ai părții de la Vientiane. Desigur, după un deceniu de dezbinare națională, care a culminat în anii extinderii războiului indochinez asupra regatului laoțian, atmosfera în care au debutat și s-au desfășurat aceste discuții n-a fost lipsită de momente de criză. Cursul pozitiv, imprimat în urmă cu un an evenimentelor laoțiene a continuat însă ; cu unele ezitări și întîrzieri, o mare parte din clauzele acordului de pace au fost duse la îndeplinire sau sînt într-un stadiu avansat. Acțiunile militare au încetat aproape cu totul, au fost retrase forțele militare străine, s-au făcut pregătiri pentru revenirea refugiaților de război la locurile de baștină, s-au stabilit mijloace de contact între cele două zone, s-a ajuns la un acord asupra neutralizării orașelor Vientiane și Luang Prabang, s-au făcut progrese sensibile în direcția eliminării neîncrederii reciproce, a stabilirii unui nou climat de apropiere și colaborare în rîndul populației.

Formarea organismelor politice însărcinate cu urmărirea, coordonarea și direcționarea procesului înnoitor pe care îl comportă situația din Laos în ultimele luni devine, în aceste condiții, un fapt cu atît mai important. Buna funcționare și coordonarea activității Guvernului Provizoriu de Uniune Națională cu cea a Consiliului Politic de Coaliție Națională condiționează aplicarea clauzelor acordului de pace, rezolvarea întregii problematici interne și externe a țării. Guvernului Provizoriu îi revine menirea — se spune în Comunicatul comun semnat după investitura noului guvern — „de a îndeplini cît mai bine misiunea de a realiza efectiv și de a menține strict încetarea focului, de a păstra pacea într-o manieră durabilă, de a face efectivă exercitarea libertăților democratice ale poporului, de a înfăptui o solidaritate durabilă și o înțelegere națională, de a coordona planurile de edificare economică și de dezvoltare culturală, de a accepta și de a distribui ajutorul material străin acordat Laosului", ca țara să poată progresa pe o cale cu adevărat pașnică, independentă și prosperă. „Guvernul Provizoriu de Uniune Națională — se mai arată în Comunicatul comun — va aplica o politică externă pașnică, independentă și neutră, fiind oricînd pregătit să-și îndeplinească îndatoririle în legătură cu situația internațională... în sensul unei contribuții active la restabilirea păcii în Indochina, în sud-estul asiatic și în lume".

În ceea ce privește Consiliul Politic de Coaliție Națională, în Comunicat se specifică faptul că el este un „organism independent, plasat pe picior de egalitate cu Guvernul Provizoriu" și că sarcina sa e de „a discuta marile probleme privind linia politică internă și externă, care sînt prezentate ulterior guvernului".

Laosul nu este la prima sa experiență în ce privește un guvern de coaliție. Au mai fost încercări de acest gen în 1957 și 1962. Ambele au eșuat. De data aceasta, însă, se pare că există temei pentru încrederea într-o reușită. Există, în primul rînd, noul cadru creat de Acordul din februarie 1973. Apoi, spre deosebire de experiențele anterioare, acum este vorba de organisme în care principalele forțe politice ale țării își găsesc o justă reprezentare numerică. Dacă în guvernul din 1957 reprezentanților Frontului Patriotic Laoțian le-au revenit doar două ministere, iar în cel din 1962, două ministere și două secretariate de stat, în Guvernul Provizoriu de Uniune Națională, format la 5 aprilie 1974, cele două părți — F.P.L. și partea de la Vientiane — dețin un număr egal de portofolii. De asemenea, de un număr egal de locuri beneficiază cele două părți în Consiliul Politic. Prim-ministru al Guvernului Provizoriu este prințul Suvanna Fuma, avînd ca prim vice-premier și ministru al afacerilor externe pe Fumi Vongvicit, personalitate a F.P.L., care a condus delegația Frontului în timpul tratativelor de la Vientiane. Consiliul Politic e prezidat de prințul Sufanuvong, care îi are ca vicepreședinți pe Khamsouk Keola (F.P.L.) și Sisumang Sisaleumsack (Vientiane). Fiecare ministru este secondat de un secretar de stat, reprezentant al celeilalte părți. Reprezentarea egală creează astfel, o importantă premisă pentru o colaborare reușită. Bineînțeles însă că aceasta depinde în esență de spiritul de înțelegere și bunăvoință pe care îl vor manifesta cele două părți în raporturile lor din cadrul organismelor nou create.

„Forțele patriotice — sublinia președintele Sufanuvong — nutresc ferma convingere că, prin înalta solicitudine a maiestății sale regele și printr-o consecventă poziție justă de bunăvoință, beneficiind de sprijinul tuturor păturilor populației laoțiene și de aprobarea opiniei publice mondiale, Guvernul Provizoriu de Uniune Națională și Consiliul Politic de Coaliție Națională își vor îndeplini misiunea istorică de a făuri un Laos pașnic, independent, democratic, neutru, unificat și prosper".

Liana Enescu

Două momente din timpul ceremoniilor prilejuite de investitura noilor organisme politice comune. În fotografia din stînga — prințul Sufanuvong, președintele C.C. al F.P.L., președinte al Consiliului Politic de Coaliție Națională, în fotografia din dreapta, — Fumi Vongvicit, vicepremier, și Suvanna Fuma, premier al Guvernului Provizoriu de Uniune Națională

SEDII PREZIDENȚIALE, GUVERNAMENTALE, PARLAMENTARE (I)

Noțiunea clasică de capitală cuprinde în sfera ei cîteva atribute superlative : cel mai mare, cel mai populat, cel mai industrial, cel mai animat oraș al unei țări. Așa sînt Parisul, sau Viena, Buenos Aires sau Moscova, Tokio sau Praga. Dar sînt și excepții : există țări ale căror capitale au fost de la început și au și rămas în urma altor localități, provinciale doar cu numele. Așa se întîmplă cu New Delhi, cu Washington (are un sfert din suprafața New York-ului și este întrecut, ca număr de locuitori, de alte opt orașe americane), cu Canberra (al optsprezecelea oraș al Australiei ca populație), cu Berna sau Brasilia. Și, totuși, sînt capitale. Calitatea aceasta le-o dau, așadar, nu superlativele, ci faptul că ele sînt centre politico-administrative ale țării respective. Aici, în capitală, se află sediile puterii legislative și executive. **În multe din capitalele lumii, centrele puterii s-au singularizat prin înseși construcțiile care le adăpostesc: Elysée, Downing Street 10, Kremlin, Casa Albă, Hradul, Casa Rosada. La ele ne propunem să ne referim în cele ce urmează.**

Elysée

De 120 de ani încoace, 19 președinți ai Franței s-au perindat la Palatul Elysée. Reședință istorică, construită în 1718 de arhitectul Claude Mollet pentru Henri de la Tour d'Auvergne, conte d'Evreux, Elysée-ul s-a numit, mai întîi, „Hôtel d'Evreux". Înfățișarea actuală i-o datorează lui Ludovic al XV-lea, care condiționase acordarea brevetului de guvernator în l'Île de France contelui d'Evreux de înfrumusețarea și mărirea locuinței. Se pare că Ludovic al XV-lea n-a făcut-o dezinteresat: după o scurtă trecere în proprietatea doamnei de Pompadour, palatul îi revine lui însuși, în 1764, și-l folosește pentru găzduirea ambasadorilor extraordinari. Proprietarii palatului se schimbă mereu : în 1773 este cumpărat de financiarul Nicolas Beaujon, care îl vinde în 1786 lui Ludovic al XVI-lea; devine apoi Imprimerie națională și (1797) cafenea cîmpenească. În 1805, Napoleon îl face cadou surorii sale Carolina Murat, dar îl reprimește în 1808, cînd Murat devine rege al Neapolelui. O va găzdui pe Joséphine (1809), apoi pe însuși împăratul (1812), pe țarul Alexandru (1814) și pe ducele de Wellington (1815).

Reședință prezidențială devine în 1848 (a doua republică), dar destinația va fi oficializată abia în 1873.

Fiecare dintre proprietari și-a marcat trecerea prin unele adaosuri la construcția inițială. Astfel, primul președinte al Republicii Franceze, Louis-Napoleon Bonaparte, construiește o nouă intrare — gen arc de triumf — prin care se ajunge în curtea de onoare. Jules Grévy, ales președinte în 1879, instalează un orologiu „care dă palatului înfățișarea unei gări de provincie".

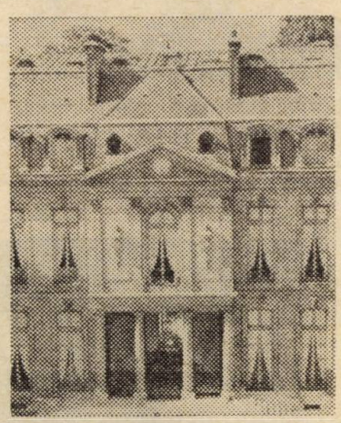

Ușile de sticlă mată (o idee a președintelui Vincent Auriol: 1947 — 1954) se deschid spre un hol stil Empire, în care se desfășurau cîndva fastuoasele serbări ale generalului Murat. Dintre cele patru saloane de la parter, unul este celebru: împodobit cu frize, tablouri și panouri decorative semnate de Van Loo și Boucher, majoritatea dintre ele reprezentînd nuduri, a fost dormitorul doamnei de Pompadour. Două sute de ani mai tîrziu, pentru ca miniștrii să-și țină nestingheriți reuniunile de lucru, nudurile lui Boucher au fost acoperite cu draperii.

La primul etaj se află apartamentele particulare ale președintelui, capela, precum și „salonul de argint" în care Napoleon, după Waterloo, avea să-și semneze cea de-a doua abdicare: 22 iunie 1815. Familia Pompidou a locuit la acest prim etaj, în aripa de est a palatului, ale cărei ferestre dau în mica stradă Elysée.

De faimă se bucură și parcul Elysée, cu lacul și lebedele sale albe, cu copacii bătrîni de peste o sută de ani. Se povestește că în acest parc soția președintelui Raymond Poincaré era să fie răpită de un... urangutan, scăpat dintr-o menajerie din împrejurimi.

Downing Street 10

Este adresa politică cea mai cunoscută din Marea Britanie. Casa modestă, cu două etaje din cărămidă roșie, cu perdelușe albe la ferestre, aflată într-o fundătură ce se întretaie cu Whitehall (strada ministerelor), a fost construită în 1680, refăcută în 1776 și rămasă neschimbată de atunci. De două secole și jumătate, aici locuiesc șefii guvernului britanic. Primul a fost George Walpole. Ușa de la intrare, din lemn de culoare închisă, poartă întotdeauna o tăbliță — cartea de vizită a chiriașului. Tot la intrare atîrnă, strălucitor, un clopoțel ; doi polițiști sînt postați permanent în fața ușii. Apartamentul premierului se află la primul etaj. Cînd Edward Heath a cîștigat, în iunie 1970, alegerile, primul obiect adus în noua reședință a fost pianul. Acțiune deosebit de complicată, dată fiind îngustimea scărilor interioare și a ferestrelor.

Părăsind Downing Street-ul, Edward Heath s-a mutat provizoriu într-un apartament cedat de secretarul său parlamentar, în cartierul Westminster, deși Harold Wilson i-ar fi

propus să se instaleze pentru o vreme la Chequers, reședința de la țară a primilor miniștri, așa cum el însuși a procedat în iunie 1970, înainte de a-și găsi apartamentul actual din Londra.

Odată plecat Edward Heath, apartamentul va rămîne fără chiriaș sub mandatul lui Harold Wilson, care a hotărît să locuiască și pe mai departe în apartamentul lui din North Street. În Downing Street premierul Wilson a locuit între anii 1964 — 1970. Se pare că cele cinci camere, patru săli de baie, bucătăria, sala de muzică, salonul și sufrageria nu vor rămîne goale: vor putea fi ocupate ocazional de personalitățile marcante în vizită la Londra.

Abrevieri

ECOSOC (Economic and Social Council). Consiliul Economic și Social este un organism al Națiunilor Unite pentru problemele internaționale privitoare la economie, probleme sociale, culturale și sănătate. Este format din opt comisii speciale, printre care cele pentru drepturile omului. Din cei 27 de membri aleși pe trei ani, nouă sînt înnoiți anual de Adunarea Generală. ECOSOC are patru comisii regionale : Europa (E.C.E. — Economic Commission for Europe) ; Asia și Extremul Orient (E.C.A.F.E. — Economic Commission for Asia and the Far East) ; America Latină (E.C.L.A. — Economic Commission for Latin America) și Africa (E.C.A. — Economic Commission for Africa).

E.N.I. (Ente Nazionale Idrocarburi), mare complex economic-industrial din Italia. Organism de stat, a fost creat în 1953, din inițiativa lui Enrico Mattei. Se ocupă de extracția petrolului și gazului, de tratarea lor, de transport și repartiție. Se ocupă, de asemenea, de fabricarea produselor chimice, extracția uraniului, de construcția centralelor atomice, de proiectarea și executarea complexelor chimice și petrochimice. E.N.I. controlează mai mult de 200 de firme, din care 140 au filiale în străinătate. În 1972, cifra sa de afaceri s-a ridicat la 1 600 miliarde de lire, iar în birourile sale lucrează 75 500 de persoane. Tot în 1972, întreprinderile E.N.I. au extras 14,5 milioane de tone de petrol și 13,8 miliarde de metri cubi de gaz ; au fost tratate 27 milioane tone de produse petroliere. Flota petrolieră a societății depășește un milion de tone. Rețeaua de posturi de aprovizionare cu benzină, stations-services și moteluri numără 6 500 unități în Italia și peste 2 500 în străinătate.

1000 + 1

Clauză

Într-o cuvîntare rostită în Senat, liderul democrat Mike Mansfield a declarat că va introduce un proiect de lege pentru ca R.P. Chineze să i se acorde clauza națiunii celei mai favorizate. „Una din realizările cele mai remarcabile, poate cea mai remarcabilă în domeniul politicii externe a Administrației președintelui Nixon, este stabilirea și normalizarea relațiilor cu R.P. Chineză, a afirmat Mansfield. Comerțul chino-american a crescut de la zero la 750 milioane dolari în ultimii doi ani și ar putea atinge valoarea de un miliard în acest an. Ar fi o bună politică pentru țara noastră să facă un nou pas și să ajungă la un acord între Statele Unite și China, prin care acesteia din urmă să i se acorde tratamentul națiunii celei mai favorizate".

Post

Camera Lorzilor a aprobat în primă lectură un proiect de lege permițînd unui catolic să ocupe postul de lord-cancelar. Constituția britanică conferă un rol important acestui post, întrucît lordul-cancelar este membru al cabinetului și îndeplinește funcția de ministru al justiției. Teoretic, accesul este interzis catolicilor, pe motivul că lordul-cancelar îndeplinește și rolul tradițional de „consilier al reginei" în calitatea ei de șefă a bisericii anglicane. Este ultimul post oficial care face o asemenea discriminare. Noua lege prevede, totuși, că, în cazul numirii unui catolic, funcțiile ecleziastice care îi revin de drept lordului-cancelar trec în sarcina primului ministru sau a altui membru al cabinetului.

Climat

Ziarul egiptean „Al Gumhuria" informează că, în cadrul convorbirilor de la Washington dintre H. Kissinger și Moshe Dayan, privind separarea forțelor pe frontul din Golan, s-au realizat progrese. Citînd o „înaltă sursă diplomatică dintr-o țară arabă", ziarul afirmă că discuțiile s-au soldat cu rezultate pozitive, majoritatea acestora fiind pe linia poziției Siriei. Aceste rezultate vor constitui „un climat adecvat" pentru convorbirile dintre Kissinger și o delegație siriană, care urmează să sosească la Washington în a doua jumătate a lunii. „Al Gumhuria", citînd aceeași sursă, afirmă că un acord de dezangajare a trupelor siriene și israeliene va fi semnat înainte de vizita președintelui Nixon în Orientul Mijlociu, care va avea loc în prima jumătate a lunii mai.

Asociat

Împărăteasa Farah a Iranului a fost aleasă în unanimitate „asociat străin" al Academiei de arte din Paris. Va ocupa unul din fotoliile nou create pentru a permite creșterea numărului personalităților străine, membre ale Academiei. Decretul aprobînd alegerea împărătesei Farah, datînd de cîteva săptămîni, se numără printre ultimele acte oficiale semnate de președintele Pompidou.

Ambasador

Ziarul „Al Ahram" anunță că Hafez Ismail, consilier al președintelui Sadat pentru securitatea națională, a fost numit ambasador al Egiptului la Moscova. Murad Ghaleb, fost ministru de externe, a fost numit ambasador la Belgrad.

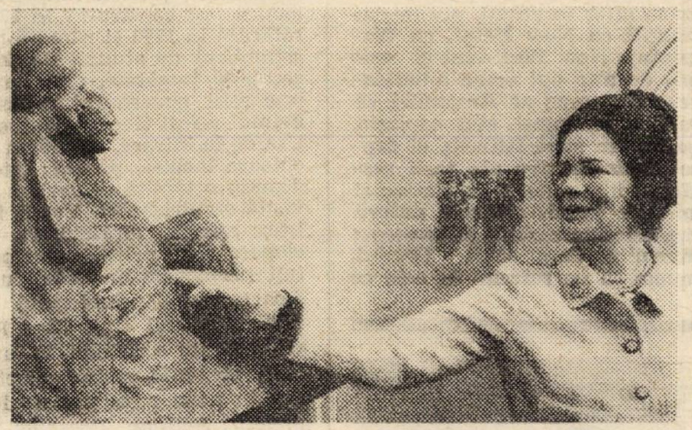

Fiica cea mai mică a lui Winston Churchill, Mary, acum d-na Soames, a inaugurat la Woodstock (Anglia) expoziția centenarului Churchill, deschisă la Palatul Blenheim

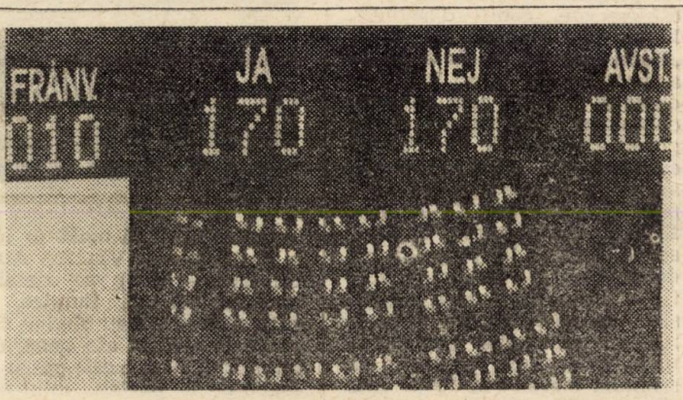

Raportul de forțe din Parlamentul suedez se repercutează asupra votului: pe „tabela de marcaj", un număr egal de „da" și „nu" a fost răspunsul la problema privind alocațiile de stat pentru protejarea mediului înconjurător. „Speaker"-ul a procedat prin tragere la sorți

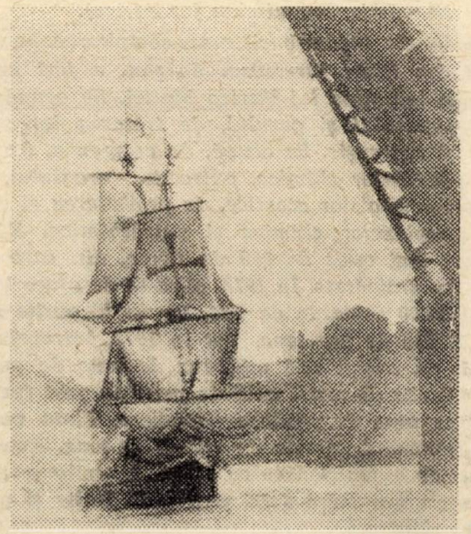

Trece pe sub Tower Bridge o autentică replică a navei cu care Sir Francis Drake străbătuse mările lumii în secolul XVI

După meciul cu Spassky, Bobby Fisher s-a retras într-o secretă și splendidă izolare la Los Angeles: „Șahul, unica mea pasiune, este o coridă intelectuală, un sport extrem de dur"